

„A jövőt teremteni kell.”
(*Ridderstrale-Nordström*)

***A DÉL-BALATONI GÁRDONYI GÉZA
EVANGÉLIKUS
ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA***

OM: 203190

Készítette:

*Fritz Péter
mb.igazgató*

A Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus
Általános Iskola
Pedagógiai programja

Érvényes: 2017. szeptember 1-től

Tartalom

Tartalom.....	3
I. A MŰKÖDÉS FELTÉTELEI	5
1. Bevezetés	5
1.1. Keresztyén hitvallásunk, evangélikus önazonosságunk	5
1.2. Az intézmény alapítása	6
2. Az intézmény alapító okirat szerinti adatai	9
3. Intézményünk jelene és jövője (jövőkép, küldetésnyilatkozat)	13
II. AZ INTÉZMÉNY NEVELÉSI PROGRAMJA	15
1. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	15
1.1 Nevelési értékeink	15
1.2 Az általunk fontosnak tartott pedagógiai alapelvek	18
1.3 Az óvodából az iskolába történő átmenet.....	22
1.4 Az általános iskola első évfolyamába való bekerülés feltételei.....	25
1.5 Az evangélikus nevelés	26
1.6 Gyermekek közötti nevelés	27
1.7 Egészséges életmódra nevelés.....	28
1.8 Környezeti nevelési elvek	29
1.9 Közösségi életre nevelés	31
1.10 Erkölcsi normák közvetítése	33
1.11 Nemzeti kultúránk	34
1.12 Az Európai Unió polgárai	35
1.13 Művészeti nevelés	36
1.14 Digitális kultúra.....	36
2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	37
3. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	43
3.1 Az egészségnevelés célja, feladatai.....	43
3.2. Iskolai egészségnevelési program	44
3.3 Az egészségfejlesztés iskolai feladatai.....	48
4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	50
4.1 A család.....	51
4.2 Az iskolai közösség.....	51
5. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai	53
5.1 Az osztályközösség	53
5.2 Feladataink megvalósítását szolgáló tevékenységi rendszer és szervezeti formák	55
6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	58
6.1 A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek	59
6.2 A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok.....	61
6.3 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek.....	63
6.4 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program	63
6.5 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	63
7. A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák	66

8. A szülők közösségét érintő együttműködési formák	67
9. Az intézmény külső kapcsolatai	68
10. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata	68
10.1 Az értékelés rendje	69
10.2. A tanulmányok alatti vizsgák fajtái.....	70
10.3. A tanulmányok alatti vizsgák vizsgaszabályai	72
10.4. A vizsgatárgyak részei, követelményei és az értékelés rendje	74
10.5 Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai	75
III. AZ INTÉZMÉNY HELYI TANTERVE	76
1. Tantervek	76
2. Az egységes évfolyamokon tanított tantárgyak, kötelező és választható tanórai foglalkozások, ezek óraszámai, az előírt tananyag és követelmények.....	78
3. Az alkalmazható tankönyvek, taneszközök és tanulmányi segédletek kiválasztásának elvei	82
4. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja	85
5. A tanulók tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív fejlesztő formája.....	86
6. A tanulók magatartásának, szorgalmának ellenőrzése és értékelése	93
7. A tanulók jutalmazásával és büntetésével összefüggő alapelvek	95
8. A tanulók fizikai állapotának mérése	98
10. Az otthoni (napközis, tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása	99
11. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek	100
12. A Pedagógiai programmal kapcsolatos intézkedések érvényessége, módosítása, nyilvánossága	101
13. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	103
MELLÉKLETEK.....	105
Informatika helyi tanterv 1–4. és 5.-6. évfolyam	105
Korai idegen nyelvi nevelés, <i>Német nyelv</i> helyi tanterv 1-3. évfolyam	143

I. A MŰKÖDÉS FELTÉTELEI

1. Bevezetés

1.1. Keresztyén hitvallásunk, evangélikus önazonosságunk

„Nincs szentebb emberi tevékenység a nevelésnél” (Luther Márton)

Intézményünk világnézetiileg elkötelezett. Működésének kereteit – az állami elvárásoknak törvényeknek megfelelően – keresztyén értékrendre építve a Magyarországi Evangélikus Egyház törvényei határozzák meg, mely a közoktatási intézmények célját a következők szerint fogalmazza meg:

„Az intézményvezető felelősséggel tartozik az intézmény fenntartójának és a Magyarországi Evangélikus Egyháznak, hogy az általa vezetett intézmény az egyházi és állami törvények szerint, a Magyarországi Evangélikus Egyház erkölcsi értékrendjének szellemében működjék.” (2005. évi MEE VIII. tv. 19. § (1) bek.)

Az evangélikus önazonosság a Bibliában és az egyház történelmi hagyományaiban gyökerezik.

Evangéliumi. Életünkkel, tetteinkkel és szavunkkal hirdetjük Jézus Krisztus életének, kereszthalálának és feltámadásának örömhírét. Tanúságot teszünk arról, hogy bűneink és hibáink ellenére Isten feltétel nélkül elfogadott bennünket: Jézus Krisztusért, pusztá kegyelemből megbocsátotta minden vétkünket, igaznak tekintett bennünket és a megszentelődés útjára vezette lépteinket.

Közösségi. Életünket az Egyház közösségében éljük, melynek középpontja a Szentháromság egy isten köré szerveződő istentiszteletünk. Az evangélium hirdetése és a szentségek kiszolgáltatása egyszerre hivatásunk és létünk forrása.

Szolgáló. Jézus Krisztus ugyanis a hit által szabaddá tett bennünket arra, hogy felebarátainkat szeressük és segítsük. Társadalmi szolgálatunk és a teremtvédelem szerves részét képezi evangélikus önazonosságunknak.

Hitvalló. Az evangélikus egyház vallja, hogy életének, tanításának és szolgálatának egyetlen forrása és mércéje az Ó- és Újszövetségből álló Szentírása, az ökumenikus hitvallásokat és az evangélikus hitvallási iratokat pedig Isten Igéjének megnyilvánulási formáinak tartja.

Ökumenikus. Hitet teszünk az „egy szent, egyetemes és apostoli Egyház” mellett és elkötelezzük magunkat, hogy tevékenyen szolgáljuk és előmozdítjuk a keresztyén egységet, és közösen tanúskodunk Jézus Krisztus evangéliumáról. A keresztyének közötti egységen munkálkodunk a teológiai képzés és kutatás, a párbeszéd és a közös programok eszközeivel.

1.2. Az intézmény alapítása

A településről

Szőlősgyörök a Balatontól 8 km-re, Somogy megyében, a Fonyódi Járáshoz tartozó község. A 2014-es adatok szerint lakosságának a száma 1245 fő. A település arculatát a megújulás és a dinamikus fejlődés jellemzi, annak ellenére, hogy a népesség nagyobb hányadát nyugdíjasok teszik ki.

Szőlősgyörök jól kiépített infrastruktúrával rendelkezik, vezetékes ivóvíz, szennyvízcsatorna hálózat, vezetékes földgázellátás, telefonhálózat, internet.

Intézményhálózata széleskörű, művelődési ház, sportpálya, könyvtár, e-pont is rendelkezésre áll, iskolát, óvodát és saját konyhát működtet.

Szoros testvérvárosi együttműködés alakult ki a németországi Modautal településsel, mely közös programok szervezésében és egymás látogatásában is kifejezésre jut.

A Balatonboglári evangélikus gyülekezet története

A körzet és egyben az egyházközség székhelye a Balaton déli partján fekvő üdülőváros: Balatonboglár.

A mai egyházközség Balaton-parti részének Balatonboglártól keletre eső szakasza 1938-ig Köt-cse gondozásában állt. Fonyód körzetét a somogyvámosi – illetve rövid ideig a kaposvári – evangélikus lelkész látta el alkalmi lelkészi szolgálatokkal.

A szórványhívek gyülekezetté szervezése 1938-ban kezdődött, és 1939-ben alakult meg ezen a területen a Balaton-Délvidéki Missziói Kör (későbbi, 1966-tól használatos néven Balatonszárszói Evangélikus Gyülekezet). Ebből a Balatonszárszótól keletre levő rész Siófokhoz került 1982-ben, Balatonboglár pedig Madarász István somogyvámos–hácsi lelkész ideköltözésével székhelye lett a nyugati, Balatonszemestől Balatonfenyvesig terjedő területnek. Itt 3 városban és 12 községben élnek evangélikusok. A Somogyvámos–Hács körzettel való társulás 1995-ben történt.

Balatonbogláron a múlt század közepén csupán néhány evangélikus élt, de már egy évszázaddal korábban (1856-ban) az akkor Zala megyéhez tartozó Rendeokról származó Bárány Dénes evangélikus földbirtokos kápolnát építtetett – az ún. Vörös kápolnát – a Temető-dombon (ma Kápolna-domb). Az építmény nem sokkal később a Gaál család birtokába került, de új, katolikus tulajdonosa végrendeletében meghagyta, hogy abban évente egyszer, úrnapikor evangélikus istentiszteletre hívogassanak a harangok. Ez meg is történt. A második világháború utáni állapotok azonban megszakították a folytonosságot, és csak 3 évi szünet után, 1947-ben nyílt erre ismét lehetőség Németh Tibor missziói lelkész szolgálatával. Az 1950-es évektől már nemcsak úrnapi, hanem a nyári időszak minden vasárnapján volt istentisztelet a „Gaál”-kápolnában 1962-ig. Akkor illetéktelenek vertek benne tanyát, s az épületet állami kezelésbe kellett venni.

Bibliaórák és evangélikus összejövetelek számára hosszú időn keresztül az Ittész-nyaraló adott otthont péntek délutánonként. 1962-től 1999-ig (a boglári templom felépítéséig) mind Boglárán, mind Lellén a református templomban tartották az istentiszteleteket havi két-két alkalommal.

A balatonboglári evangélikus templom gyönyörű természeti környezetben, a város által adományozott telken, a Várdombon épült 1995 és 1999 között. A templom felszentelését dr. Harmati Béla püspök végezte 1999. május 22-én, a parókiáét pedig Ittész János, az újjáalakult Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület püspöke 2000. november 4-én. Azóta a társult egyházközség székhelye Balatonboglár.

Az iskola története

Szőlősgyörökben első iskolát 1720-ban az egyház működtette, Ékes János ludimagiszter vezetésével. 1778-ban 26 gyermek járt az iskolába, 1815-ben 65 gyermek. A szőlősgyörki községi népiskola az 1900-as években már komoly eszközökkel rendelkezett (fizikai kísérletekhez, faliképekkel, könyvtárral, egyéb eszközökkel.) 1918-19-es tanévben 164 tanuló járt az iskolába. 1941-ben a Vallás és Közoktatásügyi Miniszter rendelete alapján megnyitották a 7. osztályt is, 30 tanulóval. 1942-43-ban 11 tanuló végezte el a 8. osztályt. 1944-45-ös tanévben a háború miatt csupán 2 hónapos tanítás volt. A II. Világháború után az 1946-47-es tanévet 3 tanárral kezdték meg. Az épület, a felszerelés megrongálódott, 1948-ban az általános iskolát is államosították. 1958-ban a jelenlegi épületbe költözött át az iskola, jelenleg a régi épület az idősek ellátásával foglalkozó intézménynek adott helyet. 1966-ban lett kialakítva a politechnika terem, 295-re emelkedett a tanulói létszám. 1971-72-es tanévtől megkezdődött a szaktantermi oktatás. 1978-ban vette fel a Gárdonyi Géza Általános Iskola nevet, ezzel is tiszteletét fejezve ki a település híres szülöttének. 1978-79-es tanévtől a gyugyi általános iskola megszűnt, a 15 diák autóbusszal járt be Szőlősgyörökbe iskolába. Az 1983-84-es tanévben 198 diákkal kezdte meg az általános iskolai oktatást. 1990-es évektől a helyi önkormányzat a működtető, az iskola tanulói létszáma 120 körül mozgott. 2000-es évektől csökken a tanulói létszám, a szülők elvándorlása, a munkahely változtatások következtében. 2005-től a lecsökkent tanulói létszám következtében (80 főre csökkent a létszám) így Lengyeltótival Közös Intézményfenntartói Társulás tagjaként vált tagintézménnyé. (Pogányvölgyi Többcélú Kistérségi Társulás) A társulás települései: Lengyeltóti, Szőlősgyörök, Gyugy, Hács, Kisberény, Nikla, Csömend, Táská (utóbbi három település 2007-ben csatlakozott). 2013 óta a fenntartó a KLIK (Klebelsberg Intézményfenntartó Központ 1051 Budapest Nádor u 52, illetve Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Fonyódi Tankerülete 8640 Fonyód, Szent István utca 17.).

2015. januárjában Klotz Péter Szőlősgyörök polgármestere és a Balatonboglári Evangélikus Gyülekezet kérésére elindult az iskola egyházi tulajdonba vételének folyamata. Lackner Pál püspök, Kőszeghyné Raczkó Zsuzsanna esperes asszony és Mátrai Zoltán egyházközségi felügyelő irányításával elkészült a tervezet és 2016. május 29-én az Alapító okirat szerint megalkult a Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola.

Jogszábai háttér

- 2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről;
- A Kormány 229/2012. (VIII.28.) Korm. rendelete a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 51/2012. (XII.21.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről;
- A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 100/2012. Kormány rendelet, valamint az annak mellékletét képező Nemzeti alaptanterv;
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények évhasználatáról;
- 1068/2012. (III.20.) Kormányhatározat: Nemzeti Önkéntes Stratégia 2011-2020;
- 2005. évi LXXXVIII. törvény a közérdekű önkéntes tevékenységről;
- 110/2012. (VI.4.) kormányrendelet;
- 229/2012. Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló tv. végrehajtásáról (Vhr.)
- A Magyarországi Evangélikus Egyház 2011. évi VIII. törvény

2. Az intézmény alapító okirat szerinti adatai

A Balatonboglári Evangélikus Egyházközség (székhelye Balatonboglár, Hétház u. 17.), a Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola alapító okiratát a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény, valamint a belső egyházi szabályok szerinti, az egyház intézményeiről szóló 2005. évi VIII. törvény (a továbbiakban: egyházi törvény) rendelkezései szerint – módosításokkal egységes szerkezetbe foglalva – a következők szerint határozza meg:

1. **Intézmény neve:** Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola
2. **Intézmény**
OM azonosítója: 203190
3. **Intézmény feladat-ellátási helye**
székhely: Szőlősgyörök, Iskola u. 1.
4. **Intézmény alapítása**
alapító neve, székhelye: Balatonboglári Evangélikus Egyházközség
8630 Balatonboglár, Hétház u. 17.
alapítás éve: 2016.
alapításról szóló 2015/1/1.
határozat száma:
5. **Fenntartó neve:** Balatonboglári Evangélikus Egyházközség
6. **Intézmény felügyelete**
Az intézmény felett hatósági ellenőrzési jogkört gyakorol:
Somogy Megyei Kormányhivatal
(7400 Kaposvár, Csokonai u. 3.)
7. **Intézmény működési területe:** Balatonboglári Evangélikus Egyházközség körzete
8. **Intézmény típusa:**
köznevelési intézmény, általános iskola
Az intézmény vallási, világnézeti tekintetben elkötelezett intézményként működik.
9. **Intézmény jogállása:**
Önálló jogi személyként működő egyházi fenntartású köznevelési intézmény (Ehtv. 12. § (1) bekezdés szerinti belső egyházi jogi személy), amely fenntartójától elkülönült költségvetéssel rendelkezik.
10. **Intézmény munkarendje:**
nappali

11. Felvehető maximális gyermekszám: 120 fő

12. Intézmény alapfeladata:

– általános iskolai nevelés

Az intézményben vallási, világnézeti tekintetben elkötelezett nevelés folyik.

Ellátott alaptevékenységek TEAOR szerint:

86.90 Egyéb humán-egészségügyi ellátás

89.05 Egyéb közösségi, társadalmi tevékenység támogatása

94.91 Egyházi tevékenység

Ellátott alaptevékenységek kormányzati funkciók szerint:

0912 Iskolai nevelés, oktatás az 1.-4. évfolyamokon:

091211 Köznevelési intézményben tanulók nappali nevelésének, oktatásának szakmai feladatai az 1.-4. évfolyamokon

091212 Sajátos nevelési igényű tanulók nappali nevelésének, oktatásának szakmai feladatai az 1.-4. évfolyamokon

091213 Nemzetiségi tanulók nappali nevelésének, oktatásának szakmai feladatai az 1.-4. évfolyamokon

091220 Köznevelési intézmény 1.-4. évfolyamán tanulók nevelésével, oktatásával összefüggő működtetési feladatok

0921 Iskolai nevelés, oktatás az 5.-8. évfolyamokon:

092111 Köznevelési intézményben tanulók nappali nevelésének, oktatásának szakmai feladatai az 1.-4. évfolyamokon

092112 Sajátos nevelési igényű tanulók nappali nevelésének, oktatásának szakmai feladatai az 1.-4. évfolyamokon

092113 Nemzetiségi tanulók nappali nevelésének, oktatásának szakmai feladatai az 1.-4. évfolyamokon

0912120 Köznevelési intézmény 1.-4. évfolyamán tanulók nevelésével, oktatásával összefüggő működtetési feladatok

091120 Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének, ellátásának szakmai feladatai. Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének, ellátásának szakmai feladatai. A többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelésű igényű gyermekek iskolai nevelése, oktatása. Az intézmény alapfeladatában elláthatja a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján integráltan nevelhető enyhe mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott), enyhe beszéd-fogyatékos gyermek, a fejlődés egyéb pszichés zavarával (enyhe tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermekek nevelését.

096020 Iskolai intézményi étkeztetés
096025 Munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben
074032 Ifjúság-egészségügyi gondozás
074011 Foglalkozás-egészségügyi alapellátás
086020 Helyi, térségi közösségi tér biztosítása, működtetése
107080 Esélyegyenlőség elősegítését célzó tevékenységek és programok

Egyéb feladatok:

A tanítók, tanárok részére szakvizsgára felkészítésben, továbbképzésben való részvétel lehetőségének biztosítása
Vagyonkezelés, intézményi vagyon működtetése

Vállalkozási tevékenység:

Az intézmény vállalkozási tevékenységet nem folytat.

13. Gazdálkodással összefüggő jogosítványok

az intézmény gazdálkodási besorolása:

Önállóan működő és gazdálkodó intézmény.

14. Feladatellátást szolgáló vagyon

az intézmény alapításakor rendelkezésre bocsátott alapítói vagyon

az intézmény feladatellátásához külön megállapodás alapján rendelkezésre bocsátott vagyon:

ingatlan:

székhely:

Az intézmény feladatellátásához Szőlősgyőrök Község Önkormányzata és a Balatonboglári Evangélikus Egyházközség 2016. augusztus 18. napján kötött „Megállapodás” alapján rendelkezésre bocsátott vagyon:

Köznevelési intézmény, általános iskola, HRSZ: 72
alapterülete: 300 m²

ingó vagyon:

Tulajdonos: Szőlősgyőrök Község Önkormányzata
A „Megállapodás” szerinti átadott ingóságok, valamint a KLIK 2016. július 29. napján kötött megállapodás alapján átadott ingóságok, eszközök.

15. Vagyon feletti rendelkezés joga:

Az intézmény a tulajdonában álló eszközökkel (ingatlan, ingó) önállóan rendelkezik.

A feladatellátáshoz rendelkezésre bocsátott eszközökkel (ingatlan, ingó) az eszközátadásra vonatkozó megállapodás alapján, az abban rögzített feltételekkel rendelkezik, valamint a KLIK 2016. július 29. napján kötött megállapodás alapján az ebben rögzített feltételekkel rendelkezik.

rendelkezés a vagyonról az intézmény megszűnése esetén:

Átalakulás során történő megszűnés esetén az átalakulásra vonatkozó megállapodásban rögzítetteknek megfelelően.
Egyéb esetben:

A feladatellátáshoz rendelkezésre bocsátott vagyon – az erre vonatkozó szerződésre is tekintettel - a tulajdonoshoz kerül vissza.

Az intézmény működése során megszerzett vagyon, a működés során keletkezett követelések és kötelezettségek a fenntartóra száll át.

16. Intézmény képviseleti rendje

Az intézményt az intézmény vezetője képviseli.

17. Intézményvezető megbízásának rendje

Az intézmény vezetőjét az intézmény fenntartója nevezi ki a hatályos jogszabályi előírások és a Magyarországi Evangélikus Egyház belső szabályozása szerinti, az Egyház intézményeiről szóló 2005. évi VIII. törvényben meghatározott eljárás szerint öt évre és gyakorolja felette az egyéb munkáltatói jogkört.

18. Intézményvezető jogállása

Az intézmény vezetője az intézmény tanár munkakörben, határozatlan időre, teljes munkaidőre foglalkoztatott alkalmazottja.

19. Intézményben foglalkoztatottak jogviszonya

Az intézményben foglalkoztatottak jogviszonyára a Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény, a Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény, a pedagógus-munkakörben, a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottak és a nem pedagógus-munkakörben foglalkoztatottak esetében a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról szóló 326/2013. (VIII. 30.) Korm. Rendelet vonatkozó rendelkezései, továbbá az egyházi törvényben meghatározott szabályok irányadóak. A foglalkoztatás jogviszonyának jogszabályban meghatározott eseteiben figyelemmel kell lenni a 2013. évi V. törvény a Polgári törvénykönyvről vonatkozó rendelkezéseire.

Balatonboglár, 2016. május 29.

A Balatonboglári Evangélikus Egyházközség Presbitériuma az intézmény Alapító Okiratát a módosításokkal egységes szerkezetben a 2016./5/1 számú határozatával hagyta jóvá.

3. Intézményünk jelene és jövője (jövőkép, küldetésnyilatkozat)

„Neveld a gyermeket a neki megfelelő módon, ha megöregszik sem tér el attól.”

(Péld. 22,6)

Az intézmény alapfokú nevelési oktatási intézmény, mely az általános iskolai nevelést foglal magában.

Egyházunkat megbecsülő, az idegen nyelvek iránt nyitott, természettudományos ismeretekkel rendelkező, önmagukért és környezetükért felelősséget vállaló demokratikus elveket valló családoknak ajánljuk iskolánkat, példát mutatva az európai szellemiség, az erkölcsben élő magyarság hagyományaiból, értékeiből.

Törekszünk arra, hogy alkotó, egészségüket megőrző, a szabadidejüket tartalmasan eltöltő gyermekeket neveljünk.

A környezetvédelem kimagasló helyet foglal el nevelő munkánk során, teremtett világunk, a természet óvására, védelmére, az egyének, és a közösségek felelősségének fontosságára tanítjuk gyermekeinket.

Gazdag programokkal, tevékenységformákkal emeljük a mindennapi képzések lehetőségét.

Biztosítunk úszást, táborozást, tömegsport foglalkozásokat, kihasználjuk a Balaton közelségéből adódó előnyöket, lehetőségeket, programokat, hangversenyek, koncertek, múzeumok, szervezünk színházlátogatást. A hagyományőrzés értékeit folyamatosan ápoljuk, a rendszeresen ismétlődő ünnepélyeink, évfordulókhoz kapcsolódó megemlékezéseink, rendezvényeink, a tudatosan kialakított szokások erősítik a magyarságtudatot, valamint az egyházi intézményhez tartozást.

Gondot fordítunk a tehetséggondozásra, felzárkóztatásra, a pedagógusok továbbképzésére.

Az intézményben folyó minőségi munkát a minőségirányítási rendszer folyamatos működtetésével biztosítjuk.

Valljuk, hogy a keresztyén nevelés akkor lesz eredményes, ha az intézményünkből olyan gyerekek kerülnek ki, akik ismerik és megtartják a társadalmi együttélés szabályait, akik türelmesek másokkal szemben, becsülik egyházukat, a magyar népet, történelmét. Tisztelik az európai és más népek kultúráját, óvják teremtt világunk kincseit.

Meghatározó intézményünkben a jó légkör, ahol a nevelő, a gyermek, a szülő egyaránt jól érzi magát. Ezt tükrözi a kölcsönös érdeklődés, bizalom, hitelesség, egymás iránti szeretet.

Erősségünk a komplex személyiségfejlesztés, a személyes, szociális és kognitív kompetenciák kialakítása, fejlesztése, megerősítése

A kompetencia alapú oktatással olyan képességrendszert alakítunk ki, amely megerősíti az egész életen át tartó tanulás képességének megszerzését. A tehetséggondozást, a felzárkóztatást, a tanulók érdeklődési körét, szem előtt tartva készítjük fel tanulóinkat a továbbtanulásra.

Az idegen nyelvi kommunikációs készség minél magasabb szintre való emelése a használható nyelvtudás megszerzésének alapja, amit első osztálytól német nyelvoktatással és az idegen nyelvi kompetencia folyamatos fejlesztésével érünk el.

Nevelési programunk az életkori sajátosságokat figyelembe véve olyan közösségeket alakít ki, ahol egymás segítése, mások véleményének tiszteletben tartása, az egymáshoz való alkalmazkodás, a kulturált kommunikáció, a csapat szellem a természetes.

Fontosnak tartjuk, hogy az intézményi szintű rendezvényeink maradandó élményt nyújtsanak a gyerekeknek, vendégeknek, az intézmény nevelőtestületének, hatva az értelemre és az érzelmre egyaránt.

Az intézmény pedagógusainak személyisége, viselkedése, külső megjelenése, szavainak és tetteinek összhangja az egyik legmeghatározóbb minta. Személyes példaadással neveljük tanítványainkat, derűs keresztyén világszemlélettel, hogy legyen erejük és bátorságuk az új és meglepő élethelyzeteket is helyesen kezelni, az emberi jogok tiszteletben tartásával. Hisszük, hogy a fiatalok tőlünk kikerülve ép gondolkodású, szilárd erkölcsű felnőttek lesznek, akik fegyelmezett, kötelességtudó, becsületes és hasznos polgárai lesznek egyházainknak és hazánknak.

A Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola fő feladata, hogy minden gyermeket az érvényes állami közoktatási, valamint Magyarországi Evangélikus Egyház törvényeiben megfogalmazott oktatási célkitűzéseknek megfelelően oktassa.

A Bibliai alapra épített tanítás a gyermekekkel való mindennapos foglalkozás erősíti mindnyájunkban a keresztyén értékek elfogadását és gyakorlását. A személyre szóló szeretetteljes bánásmód, a következetesség, a türelem, a hitelesség, az egymás iránti szeretet példájával, a családokat segítve, velük összefogva neveljük a ránk bízott gyermeket.

Pedagógusaink elkötelezett, hivatásukat szerető emberek, munkaköri kötelezettségeiken túl nagyon sokat tesznek az iskoláért, a gyermekekért.

Kiemelt feladatunk a minőség érvényesítése a nevelésben és oktatásban. Minőségi munkával, a minőségi tanulás eszközeivel, a minőségi életre való felkészítés a célunk. Ez a törekvés gyermek és felnőtt számára egyaránt fontos.

A településen egyetlen egyházi intézményként működő általános iskolától jogosan várja el az egész település és vonzáskörzete az ide irányuló beiskolázási igények teljesítését. Ebből adódóan intézményünknek felmenő rendszerben eleget kell tennie a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelésének oktatásának, valamint a kiemelkedő tehetségek kibontakoztatásának, továbbfejlesztésének, és a tehetséggondozásnak.

II. AZ INTÉZMÉNY NEVELÉSI PROGRAMJA

1. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Értelmezés

Intézményünkben az alapító okiratban megfogalmazott feladatainkat látjuk el az idevonatkozó jogszabályi keretek között, adott tárgyi és személyi feltételek mellett. Munkánk összehangolása érdekében mindenkire vonatkozó alapelveket fogalmazunk meg, közös célokat és elvárásokat tűzünk magunk elé, aminek megvalósításához az egyes pedagógusok konkrét feladatokat kapnak, illetve vállalnak.

1.1 Nevelési értékeink

Evangéliumi

Jézus Krisztus a mérték. Pedagógusként is hozzámérjük magunkat, Őt követjük. Tőle tanulunk, és a ránk bízott fiatalokat is a tanítványi élet útján vezetjük. Közös törekvésünk, hogy semmit ne helyezzünk Isten elé, egész életünk során keressük Isten közelségét, és föl vállaljuk akaratának megvalósítását.

Jézus Krisztus a következő parancsolatot adta tanítványainak: „Az az én parancsolatom, hogy úgy szeressétek egymást, ahogyan én szerettelek titeket,” (Jn 15,12). A szeretet a teljes emberre irányul, nincs benne félelem, és szabaddá tesz. Az evangélikus nevelés és oktatás során az értékek továbbadása és a tanítás szeretetvezérelten valósul meg.

Luther Márton mondta: „A keresztyén ember szabad ura mindennek, és nincs alávetve senkinek. A keresztyén ember készséges szolgája mindennek, és alá van vetve mindenkinek.” A nevelési gyakorlatban képviselt krisztusi szabadság ezért természetesen mindig felelős és elkötelezett.

Befogadó

Felismerve a másik emberben Isten képmását, a lelkeszi, pedagógusi, gyermeki tanulói és szülői közösségek egymás közti és egymáson belüli kapcsolataiban is feladatunknak tartjuk, hogy megadjuk egymásnak az emberi méltóságnak kijáró tiszteletet és a Krisztusi szeretet szabadságát, hogy e képmás minél felismerhetőbben ragyogjon arcunkon.

Az evangélikusság a történelmi sajátosságai miatt is mindig nagy figyelmet fordított arra, hogy önazonosságát a kisebbségek hagyományainak föl vállalásával sajátos jellemzőinek elismerésével, érdekeinek képviseletével összhangban szemlélje.

Minden tőlünk telhetőt megteszünk azért, hogy a nevelés és oktatás során egyetlen gyermeket se érhesen hátrányos megkülönböztetés nemzeti, nemi vagy szociális helyzetéből adódó meghatározottságai miatt.

Gyermekközpontú

Jézus Krisztus példaként állította eléink a gyermekeket. „Bizony az Úr az ajándéka a gyermek, az anyaméh gyümölcse jutalom.” (Zsolt. 127,3) A ránk bízott gyermekek ezért Isten kegyelmének jelei a számunkra, kiknek élete és személyisége a keresztyén nevelés során teljesebben ki igazán.

A nevelői és oktatói munka megtervezésekor figyelembe vesszük, és Isteni ajándékként tekintünk az egyéni sajátosságokra és adottságokra, és azokra építve a személyiség egészének fejlesztését és kibontakozását tűzzük ki célul. Az egyéni kiindulóponthoz igazított elvárások és fejlődési utak rendszerével célzottan, ugyanakkor sokoldalú módon fejlesztjük a gyermekek és fiatalok képességeit, tehetségét.

Az evangélikus nevelés a teljes emberre irányul. Az önismert, az önállóság, az önértékelés, az érzelmi, lelki és társas képességek fejlesztése lényeges szerephez jut a hittanórákon.

Életrevaló

Pedagógusként elkötelezzük magunkat a folyamatos fejlődés és megújulás mellett az egyéni lelki élet és a szakmai, módszertani ismeretek terén.

A kiemelkedő elméleti fölkészítés mellett hangsúlyt fektetünk a családi életre nevelésre, a szelíd viszálykezelésre, a társas kapcsolatok ápolására, az egyéni hivatás megerősítésére, a szociális érzékenység fejlesztésére és a teremtett világ védelmére.

A gyermekeket és a fiatalokat megismertetjük az egyház számos szolgálati területével, és a közösségi szolgálat keretén belül lehetőséget biztosítunk a számukra, hogy önkéntesként bekapcsolódjanak egy vagy több egyházi munkaágba.

Közösségi

Pedagógusként testvérnek tekintjük egymást, a gyermekek és a fiatalok között is az otthonos, elfogadó légkör megteremtésére törekszünk. Kötelességünknek tartjuk az azonos szakmai alapokon nyugvó együttműködést, a kölcsönös segítségnyújtást, valamint az evangélikus értékek közösségi megélését is.

Az evangélikus hagyományok ápolása mellett tiszteletben tartjuk a többi keresztyén felekezet létét és a tanításbéli különbségeit. Saját felekezetünk felelős és hűséges tagjaiként nem feledkezünk meg Jézus Krisztusról, aki azért könyörgött, hogy a keresztyének „mindnyájan egy legyenek” (Jn 17,21), ezért a felekezeti különbségek elé helyezzük a mindnyájunkat összekötő egységes keresztyén tanításokat és értékeket.

Tisztelettel fordulunk más vallások képviselői felé, és hitelesen mutatjuk be tanításukat. Kapcsolatunkat a társadalomért végzett összefogás és a békés egymás mellett élés jellemzi.

Erkölcsei értékek, melyet közvetítünk

Kötelességtudat, munka megbecsülése, mértéktartás, együttérzés, segítőkészség, tisztelet, tisztesség, korrupció elleni fellépés, türelem, megértés, elfogadás, tanulást elősegítő attitűd, hazaszeretet, magyarságtudat, nemzeti értékek, törvénytisztelet, emberi méltóság tisztelete, együttélés szabályainak tisztelete, erőszakmentesség, méltányosság, felelősség, önálló cselekvés, megbízhatóság, empátia, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás, környezet iránti felelősség, természet környezet szeretete, fenntarthatóság melletti elkötelezettség; együttműködés, vezetés, versengés magatartásmódjai, azok kezelése; javakkal való ésszerű gazdálkodás.

Alapelvek

Az Alapító okiratban meghatározott feladatainkat az alábbi alapelvek betartásával végezzük.

Alapfeladatainkat a jogszabályoknak megfelelően végezzük a következő alapelvek szerint:

A tantervei előírásokat ismerve vezettük végig a tanulót a nyolcéves megismerési folyamaton. Fejlődését és munkáját folyamatosan figyelve és értékelve a tanulók eltérő képességeihez igazodó pedagógiai eljárások segítségével az egyéni optimum elérésére törekszünk, függetlenül származásától vagy szociális körülményeitől. Szükség esetén pedagógiai segítséget nyújtunk, illetve szülői vagy külső intézményi segítséget veszünk igénybe.

A tanulás tág értelmezését valljuk, mely nem csupán az ismeretelsajátítást, a figyelem és emlékezetfejlesztést foglalja magában, hanem valamennyi értelmi képesség és **az egész személyiség fejlődését**, fejlesztését, a képességek elsajátítását és a magatartás megváltoztatását is.

Feladatainkat, céljainkat csak a tanulók és szülők együttműködésével tudjuk eredményesen megvalósítani, ezért fontos a kölcsönös tisztelet és együttműködés kialakítása a folyamat résztvevői között (pedagógus, szülő, gyermek).

A pedagógus nem csak munkájával, hanem személyiségével is nevel, tanítványaihoz, kollégáihoz, a közösségi élethez és a tanított témakörökhöz való viszonyulásain keresztül. Ezért minden pedagógusnak igyekeznie kell feladatait példaértékűen végezni.

Oktatási-nevelési folyamatunk minden mozzanatában legyen jelen az esztétikumra, a harmóniára való törekvés. Ez különösen fontos alapelv, hiszen korunk mindenapjait áthatja a diszharmónia (társadalmi, magánéleti feszültségek).

A tanulókat a különbözőség elfogadására, a közösségért való munkálkodásra szoktatjuk. Helyzetelemzésünkéből is kiderül, hogy iskolánkban jól tükröződnek társadalmunk ellentmondásai, az anyagi és szociális hátterek különbözősége, valamint a nagyarányú képesség- és magatartásbeli különbségek.

1.2 Az általunk fontosnak tartott pedagógiai alapelvek

„Én tehát úgy futok, mint aki előtt nem bizonytalan a cél.” (1Kor. 9,26)

A pedagógiai programunkban megfogalmazott céljainkat a keresztény értékrend pilléreire építettük fel: hit, tudás, erkölcs, kommunikáció, egészség, környezettudatosság, természetvédelem, hazaszeretet, közéletiség.

A hitoktatás hiteles teológiai-tudományos alapokon nyugodjon. Ökumenikus szellemben ismertetjük meg más keresztény egyházak életét, tisztelve a vallásos meggyőződést.

Egységesség elve: Az egységesség az egyik legalapvetőbb elvárás oktató-nevelő munkánk során. Arra törekszünk, hogy valamennyi tevékenységüket ugyanazok az elvek, célok határozzák meg, ezeket igyekszünk kifejezésre jutatni az intézményi dokumentumokban is.

Egyenrangúság és bizalom elve: A pedagógus segítő, tanácsadó szerepe domináljon a nevelés-oktatás folyamatában. Az irányító szerep a pedagógusé, a megfelelő pedagógiai légkör kialakításában, a tanulók aktivizálásában, a közös tevékenységek megszervezésében, a tanulók személyisége és közösségeik fejlesztésében. Kapcsolatukat bizalom, megértés, tisztelet kell, hogy kölcsönösen jellemezze.

Életkori és egyéni sajátosságok figyelembe vételének elve: A tanuló értelmi, érzelmi és pszichikai, szociális fejlesztését saját fejlettségi szintjéhez kell igazítani.

A különböző közösségekhez tartozás és a külső hatások elve: A nevelés-oktatás különböző hatásrendszereken át a közösségekben, a közösségek életének, céljainak érdekeinek figyelembe vételével, a közösség aktív részvételével zajlik. Az irányító kezdeményező szerep a pedagógusé, aki segíti a tanulót öntevékenységeinek kibontakoztatásában, az ártó hatások korrigálásában.

Tapasztalatszerzés elve: lehetőség teremtése a nevelő-oktató munka folyamatában, hogy a tanulók számára a saját tapasztalatok megszerzésére, megértésére, általánosítására, az ismeretek befogadásának új módszereivel (tanulókísérlet, megfigyelés, kirándulás, erdei iskola, valamennyi tanórán és iskolán kívüli tevékenység.

Motiváció és szemléletesség elve: a tanulók érdeklődésének felkeltése és a tanulás iránti elköteleződés kialakítása. A befogadás, az elsajátítást előtérbe helyező tanulás szervezési és módszertani eljárások, új tanulási és tanítási technikák alkalmazása.

Következetesség elve: igényesség valamennyi tevékenységünkben, határozott követelmények támasztása a tanulókkal szemben, a teljesítmények rendszeres ellenőrzése, mérése, értékelése.

Visszajelzés elve: folyamatos (szóbeli és írásbeli) visszajelzés, tájékoztatás a tanulói teljesítményekről.

Célok, eredményesség

Akkor tartjuk sikeresnek a munkákat, ha tanulóink elsajátítják a nevelési programunkban és a helyi tantervünkben megfogalmazott követelményeket.

Sikerkritérium:

Tanulóink nagy többsége szívesen jár az órákra, a feladataikat elkészítik.

Céljaink és hozzájuk rendelt sikerkritériumok.

Korszerű alapműveltség: biztos alapkészségek, teljesítményképes tudás birtokában meg tudnak felelni a középiskolai beiskolázás követelményeinek.

Sikerkritérium: az ismeretek elsajátítása akkor eredményes, ha az elsajátított tananyag reprodukálásán túl a tanulók többsége rendelkezik az önálló ismeretszerzés képességével. A tanulmányi átlag javul, a versenyeredmények gyarapodnak.

Erkölcsei tartás, kulturált magatartás, kommunikáció, amely segít a személyiség értelmi és érzelmi megalapozásában. Kialakul a tudás becsülete, a kötelesség és feladattudat.

Sikerkritérium: a tanulói magatartás és szorgalom jegyek stabilitása, javulása, a házirend szabályainak fokozott betartása.

Testi lelki egészség: harmónia, amelynek birtokában a tanulók megőrzik egészségüket, fizikai aktivitásukat.

Sikerkritérium: erősödnek azok a beállítódások, attitűdök, amelyek szükségesek az egészségi állapot javításához. Csökken a betegségek miatti hiányzások száma.

Életkorhoz illeszthető közéletiség: a demokrácia szabályai szerint legyen nyitott a tanuló az őt körülvevő világra, s így tanulják meg, hogy az iskolában is gyakorolhatják jogaikat és kötelességeiket. Kitűzött célként a társadalomba való beilleszkedést hangsúlyozzuk.

Sikerkritérium: aktív részvételre biztatva erősítjük önkormányzatiságukat érintő fórumokon diákügyek intézésében, felelős véleményformálásban, konfliktusok kezelésében. Iskolán kívüli megnyilvánulásaikban is kövessék az iskola által megfogalmazott értékrendet, erkölcsi normákat.

Esztétikus igényes környezet: vegyenek részt környezetük alakításában, amelyben jól érzik magukat.

Sikerkritérium: az osztálytermek, folyosók gyermekmunkákkal, virágokkal való díszítése.

Az idegen nyelvi kultúra, kommunikáció fejlesztése: Egyidejűleg és hangsúlyozottan fejlesztjük az anyanyelvi és az idegen nyelvi tudást. Célunk, hogy képessé tegyük a tanulókat arra, hogy megtanuljanak német nyelven ismereteket szerezni, képesek legyenek egyszerű információk német nyelven történő feldolgozására, nyelvtudásukat a mindennapi élet egyszerű helyzeteiben biztonsággal tudják használni. Ösztönözzük a gyermekeket az idegen nyelvi kommunikáció hatékony alkalmazására, a nyelvtudás hasznosságának a megláttásával a világról alkotott elképzelésüket fejlesszük, alakítsuk ki az Európához való tartozás személyes érzését. Kapjanak átfogó képet más országok kultúrájáról, civilizációs szokásrendjéről.

Sikerkritérium: Az életkori sajátosságuknak megfelelően a gyermekek megfelelő kommunikációs szintet érjenek el. Tudjanak beszélgetést kezdeményezni, a hétköznapi kommunikációs helyzetekben képesek legyenek német nyelvi tudásukat hasznosítani. A nyelvtanulás iránti belső motiváltság magas szintre fejlődjön, az idegen nyelvi tudás kompetenciái erősödjenek.

Módszerek, eljárások

Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munka célkitűzéseinek és feladatainak megvalósítását szolgálják a nevelési program különböző fejezeteiben meghatározásra kerülő tanórai és tanórán kívüli nevelési tevékenységek, valamint az e tevékenységekhez kapcsolódó folyamatos értékelés.

Nevelési céljaink megvalósulását segítik az iskola pedagógusai által alkalmazott személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek.

Nevelési módszer: a kitűzött nevelési cél elérése érdekében alkalmazott eljárás. Célja, hogy a tanulókat pozitív tevékenységre készítsük, valamint kiküszöböljük a negatív hatásokat.

Az eljárás: a módszer konkretizálását jelenti. Ez függ a pedagógiai intuíciónól, a találékonyságtól, a nevelői aktivitástól.

Olyan nevelési módszereket kell kiválasztanunk, amelyek a nevelési célokon és feladatokon túl igazodnak a tanulók életkori sajátosságaihoz, értelmi fejlettségéhez, képességeihez; illetve a nevelők személyiségéhez, pedagógiai kulturáltságához, felkészültségéhez, stílusához, valamint a mindenkori helyzethez és annak tartalmához biztosítva a referencia intézményi működést.

Mivel nincs két teljesen egyforma szituáció, két egyforma gyerek, két egyforma pedagógus, ezért a nevelési módszereket úgy kell megválasztani, hogy a leghatékonyabb alkalmazást tegyék lehetővé. Az eddigiekből következik, hogy minden nevelési szituációt más-más módszer, illetve módszerkombináció alkalmazásával oldunk meg.

Nevelési módszereink két nagy csoportra oszthatók:

- **Közvetlen (direkt) módszerek:** azok, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlen, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.
- **Közvetett (indirekt) módszerek:** azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül

	Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
1. Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek	- követelés - gyakoroltatás - segítségadás - ellenőrzés - ösztönzés - stb.	- a tanulói közösség tevékenységének szervezése - közös (közelebbi vagy távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása - hagyományok kialakítása - követelés - ellenőrzés - ösztönzés stb.
2. Magatartási modellek bemutatása, közvetítése	- elbeszélés - tények és jelenségek bemutatása - műalkotások bemutatása - a nevelő személyes példamutatása stb.	- a nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében - a követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösség életéből stb.
3. Tudatosítás (meggyőződés kialakítása)	- magyarázat, beszélgetés - a tanulók elemző munkája - meggyőzés stb.	- felvilágosítás a betartandó magatartási normákról - vita stb.

A módszerek megválasztása függ: a nevelés oktatás céljától, a tanulók életkori sajátosságaitól, képességeitől, egyéniségétől, a didaktikai feladattól, a pedagógus személyiségétől, az iskola tárgyi felszereltségétől, feltételeitől, a meggyőzés módszerei (oktatás, példaképállítás, önbírálat, beszélgetés, tudatosítás, stb.), a tevékenység megszervezésének módszerei (követelés, ellenőrzés, érdekes, játékos módszerek, gyakorlás, stb.), a magatartásra ható ösztönző módszerek (ígéret, biztatás, elismerés, dicséret, stb.).

A Pedagógiai program alapelveiben a gyermekközpontúság megvalósul. A programban megfogalmazott tevékenységek, eszközök is gyermekközpontúak. A nevelési programban megjelennek azok a pedagógiai módszerek, amelyek alkalmazásával a tanórán és tanórán kívül is eredményesen fejleszthetők a tanulók kompetenciái. Alkalmazzuk a kooperatív munkaformát, a differenciálás lehetőségével élve, a drámapedagógia módszereit és a projekt módszert.

A kulcskompetenciák hatékony fejlesztésének egyik feltétele a fejlesztési célokkal adekvát tanítási folyamat, tevékenység. Iskolánk azt a felfogást képviseli, hogy a tanítás nem más, mint a tanulók tanulásának szervezése: tervezése, irányítása, szabályozása és értékelése. Az a pedagógus, aki jól ismeri tanítványai motivációit, tanulási szokásait, eredményesen tudja megoldani a tanulásszervezéssel kapcsolatos feladatait.

1.3 Az óvodából az iskolába történő átmenet

Az intézményünk kapcsolatrendszerében megtalálható az óvoda és a középiskola is. Ezért programunkban megjelöljük a különböző életkori szakaszok feladatait szem előtt tartva az átmenetek problematikáját. Különös tekintettel a játékosságra, a tevékenykedtetésre, az óraszervezések változatosságára.

A program kihangsúlyozza a tanulók megismerési kompetenciájának fejlesztését tapasztalatszerzés, érzékelés útján. A tanulók megismerésére törekedve egyéni fejlődésüket figyelembe véve alkalmazzuk a differenciált tanulásszervezési módokat, eljárásokat, formákat. Segítő, irányító, szervező, értékelő tevékenységünk arra irányul, hogy a tanulók kompetenciái kialakuljanak. A tapasztalatszerzésre, tevékenységre számtalan teret biztosít a nevelési folyamat. Jellemzője a szakmai innovációkészség, a reflexitás, az adaptivitás, az együttműködő képesség, az empátia, a tolerancia, a játékosság, gyakorlatiasság, tevékenységközpontúság. Alkalmazzuk az individuális és csoportos munkaformákat a frontális munka háttérbe szorításával. A differenciált tanulás szervezés terén, különösen a következő szempontok emelhetők ki: olyan szervezési megoldások előnyben részesítése, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését. A tanulás szervezés meghatározó szempontja a tanulók aktivitásának optimális kibontakoztatása. Az oktatási folyamat megszervezése segítse elő a tanulók előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon lehetőséget esetleges tévedéseinek korrigálására és tudásának átrendeződésére. Az oktatási folyamat alkalmazza az együttműködő (kooperatív) tanulás technikáit, formáit. Az iskolai tanítás-tanulás különböző szervezeti formáiban (az osztálymunkában, a csoportoktatásban a tanulók páros, részben és teljesen egyéni individualizált oktatásban) a tanulók tevékenységeinek, önállóságának, kezdeményezésének, problémamegoldásának, alkotóképességének előtérbe állítása.

A tanulás szervezés egyik fő elve és teendője a tanulókhoz optimálisan alkalmazkodó differenciálás, a feladatok kijelölésében, azok megoldásában a szükséges tanári segítségben, az ellenőrzésben, az értékelésben. Alkalmazni kívánjuk az új tanulás szervezési módokat: tanítási stratégiák, projekt pedagógia, drámapedagógia, felfedezettő, probléma központú tanulás.

A differenciált tanítás-tanulás megvalósulásához a következő elveket alkalmazza iskolánk:

- olyan szervezési megoldásokat részesítünk előnyben, amelyek előmozdítják a tanulás *belső motivációinak*, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését;
- a tanulást úgy szervezzük meg, hogy a tanulók *cselekvő módon* vegyenek részt benne, előtérbe állítva tevékenységüket, önállóságukat, kezdeményezéseiket, problémamegoldásaikat, alkotóképességüket;
- a nevelési-oktatási folyamatban elősegítjük a tanulók *előzetes ismereteinek*, tudásának, nézeteinek feltárását, lehetőséget adunk esetleges tévedéseik kiigazítására és tudásuk átrendezésére;
- az iskolai tanítás-tanulás különböző szervezeti formáiban (az osztálymunkában, a csoportfoglalkozásokon, a tanulók páros, részben vagy teljesen egyéni nevelésében-oktatásában) alkalmazzuk az *együttműködő* (kooperatív) tanulás technikáit és formáit;

- a tanítás során a tanulókhoz alkalmazkodó *differentiálást alkalmazunk*: a feladatok kijelölésében, megoldásában, a szükséges tanári segítségben, az ellenőrzésben, az értékelésben;
- a *tanulók* egyéni képességeinek fejlesztése érdekében alkalmazzuk a feladathoz illeszkedő tanulásszervezési technikákat;
- sajátos tanulásszervezési megoldásokat alkalmazunk a *különleges bánásmódot igénylő*, sajátos nevelési igényű gyerekek esetében, a tanulási és egyéb problémákkal, magatartási zavarokkal küzdő tanulók nevelési-oktatási feladatainak ellátásában;
- a tanítási-tanulási helyzetek, a tanulásszervezési módok és értékelési eljárások alkalmazkodjanak az egyes területeken *tehetséges tanulók* fejlesztési igényeihez, általában is támogassák a tehetségek felkutatását és tehetségük kibontakoztatását;
- különböző tanulásszervezési megoldásokkal az együttműködést és a *tanulási esélyek egyenlőségét* szolgáló szervezeti formákat alakítunk ki mind az iskolák közötti együttműködésben, mind az iskolán kívüli és az iskolai munkában.

Eszközök és eljárások

A célok megvalósítását a tanórai és a tanórán kívüli nevelési tevékenységek és a hozzájuk kapcsolódó folyamatos értékelés szolgálja, a pedagógusok által alkalmazott személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, közvetett és közvetlen nevelési módszerek a referencia intézmény indikátoraiként jelennek meg. A nevelő-oktató munka ismeret- és értékátadó tevékenység, amely csak akkor lehet eredményes, ha módszereiben, eszközeiben, eljárásaiban tekintettel van a tanulócsoporthoz heterogén összetételére, a tanulók életkori sajátosságaira, és kellő teret biztosít a tanulói aktivitásnak az ismeretszerzés folyamatában. Az oktatás legfontosabb eszköze a tanmenet, amely az aktuális tanévre készül. Az eljárásoknak, eszközöknek igazodnia kell a tanulók életkori sajátosságaihoz, értelmi fejlettségéhez, a képességekhez. Szorgalmazni kell a tanulói aktivitást, tág teret kell adni az egyéni munkamódszereknek és ezzel hozzá kell segíteni a tanulót az egyéni tanulási stratégia kialakításához. Az értékelésnek a kapott feladatok megvalósításának módja és színvonala, a problémákra adott válaszok minősége szerint kell történnie. A komplex személyiség fejlesztésében fontos szerepet kell kapnia az önismeretnek – az erős és gyenge pontok felismerésének, a fejlett és reális önértékelésnek, az önbizalom erősítésének, a kezdeményező és vállalkozó készségeknek, az ítélőképességnek, az erkölcsi és esztétikai érzékenységnek, az érzelmi intelligencia kialakításának.

Iskolánk pedagógusai a nevelési módszerek és eszközök megválasztása során külön hangsúlyt fektetnek arra, hogy azok segítsék:

- a keresztyén értékközvetítést,
- a szocializálót,
- a harmonikus személyiségfejlesztést, képességfejlesztést,
- ismeretközvetítést.

A pedagógiai folyamatban jelen kell lennie az ismeretszerzésnek, gyakoroltatásnak-cselekedtetésnek és a példaadásnak egyaránt.

Olyan korszerű természettudományos és társadalomtudományos műveltségkép és értékrendszer kialakítása, mely a tanulókat felkészíti, és alkalmassá teszi saját - természeti és társadalmi - valóságuk viszonyrendszereinek megértésére, az aktív cselekvésformák alternatíváinak felismerésére. Az iskola a tudományra, a tudás közösségére akar nevelni a keresztyén hitben, mert ebben látja az emberi igazság, béke és boldogság lehetőségét. Az a hit, mely nem veszi figyelembe a tudományt, elveszti univerzális jellegét. Az a tudomány, mely elszakad a hittől, könnyen öncélúvá lesz, és pusztá hatalomvágnak, igazságtalanságnak eszköze.

A nevelő-oktató munka szakaszai

Nkt. 5. § (1) A köznevelési intézményekben folyó pedagógiai munka szakaszai a következők:

- az alapfokú nevelés-oktatás szakasza, amely az első évfolyamon kezdődik, a nyolcadik évfolyam végéig tart és két részre tagolódik:
 - az első évfolyamon kezdődő és a negyedik évfolyam végéig tartó alsó, és
 - az ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozat.

Az alapfokú nevelés első szakaszában célunk az iskolai tanulási tevékenység elsajátítása. Azon alapkészségeknek (írás, olvasás, számolás, szövegértés, szövegalkotás, nyelvtan és helyesírás, tanulási képesség fejlesztése, ismeretfeldolgozási technikák stb.) a kialakítása, amely biztosítja a tanuló felső tagozatos tanulmányi munkáját.

Ezt a célt szolgálja:

- a német nyelv tanulásának első osztálytól történő bevezetése játékos formában, mely megalapozza a tanulóknak a BÁTORSÁGÁT, hogy más nyelven is megszólaljanak, valamint kialakít egy olyan latens szó-és kifejezés-készletet a tanulók tudatában, amely hozzájárulhat egy eredményes idegen nyelv tanuláshoz.

Az alapfokú nevelés második szakaszában tovább folytatjuk azoknak a készségeknek és képességeknek a kimunkálását, amely megalapozza a tanulók középiskolai karrierjét:

- kulturált nyelvi magatartás
- szövegértés
- szövegalkotás, fogalmazás, kifejezőképesség-irodalmi tájékozottság
- ismeretszerzési és feldolgozási képesség
- tájékozódás térben és időben
- idegen nyelven való kommunikáció-matematikai probléma-megoldás, logikus gondolkodás, kombinációs, variációs képesség
- legyen járatos az új technológián alapuló információ-szerzésben
- megfelelően gondolkodjon az őt körülvevő természetről, tudja ismereteit rendszerezni, alkalmazni
- kerüljön közel a művészetekhez, találjon saját maga számára olyan művészeti tevékenységet, amely segíti önmegvalósítását
- váljon életformájukká a mozgás, tudatosan vegyenek részt testük fejlesztésében,

- óvják testi épségüket.
- tehetséggondozás és kompetenciaterületek fejlesztése

A fenti célkitűzések megvalósítását biztosítják pedagógiai tevékenységünkben, a kerettantervben foglaltak megvalósításán túl:

- a közlekedési ismeretek, angol szakkör bevezetése
- az úszás-, néptánc, informatika oktatás, 1-8. évfolyamon.

1.4 Az általános iskola első évfolyamába való bekerülés feltételei

Az iskola épületének adottságai miatt jelenleg évenként egy első osztályt indíthatunk.

Az első évfolyamra kerülés általános feltételei

- megfelelő életkor,
- óvodai szakvélemény, iskolaérettség igazolása,
- az iskola világnézeti elkötelezettségének elfogadása

1.5 Az evangélikus nevelés

„...ha se lélek, se menny, se pokol nem volna, úgy csupán a világi kormányt a világ szerint tekintve ugyan nincs-e annak sokkal inkább szüksége jó iskolákra és tanult népre, mint az egyháznak?” (Luther Márton)

Alapelv

A tanulók ismerjék meg a Bibliát és az Egyház tanításait, hogy ezek által indíttatást kapjanak a keresztény világnézet, a személyes meggyőződés kialakításához.

Cél

Ökumenikus szellemben ismerjék meg más keresztény egyházak életét, tiszteljék mások vallásos meggyőződését.

Az iskola távlati célja, hogy a keresztény és az egyetemes emberi értékek közvetítésével szociálisan értékes, az egyén szempontjából eredményes életvezetést folytató evangélikus, igaz keresztény felnőtté neveljük diákjainkat.

Feladat

A nevelés során a tanulók sajátítsák el a Biblia tanításain alapuló keresztény etika és értékrend szabályait, azokat építsék be magatartásukba.

A tanulók sajátítsák el az Evangélikus Egyház hagyományait, szokásait.

Az iskola nevelje szeretettel tanítványait, tanítsa őket felebarátjai iránti toleranciára, a békés együttélésre a másképp gondolkodókkal.

Minden tőlünk telhetőt meg kell tenni azért, hogy a nevelés és oktatás során egyetlen gyermeket se érhesen hátrányos megkülönböztetés nemzetiségi, nemi vagy szociális helyzetéből adódó meghatározottságai miatt.

Az iskola alakítson ki a tanulóiban derűs, keresztény világszemléletet, hogy legyen erejük és bátorságuk új és meglepő élethelyzetekben szeretettel és helyesen dönteni. A szeretet talaján gyökeredzik a jóság, a türelem, a tolerancia, a segítségre szorulókat támogatása.

Eszköz

- Hétfő reggel áhítat;
- Ima;
- Hittanórák;
- Egyéb, az Evangélikus Egyház által szervezett programokon való részvétel (Ki Mit Tud?, tanulmányi versenyek, pályázatok, stb.)

Eljárás

A ránk bízott gyermekeket a családokkal összefogva együtt neveljük. Az Egyház hagyomány- és szokásrendszere lehetővé teszi, hogy az intézményt elhagyó diákok különbséget tudjanak tenni a jó és a rossz, az igaz és a nem igaz, a helyes és a helytelen között, szilárd erkölcsű felnőttek legyenek.

1.6 Gyermekközpontú nevelés

Alapelv

A gyermeknek, tanulónak joga, hogy iskolánkban is biztonságban és egészséges környezetben neveljék és oktassák; hogy személyiségét, emberi méltóságát tiszteletben tartsák, és védelmet biztosítsanak számára a fizikai és lelki erőszakkal szemben; hogy érdeklődésének, adottságainak megfelelő, differenciált nevelésben és oktatásban részesüljön; és képességeihez mérten továbbtanuljon.

A tanulónak joga személyiségének szabad kibontakoztatása, de ez nem korlátozhatja mások személyiségi jogainak érvényesítését.

A sajátos nevelési-oktatási igényű gyermekek számára integrált oktatás keretében biztosítjuk a nekik megfelelő differenciált képzést.

Cél

A beiratkozott tanulók képességeik, valamint életkori és egyéni sajátosságaiknak megfelelően fejlődjenek, alakuljon ki helyes önképük.

Feladat

A tanulói személyiség fejlődését azzal kell elősegítenünk, hogy sajátos módszereinkkel erősítjük bennük az őket körülvevő személyek és dolgok iránti érdeklődést, érzékenységet, illetve kialakítjuk bennük az alapvető erkölcsi, etikai normák iránti fogékonyságot.

Ki kell alakítani a tanulóknak az önismeret és együttműködés készségét, az empátiát és a toleranciát, valamint a becsület és a bizalom értékeit. Lehetővé kell tenni a humánus értékek megismerését, a demokratikus magatartásformák gyakorlását.

Az egyéni kiindulópontból igazított elvárások és fejlődési utak rendszerével célzottan, ugyanakkor sokoldalú módon fejlesztjük a gyermekek és a fiatalok képességeit és tehetségét.

Az evangélikus nevelés a teljes emberre irányul. Az önismeret, az önállóság, az önértékelés, az érzelmi, lelki és társas képességek fejlesztése lényeges szerephez jut a csoportfoglalkozásokon és hittanórákon.

Olyan módszerek kialakítása szükséges, amelyek elősegítik a lelki problémák feldolgozását, a reális önismeret és önértékelés kialakítását.

Eszköz

- A pedagógusok nevelő személyisége;
- A pedagógusok ellenőrző, értékelő tevékenysége;
- Motiváló tanulási környezet szervezése;
- Házirend;
- Diákönkormányzat (DÖK) munkája;
- Egyéni foglalkozások szervezése;
- Szakkörök;
- Közös programok, közös beszélgetések, véleménynyilvánítások.

Eljárás

Munkánk során arra törekszünk, hogy a tanulóink felismerjék hibáikat, képesek legyenek szembesülni velük és változtatni azokon, önmagukhoz képest fejlődjenek, érdeklődő, motiválható felnőtté váljanak.

1.7 Egészséges életmódra nevelés

Alapelv

Az egészséges életmódra nevelést valamennyi műveltségi területen megvalósítjuk.

Cél

Tanulóinkban ki kell alakítani és fejleszteni az egészséges életmód iránti igényt, segíteni kell a tantanulók testi, lelki és szociális fejlődését (beállítódások, magatartások, szokások).

Feladat

A pedagógusok készítsék fel a gyerekeket arra, hogy önálló, felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, a napi konfliktusokat megoldani. A környezeti nevelés során alakítsák ki a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének alapjait annak érdekében, hogy felnőttként is képesek legyenek az esetleges környezeti válság(ok) elmélyülésének megakadályozására. Fejlesszék beteg, sérült, esetleg fogyatékos embertársaik iránti empátiájukat, segítőkész magatartásukat.

Ismertessék meg a tanulókkal a környezet leggyakoribb, egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőit. Készítsék fel őket a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére, az önálló gyalogos és kerékpáros közlekedésre. Nyújtsanak támogatást a gyerekeknek a káros addíciók (dohányzás, alkohol- drogfogyasztás, rossz táplálkozás) kialakulásának megelőzéséhez.

Eszközök

- A mindennapos testmozgás testnevelés óra, napközis foglalkozás vagy délutáni tömegsport keretében.
- A gyógytestnevelésre kötelezett tanulók fejlesztése a számukra szervezett speciális foglalkozások keretében, illetve testnevelés órákon könnyített testnevelés formájában.
- A korszerű táplálkozás alapelveinek megismertetése előadások révén.
- Szexuális felvilágosítás biológia, egészségtan vagy osztályfőnöki órákon való beszélgetés keretében.
- Iskolaorvos illetve fogorvos bevonása a nevelési folyamatba

Eljárás

Pozitív beállítódások, magatartások, szokások kialakítása, amelyek a tanulók egészségi állapotát javítják. A testnevelés órákon aktívan részvétel, rendszeres mozgás, sportolás. A korszerű táplálkozási szokások megismertetése, lehetőség szerinti alkalmazása. A drogok, alkohol és dohányzás káros következményeinek megismertetése (előadás, kiállítás).

1.8 Környezeti nevelési elvek

Fontosnak tartjuk a fenntarthatóság törekvéseit.

1. Az iskola környezeti nevelési tevékenységének kiemelt feladatai:
 - Tevékenységeinkben hangsúlyos a tanulók természetismeretre, a környezet védelmére irányuló nevelése, és az ehhez fűződő érzelmi viszonyulások, értékek pedagógiai eszközökkel történő formálása.
 - Iskolai környezetünket megfelelően használjuk (takarékoság, tisztaság, rongálások elkerülése, szépítés, építés). A növények, a komposztkert és a madarak gondozásával a környezetünk iránti elkötelezettségünket érvényesítjük.
 - Tanulóink az életkoruknak megfelelő szinten foglalkoznak a környezet megóvásának szempontjából legfontosabb ismeretekkel: a környezet fogalmával, a földi rendszer egységével, a környezetszennyezés formáival és hatásaival, a környezetvédelem lehetőségeivel, lakóhelyünk természeti értékeivel, lakóhelyünk környezetvédelmi feladataival kapcsolatosan.
2. Az iskolai környezeti nevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:
 - a) a Helyi tantervben szereplő környezetismeret, természetismeret, biológia, kémia, földrajz, rajz, technika tantárgyak tananyagai és az osztályfőnöki órák adta lehetőségek. Pedagógusaink szívesen alkalmazzák a projekt-módszert, ahol tanár - diák-szülő együttműködésével szerezhetnek új tapasztalatokat, juthatnak új információkhoz tanulóink.(Tantárgyi projekt, tantárgyakat összekötő vagy iskolai projekt.)

b) a környezeti nevelést szolgáló egyéb, tanórán és iskolán kívüli lehetőségeink:

- KRESZ szakkörön belül az alternatív közlekedési eszközök megismerése minden osztálynak.
- Szorgalmazzuk a környezetbarát közlekedést.
- A Föld napja alkalmából a község utcáit tisztítjuk meg.
- Madáretetőt készítünk (technika órán.)
- Iskolánk közvetlen környezetét örökbe fogadjuk, kialakítunk egy gyönyörű parkot, amit tanulóinkkal együtt tartunk rendben.
- Kibővült a hetesek feladata: ők ellenőrzik a csöpögő csapokat, lekapcsolják a feleslegesen égő villanyt.

Környezeti nevelés az alsó tagozaton:

Az időjárás elemeinek (napsugárzás, hőmérséklet, szél, felhőzet, csapadék) megfigyelése.
A víz megjelenési formái a természetben.

- Az évszakokhoz kapcsolódó ünnepek, helyi szokások.
- A közvetlen környezetben előforduló gyakori állatok és növények megfigyelése. Elemi ismeretek a növénygondozásról.
- Természethez kapcsolódó élmények kifejezése rajzban, festményben, szobrokban. Természetes anyagok gyűjtése.
- Díszítés, a környezet szépítése.
- A természetes és mesterséges környezet tárgyai, azok anyagai. A természetes anyagokhoz kötődő mesterségek.
- A gyalogos közlekedés szabályai.
- A mindennapi életből, a természeti környezetből vett témán alapuló rövid szépirodalmi művek megismerése élmények, tapasztalatok megfogalmazása.
- Szabadidős sporttevékenységek, az időjárás elemeinek közvetlen megtapasztalása.
- Ünnepekörök dalai, dalos játékok, a természet megjelenése a dalokban, játékokban.
- Március 22. Megemlékezés a víz világnapjáról. Kirándulás vízpartra
- Április 22. A Föld napja. Rajzok készítése, szövegek, versek, dalok a természetről. Szemétgyűjtés, közvetlen környezetünk szépítése, rendezése
- Május 10. Madarak és fák napja. Közvetlen környezetünkben élő állatok és növények megfigyelése, rajzolása.
- Érzékszerveink szerepe a környezet megismerésében. A környezetben előforduló anyagok érzékelhető tulajdonságai. Mérhető és nem mérhető tulajdonságok.
- Életműködésünk főbb jellemzői. A környezet szervezetünkre gyakorolt leggyakoribb ártalmas hatásai (napsugárzás, hő, zaj, levegő, talaj, erős fény, a képernyő) hatása.
- A közvetlen természeti és mesterséges környezet szemlélése, jellegének leírása.
- Az otthon tisztasága, szennyező forrásai. Környezetünk tisztasága szennyezettsége. A lakóhely levegőjének, vizeinek tisztasága, szennyezettsége. Szennyező források a

környezetben, a szennyezés hatása az élőlényekre, az emberre. A megelőzés, a védekezés lehetőségei.

- Különválogató hulladékgyűjtés (papír, műanyag, elem stb.)
- A környezet szennyeződése miatt kialakuló veszélyhelyzetek felismerése.

Környezeti nevelés az felső tagozaton:

Szaktárgyi célok:

- A szakórákon minden lehetőség megragadása a környezeti nevelésre (pl.: ember és környezete, kapcsolatok, természetismeret, a természet állapotának mérési módszerei)
- a hétköznapi környezeti problémák megjelenítése a szakórákon (a környezetszennyezés hatása a természeti-, és az épített környezetre, az emberre);
- tanórán kívüli szakórák szervezése;
- természetvédelmi versenyekre felkészítés;
- a számítógép felhasználása a tanórákon.

1.9 Közösségi életre nevelés

Alapelv

Közösségi életre nevelés, társadalmi normák és értékek átadása, a demokrácia fogalomrendszerének kialakítása, a felelősségek, kötelességek, jogok megfelelő gyakoroltatása, alkalmazása, érvényesítése, felkészítés a pályaaorientációra. A személyes és szociális kompetenciák fejlesztésével a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés egyéni feltételeinek megteremtése.

Cél

A tanulókból a társadalomba megfelelően integrálódó, a demokrácia szabályait értő és alkalmazni tudó állampolgárok nevelése. A közjó iránti elkötelezettség kialakítása, minden olyan magatartási forma bemutatása, gyakoroltatása, amelyek révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a sokszínű társadalomban, képessé válhat a felmerülő konfliktusok megoldására. Forduljanak tisztelettel a felnőttek, idősek felé.

Feladat

Pedagógusként testvérnek tekintjük egymást, a gyermekek és a fiatalok között is az otthonos, elfogadó légkör megteremtésére törekszünk. Kötelességünknek tartjuk az azonos szakmai alapokon nyugvó együttműködést, a kölcsönös segítségnyújtást, valamint az evangélikus értékek közösségi megélését is.

Tisztelettel fordulunk más vallások képviselői felé, és hitelesen mutatjuk be tanításukat. Kapcsolatunkat a társadalomért végzett összefogás és a békés egymás mellett élés jellemzi.

Az evangélikus hagyományok ápolása mellett tiszteletben tartjuk a többi keresztény felekezet létét és a tanításbéli különbségeit.

Átfogó képet nyújtunk a munka világról, olyan feltételek, tevékenységek biztosítása révén, amelyek elősegíthetik, hogy a tanulók kipróbálhassák képességeiket, elmélyedhessenek az érdeklődésüknek megfelelő területen. Azon társadalmi-állampolgári kompetenciákat szükséges meghatározni, amelyek a jogait érvényesítő, a közéletben részt vevő és abban aktívan közreműködő embert képezhetnek. Az egyénnel, a csoporttal, a munkaszervezettel, a nemek közti egyenlőséggel, a megkülönböztetés-mentességgel, a multikulturális társadalommal kapcsolatos alapvető koncepciók megismertetése. A hatékony kommunikációs stratégiák alkotó alkalmazásának megtanítása.

Eszköz

- Osztályfőnöki órák keretében beszélgetés, véleménynyilvánítás;
- Hittan – erkölcsan – társadalomismeret tantárgy;
- Erkölcsi nevelés – nem tananyagként, hanem az iskola életében a tanárok, szülők, az intézményben dolgozók közvetítésével – pl. példamutatás;
- Közügyekben való részvétel;
- Iskolaújság, WEBLAP, Facebook oldal, DÖK-gyűlések, iskolagyűlés;
- Szakkörök, osztályközösségek;
- Nyílt napok, nyílt órák, pályaválasztási tanácsadáson, Nyitott Kapuk programon való részvétel.

Eljárás

Az állampolgári ismeretek alapfokon való elsajátíttatása. Életkoruknak megfelelően legyenek képesek a társadalmi folyamatokról alkotott véleményüket kifejezni.

A gyerekekkel a szolidaritás, a tolerancia, a humánus értékeit megismertetjük.

1.10 Erkölcsi normák közvetítése

Alapelv

A tanár-diák közötti kölcsönös bizalom és megértés, az igényesség és következetesség kialakítására való törekvés, kulturált magatartásformák elsajátítása. Kötelesség- és feladattudat kialakítása, jogok érvényesítése, felelősségtudat; a normakövető magatartás belső motivációs rendszerének kialakítása.

Cél

A tanulókból az értékeket vállaló, erkölcsi tartással bíró, kulturált magatartású fiatalokká váljanak.

Feladat

A tanulóban a kötelesség- és feladattudat kialakítása, megalapozása, fejlesztése.

Minden tanulónak váljon céljává, hogy felkészülten érkezzen az iskolába. Valamennyi tanuló tudja értékelni a szellemi teljesítmények mellett a fizikai munkát is. Sajátítsák el a kulturált magatartás alapszabályait.

Eszközök

- A társadalmi ismeret és erkölcstan tantárgy;
- Munkamegosztás, feladatvállalás az iskolában működő szervezetekben – DÖK;
- Folyamatos visszacsatolás;
- A pedagógusok részéről tantárgyi értékelés tanórán, félévkor, év végén, tanítási órán kívül;
- Az osztálytársak részéről véleménynyilvánítás, közös beszélgetések alkalmával;
- Környezetszépítő programok.

Eljárás

A tanulók képessé válnak bizonyos alaphelyzetekben helyes erkölcsi döntéseket hozni.

1.11 Nemzeti kultúránk

Alapelv

Népünk kulturális örökségének, jellemző sajátosságainak, nemzeti kultúránk értékeinek, a haza földrajzának, irodalmának, történelmének, mindennapi életének, iskolánk hagyományainak megismertetése. Szűkebb és tágabb környezet megismerése, a természet értékeinek védelme. A világ magyarságának, és különösen a Kárpát-medence kultúrájának tisztelete.

Cél

Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek.

Feladat

Kialakítjuk tanulóinkban a nemzettudatot, elmélyítjük hazaszeretetet, a szomszédságunkban élő más népcsoportok értékeinek és eredményeinek megbecsülését. Diákjaink ismerjék meg szűkebb környezetük - lakóhelyük, iskolájuk – történelmét, hagyományait olyan közösségi tevékenységformák keretében, melyek a szociális kompetenciák fejlődését is elősegítik.

Eszköz

- Nemzeti ünnepeink és hagyományos ünnepeink, rendezvényeinken keresztül;
- Hazánk jelképeinek megismerése;
- Honismeret, helytörténet, tanulmányi kirándulások, múzeum-látogatások;

Eljárás

Megismertetni tanulóinkkal az iskola névadójának életrajzát, a kerület történetét, földrajzi adottságait, legfontosabb irodalmi és történelmi emlékhelyeit, a Kárpát-medence magyarságának történelmét.

Hazai példákon keresztül megismertetjük a modernizáció pozitív és negatív környezeti következményeit.

1.12 Az Európai Unió polgárai

Alapelv

Európa a magyarság tágabb hazája. Tanulóink már az Európai Unió polgáraként élhetnek, ezért szükséges az EU történetének, alkotmányának, intézményrendszerének alapfokú ismerete, tanulmányi vagy munkalehetőségeik megismerése. Magyarságtudatuk megőrzése mellett az európaiság eszméjének kialakítása.

Cél

A tanulók ismerjék meg az egyetemes emberi civilizáció, ezen belül az európai kultúra legjellemzőbb, legnagyobb hatású eredményeit. Váljanak nyitottá és megértővé a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt. Tanulóinkat olyan ismeretekkel, személyes tapasztalatokkal gazdagítani, amelyek birtokában meg tudják találni helyüket az európai nyitott társadalmakban.

Feladat

A különböző műveltségterületek sajátosságainak megfelelően olyan információkat adjunk át a tanulóknak, melyek az emberiség közös, globális problémáiról és az ezek kezelése érdekében kialakuló nemzetközi együttműködésről szólnak.

Az élő idegen nyelvek oktatásával teremtsünk lehetőséget tanulóink számára, hogy később európai polgárként megfelelően tudjanak kommunikálni a beszédközpontú nyelvoktatás megvalósításával.

Az elektronikus média megértésére, az abban való eligazodásra és a megfelelő használatra nevelni a tanulókat.

Eszköz

- Osztályfőnöki órákon az EU-tagsággal kapcsolatos ismeretek, tapasztalatok, lehetőségek megbeszélése;
- Az EU-s ismeretek beépítése a különböző tantárgyak témáiba;
- Az EU-s vetélkedőkön való részvétel;
- Anyanyelvi-, idegen nyelvi órákon a kommunikációs nevelés alapjainak megismerése;
- Informatika- és médiaoktatás keretében az eszközök megismertetése, használata;
- Iskolán kívüli programok szervezése.

Eljárás

Megismertetjük tanulóinkat a megfelelő uniós ismeretekkel, valamint fejlesztjük idegen nyelvi kommunikációs készségüket.

1.13 Művészeti nevelés

Alapelv

Diákjaink váljanak olyan emberekké, akiktől nem idegen a művészet, mert személyes élményeiken keresztül átélik a művészi alkotás folyamatának szépségét. A műalkotások befogadása, értelmezése az egyén lelki érését, gazdagodását szolgálja, fejleszti.

Cél

Művészetet szerető, értő és befogadó emberek nevelése. A gyerekek veleszületett adottságait tevékenykedés, gyakorlás során kibontakoztatni különböző művészeti ágakban (rajz, ének-zene, tánc). A pályázatokon, versenyeken való sikeres szereplés. Európa kulturális és nyelvi sokféleségének és az európai kultúra nagy múltú értékeinek megismerése.

Feladat

Minden tanulót saját egyéni és önálló képi kifejezésének kialakítására kell ösztönözni. Törekedni kell, hogy a pályázatokon, versenyeken való részvétellel sikerélményhez jussanak a tanulók a vizuális nevelés terén.

Eszköz

- Tanórák és tanórán kívüli foglalkozások;
- Múzeumok, kiállítások látogatása;
- Kiállítások szervezése;
- Pályázatokon, versenyeken való részvétel.

Eljárás

A művészeti osztály tanulói többféle technikai eljárást ismernek meg és használnak alkotó tevékenységük során. Színvonalas munkáikkal pályázunk az országos és nemzetközi versenyeken. Tanulóinkban kialakítjuk a művészi kifejezés sokfélesége iránti nyitottságot és az esztétikai érzéküket fejlesztjük.

1.14 Digitális kultúra

Alapelv

A digitális kultúra magabiztos és kritikus használata, az információs és kommunikációs kultúra fejlesztése.

Cél

A digitális kultúra megismerésével olyan kompetenciák kibontakoztatása, melyek révén a tanulók képesek lesznek az információ keresésére, szelektálására és hatékony beépítésére a tanulás, ismeretszerzés során.

Feladat

A tanulók azon megismerési képességének fejlesztése, amelyek az információs és kommunikációs kultúra szerves részét képezik. Megtanítani az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a kritikus alkalmazást, a valós és virtuális kapcsolatok megkülönböztetését.

Eszköz

- Informatikaoktatás tanórákon és tanórán kívül (szakkör);
- Informatika- és médiaoktatás keretében az eszközök megismerése és használata;
- Az egyéni tanulás és a gyűjtőmunkák készítése során a digitális lehetőségek támogatása;
- Az iskolai és iskolán kívül könyvtárhasználat.

Eljárás

Tanulóinkkal megismertetjük a digitális eszközök használatát, valamint az információs világháló adta lehetőségeket. Képessé tesszük őket a különböző médiumokban való eligazodásra.

2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Értelmezés

A személyiség egész és harmonikus fejlesztése alatt a tanulók testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi, etikai fejlesztését értjük a folyamatba belépő és az onnan kilépő gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével.

Személyiségfejlesztés az alapműveltségi oktatásban: Az iskolába lépő óvodás kisgyermek kíváncsi, játékos, beszédes, nyitott és alakítható. Az iskolából kilépő szinte középiskolás diáknak körvonalazódott az érdeklődési köre, mentalitása, kommunikációs és kritikai készsége.

A NAT-ban képviselt értékek, az egységes, alapvető követelmények és az ezekre épülő differenciálás egyaránt azt a célt szolgálják, hogy a tanulók adottságaikkal, fejlődésükkel, iskolai és iskolán kívüli tanulásukkal, egyéb tevékenységeikkel, szervezett és spontán tapasztalataikkal összhangban minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket.

Az iskolánkban folyó személyiségfejlesztés nem tantárgyként jelentkezik az intézmény helyi tantervében, hanem áthatja munkánk egészét. Az iskola légkörének, hangulatának az itt dolgozó pedagógusok oktató-nevelő munkájának, olyannak kell lennie, amelynek következményeként minden tanulóban a legértékesebb személyiségjegyek alakulnak, fejlődnek. Alapvető fontosságú a személyes kompetenciák megismertetése, megalapozása, fejlesztése, hogy minden tanuló ismerje meg saját személyisége jellemzőit, erősségeit, gyengeségeit, én-tudatosság, önismeret, helyes önértékelés és önbizalom jellemezze őket.

Képesek legyenek önszabályozásra, a viselkedés, a játék és a tanulás során. A pedagógusok együttműködése, nevelő-oktató munkánk összehangolása a követelmények egységessé tétele és kiszámíthatósága segíti a derűs, nyugodt alkotó személyiségek formálását. Figyelnünk kell az egyéni sajátosságok megismerésére, egyéni különbségek csökkentésére. A DIFER vizsgálati rendszer alapján az iskolaév megkezdését követő második hónapban elvégzett tájékozódás, felmérés ad alapot fejlesztő munkánk megtervezéséhez, az egyéni fejlesztőprogramok kidolgozásához.

Leendő elsőseink beilleszkedése érdekében már a tanévet megelőzően intézményes lehetőséget biztosítunk a kapcsolatfelvételre és az iskolára való ráhangolódásra foglalkozások és szülői fórum keretében.

A bevezető időszakban az iskolába kerüléssel együtt járó környezetváltást lassú átmenettel támogatjuk és tesszük törésmentessé.

A biztonságérzetet fokozó, a tanulási sikerek gyakori megélésének és elismerésének feltételrendszerét megteremtő tapintatos és szeretetteljes bánásmóddal tesszük lehetővé, hogy élményként küzdjenek meg a feladatokkal, kipróbálhassák fejlődő önállóságukat, ne kudarcént éljék meg sikertelen próbálkozásaikat, felfedezhessék belső értékeiket. Ennek érdekében 2 hónap átmeneti időt biztosítunk a gyermekek beszoktatására, az oldott légkör kialakítására, az egymás megismerésére.

Az intézményben színes, sokoldalú iskolai életnek, játéknak és munkának is kell folynia: változatos pedagógiai módszereknek, széles tevékenységkínálatnak kell lennie, amiken keresztül a tanuló lehetőséget kap a személyiségjegyekkel összehangolt egyéni tanulási módszerek, eljárások kialakítására.

Fejleszteni kell a gyermekek önismeretét, együttműködési készségüket, edzeni az akaratukat.

Az oktatási-nevelési folyamatot a fentiek figyelembevételével a Nemzeti Alaptanterv követelményei szerint szervezzük Ennek megfelelően kiemelt fejlesztési feladataink:

Énkép, önismeret: olyan tanulási környezetet célszerű biztosítanunk, amely fokozza a tanulókat körülvevő személyek és dolgok egyre tágabb körei iránti érzékenységet, illetve kialakítja bennük az alapvető erkölcsi, etikai normák iránti fogékonyságot. Tudják ezeket az értékeket megnevezni és azonosítani. Törekednünk kell az ön- és világszemléletük folyamatos formálására.

Erkölcsei nevelés: a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, önálló gondolkodásuk, majdani önálló felelős életvitelre való felkészítésük segítése.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés: nemzeti, népi kultúránk értékeinek megismerésére, jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságának megismerésére nevelés, otthon, lakóhely, szülőföld, haza és népei megismerése, megbecsülésére nevelés.

A hon- és népismeret különböző területei:

- Természeti környezet (élő, élettelen, földrajzi környezet, stb.)

- Társadalmi környezet (pl. lakóhely társadalmi rétegződése, önkormányzata, vallási közösségei, rendje, védelme)
- Történet, helytörténet (gyűjtemények létrehozása)
- Népismeret, néphagyomány (etnikai csoportok, nemzetiségek, hagyományok megismerése, ápolása, népművészet, népszokások, viseletek, tánc, építészet, kézművesség, stb.)
- Szoros erdélyi kapcsolataink révén a tanulóknak szeretnénk erősíteni a nemzeti összetartozás tudatát.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés: az iskola teremtsen meg, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és biztosítsa a honvédelmi nevelést. Fejlesztani szükséges továbbá a kreativitást, önálló kritikai gondolkodást, elemzőképeséget, vitakultúrát.

Alakuljon ki a tanulóknak pozitív viszony a közös európai értékekhez. Becsüljék meg az európai fejlődés során létrehozott eredményeket, köztük Magyarország szerepét, hozzájárulásait. Ismerjék az egyetemes kultúra legjellemzőbb, legnagyobb hatású eredményeit. Európa a magyarság tágabb hazája. Diákjaink magyarságtudatukat megőrizve váljanak európai polgárokká.

Tervezzük ausztriai, finnországi testvériskolai kapcsolatok létrehozását.

Önismeret és társas kultúra fejlesztése: elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre juttatását, mások helyzetébe történő beleélés képességének, empátiájának fejlődését, énképük gazdagodását.

Családi életre nevelés: harmonikus családi minták közvetítése, családi közösségek megbecsülése, felelős párkapcsolat kialakítására nevelés, konfliktus kezelés képességének kialakítása.

Testi és lelki egészségre nevelés: Tanulók ösztönzése a helyes táplálkozásra, mozgásra, stressz-kezelés módszereinek alkalmazására. A családdal együtt felkészíteni a tanulót az önállóságra, a betegség megelőzésre, közlekedési szabályok betartására, testi higiéne kialakítására, veszélyes anyagok felismerésére, káros szokások kialakulásának megelőzésére felkészítés.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség: hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása.

Fenntarthatóság, környezettudatosság: annak megtanítása, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan, felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. Környezettel kapcsolatos állampolgári kötelezettségek gyakoroltatása.

Pályaorientáció: az iskolának átfogó képet kell nyújtani a munka világáról, olyan feltételeket teremteni, ahol a tanulók kipróbálhatják képességeiket, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást, pályát.

Gazdasági és pénzügyi nevelés: pénzügyi rendszer alapismeretek, pénzügyi szabályok, banki tranzakciókkal kapcsolatos ismeretek és fogyasztóvédelmi jogok tanítása.

Médiatudatosságra nevelés: A média működésének, hatásmechanizmusának megismertetése. A valóságos és a virtuális, a nyilvános és bizalmas érintkezés szabályainak megkülönböztetésére, jogi, etikai következményeinek ismeretére nevelés.

A tanulás tanítása: Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetben is képesek alkalmazni.

A személyiségfejlesztés minden pedagógus feladata, mindig az adott tanórán és a tanórán kívül folyó munkájához igazítva végzi a feladat végrehajtását.

Biztosítanunk kell a tanulók saját fejlődési ütemének megfelelő mennyiségű és mélységű ismereteket.

Minden általunk tanított tantárgyban meghirdetett járási, megyei és országos versenyen vegyenek részt tanulóink és legalább a középmezőnyben végezzenek.

Értsék és szeressék tanulóink a művészeteket, alakuljon ki bennük harmóniára való igény, és mások eredményeinek tisztelete.

Sikerkritérium:

Tanulóink nagy része legyen képes műalkotások befogadására és alkotó tevékenységre. A tanulási nehézséggel küzdő gyermekek részesüljenek megfelelő szakellátásban, pedagógiai módszerekkel, a szakértői véleményeknek megfelelő eljárások szerint.

Tanulóinkban alakuljanak ki a kulturált étkezési szokások. Tanulják meg az ebédlői viselkedés alapvető szabályait, alakuljon ki bennük az igény a tízórai, ebéd, uzsonna kulturált elfogyasztására.

A kulturált étkezés elsajátítása. Azok a tanulók, akik igénybe veszik a napközi illetve tanulószobai ellátást pedagógiai segítségadás mellett készítsék el a házi feladatukat. A napközisek és tanulószobások megfelelő arányban legyenek levegőn, játszanak és tanuljanak.

Minden tanuló felkészülten érkezzen a másnapi órákra. A foglalkozásokon kapjanak kiegészítő magyarázatot és segítséget a tananyag elsajátításához.

Célok, elvárások:

Célunk, hogy a gyermekek zökkenőmentesen kerüljenek az óvodából az iskolába. Tanítványaink szívesen és örömmel járjanak iskolába. Megtanulják és elfogadják, valamint alkalmazzák az iskolai élet szokásrendszerét. A tanulás területén legyenek motiváltak a gyerekek.

A tanulók tudás és tanulás iránti érdeklődésének fenntartása. Alakuljon ki az írás, olvasás, számolás alapképessége. Ismerjék az önálló tanuláshoz szükséges eljárásokat. A tanuló tudjon önállóan írni, olvasni, számolni.

Lehetőleg önállóan készítse el házi feladatát, értse az elolvasott szöveget. Az 1-4 évfolyamban kialakított erkölcsi, intellektuális és esztétikai érzelmeik továbbfejlődjenek. Tudjanak azonosulni a jóval, tudják elutasítani a rosszat. Arra törekszünk, hogy minél több sikerélményhez jussanak a tanulók, ezzel újabb és újabb erőfeszítésekre készítessük őket. Alakuljon ki bennük az alkotás igénye, a mások megértéséhez szükséges kommunikációs biztonság.

Sikerkritérium:

Tanulóink nagy többsége fegyelmezetten viselkedjen, tartsa tiszteletben a társát. Erősödjön a kötelességtudatuk, a rendszeresség és a következetesség életkoruknak megfelelő legyen.

Célunk az 5-6. évfolyamon, hogy kialakítsuk tanulóinkban a felelősségérzetet, önmagukért és társaikért, valamint a tisztelet és elfogadás megalapozása. Tudatosuljon tanulóinkban, hogy hazánk mindig részese volt az európai szellemi és művelődési folyamatoknak, sok értékkel gazdagította azt. Alakuljon ki bennük a haza és a hazaszeretet fogalma. Erősödjön bennük az önálló tanuláshoz és ismeretszerzéshez szükséges képességek sora. Fejlődjön kreatív gondolkodásuk és kommunikációs képességük. Ismerjék meg az információ forrásokat, tanuljanak meg eligazodni bennük. Ismerkedjenek meg fizikai és szellemi foglalkozásokkal. Szokjanak hozzá a versenyhelyzetekhez, a sikerekhez és a kudarcokhoz. Tanuljanak meg csoportban dolgozni.

Tanulóink tudják, hogy ők a magyar nemzet tagjai, ismerjék a magyarság eredményeit, vívmányait.

Célunk a 7-8. évfolyamon, hogy erősödjön a tanulóknál felelősségérzet önmagukért és társaikért, fejlődjön kritikai és önkritikai érzékük. Értsék a demokrácia lényegét, működését. Fejlődjön kreatív gondolkodásuk, valamint kommunikációs készségük. Ismerkedjenek meg a továbbtanulási lehetőségekkel, legyenek tisztában saját adottságaikkal. Szokjanak hozzá a sikerekhez és a kudarcokhoz.

A nyolcadikosok a számunkra legmegfelelőbb középiskolában folytassák tanulmányaikat, a továbbtanulási arány 100 % legyen.

Kiemelt pedagógiai feladat e területen:

- az erkölcsi nevelés
- a családi és közösségi kapcsolatok elmélyítését támogató fejlesztési feladatok, és azok részét képező ismeretek
- a testi és lelki egészség megőrzésére történő felkészítés

A személyiség fejlesztésében kiemelt feladat a szociális kompetenciák, az együttműködés fejlesztése, ennek érdekében kiemelt feladatunk a motiváló környezet kialakítása, a motiváció erősítése a gyermekekben, tanulóknál. A programban meghatározott értékek és kompetenciák csak akkor épülnek be a tanulók önképébe és válnak a magatartás szabályozó, irányító tényezőkké, ha a tanulók maguk is részeseivé válnak az értékek megnevezésének, azonosításának, megértik következményeiket, és megismerik az elsajátított tudás, készségek működését, felhasználhatóságát. Ahhoz, hogy a tanulók képesek legyenek énképükbe, önreflexiójukba integrálni az elsajátított tudást, készségeket, tanulást segítő beállítódást, motívumokat, a tanítás-tanulás egész folyamatában gondoskodni kell arról is, hogy egyre kompetensebbnek érezzék magukat saját fejlődésük, sorsuk, életpályájuk alakításában.

A kompetenciafejlesztés során az önismeret a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igényt felébresztjük. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása minden életszakaszban feladatunk.

A tanórai fejlesztések mellett jelentős szerep jut a napközis foglalkozásoknak.

Tanulóink egyre inkább eltérő étkezési és viselkedési szokásokkal rendelkeznek. Ezért külön figyelmet fordítunk a kulturált étkezés, beszéd, viselkedés elsajátítására.

A felső tagozat munkája szervesen illeszkedik az alsós személyiségfejlesztő tevékenységhez. A felső tagozatra lépő tanulókkal már a negyedik osztályban ismerkednek a leendő osztályfőnökök. A kijelölt osztályfőnök – szaktanár felveszi a kapcsolatot az osztálytanítóval, tájékozódik az egyes tanulók felől. Amennyiben arra igény és lehetőség van, az új osztályfőnök részt vesz a negyedikes tanulók közösségi programjain is.

A szaktanárok szintén szükségét érzik, hogy már az első időszakban megismerjék, megértsék a tanulók egyéni sajátosságait, és törekszenek azok tudatosítására. A tanulók személyiségének megismerését, a gyerekekkel végzett valamennyi közös tevékenység szolgálja, amely módot ad minél realisabb kép kialakítására.

A tanév során számos olyan szabadidős programot szervezünk, ahol módunk van a személyiség fejlődését pozitív irányban alakítani.

1. szervezett osztálykirándulások,
2. színház, múzeum és mozi látogatások,
3. közös sportolás – sportnap,
4. iskolai szintű és osztályban rendezett ünnepélyek, (Mikulás, karácsonyi ünnepség, farsang, anyák napi ünnepség, pünkösdi, iskolai megemlékezések, ünnepélyek),
5. történelmi emlékhelyek látogatása,
6. rendhagyó órák,
7. települési könyvtári foglalkozások.

3. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A helyi egészségfejlesztési programot a nevelőtestület az egészségügyi szolgálat közreműködésével készíti el.

Az egészségnevelés tartalma az egészségre, szemlélete viszont a nevelésre, személyiségalkításra vonatkozik. Az egészség képviselőit, a betegségek megelőzésére az egészségügy dolgozói, iskolaorvos, védőnő vállalkoztak, míg a tanítás felelőssége a pedagógusokat terheli. Mindezek ismeretében a két terület képviselői egymás munkáját kiegészítve szoros összefogással végzi szemléletformáló munkájukat. A gyermekorvos és a védőnői szolgálat nyomon követi a szellemi, testi fejlődést. Kiemelt feladatuk és felelősségük van a pedagógusoknak és a szülőknek. Az egészség megőrzés komplex feladat, közös tevékenységek szervezésével meg kell tanítani a fiatalokat arra, hogy az egészség választható érték, teljes testi, lelki szociális jólét, biztonság megteremtése szükséges.

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy az intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, az intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

Az intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek, a tanuló egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen

- az egészséges táplálkozás,
- a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- a személyi higiéné
- területére terjednek ki.

3.1 Az egészségnevelés célja, feladatai

Az iskola egészségnevelési terve érinti az iskola:

- Pedagógiai programját,
- Helyi tantervét
- Szervezeti és Működési Szabályzatát.

Egészségfejlesztési programok célja

Az egészségnevelés célja:

Növekedjen a születéskor várható időtartam, valamint a betegségtől mentes életszakasz hossza és javuljon az életminőség.

A család mellett az iskola váljék az egészségfejlesztés kiemelkedő színterévé. Kedvező irányban változzék a közoktatás intézményrendszerének légköre.

Az egészségfejlesztés feladata

Az iskolának, mint az egészségfejlesztés alapvető színterének a feladata:

A tárgyi feltételek megteremtése, amelyek az iskolákat biztonságossá és egyben az egészségfejlesztés alkalmas színterévé teszi. Az integrált egészségfejlesztési tartalmak közvetítésének folyamatos és rendszeres biztosítása. A közoktatási intézmények minőségbiztosítási rendszerébe az egészségfejlesztési szempontok beépülésre kerüljenek. A mindennapos egészségfejlesztő testmozgás lehetősége biztosítva legyen. Az iskolai egészségnevelési csoport létrehozása: iskolaorvos, védőnő, tanár, gyógypedagógus, logopédus, gyermekvédelmi felelős.

3.2. Iskolai egészségnevelési program

A gyerekek és a fiatalok hosszú éveket töltenek az iskolákban. Ebben az időszakban érdemi hatást lehet gyakorolni a személyiségfejlődésükre, mely nagyban meghatározza az életmódjukban később kialakuló szokásaikat, az életideálokat, preferenciák kialakítását.

Egészségnevelés színterei az iskola keretein belül:

más tantárgyba beépítve:

- egészségnevelés-tartalmú tantárgyakban: biológia, testnevelés, természetismeret,
- nem egészségnevelés-tartalmú tantárgy, de beépíthetők az ismeretek: informatika, történelem, kémia, fizika, magyar nyelv és irodalom, matematika, idegen nyelv, rajz, ének

osztályfőnöki óra keretén belül

tanórán kívül:

- szakköri foglalkozás,
- napközis foglalkozások,
- délutáni szabadidős foglalkozások,
- hétvégi iskolai programok (pl.: sportrendezvények, kulturális programok),
- egészségnap
- kirándulások, túrák.

Az egészségesebb életmód kialakítására irányuló módszerek*1. Hagyományos egészségnevelés, felvilágosítás*

A hagyományos egészségfejlesztés, felvilágosítás abból indul ki, hogy a több és helyes tudás helyes döntésekhez, az életvezetés helyes alakításához vezet.

Az egészségnevelési tananyagok az egészségkárosító magatartásformák veszélyeire hívják fel a figyelmet, valamint megoldásként a helyesnek vélt magatartásformákat kínálnak fel.

A hagyományos egészségnevelési elképzelés a hatékonyság érdekében gyakran fordul az elrettentő információk átadásának, bemutatásának eszközéhez.

Ennek a megközelítésnek egy másik jellegzetessége az egyoldalú közlési forma: az ismeret átadása a tanulók aktív és személyes bevonása nélkül történik.

Ebbe a csoportba tartoznak a gyakran alkalmi jelleggel megszervezett iskolai felvilágosító előadások, a különböző brosúrák.

2. Rizikócsoportos megközelítés

A korai szűrés eredményeként feltárt egészségi problémákkal, illetve sajátos háttérváltozókkal jellemezhető csoportokkal folytatott megelőző tevékenység (pl.: túlsúlyos személyek, magas vérnyomással élők, alkoholbetegek gyerekei stb.).

A rizikó csoportokra irányuló egészségfejlesztő tevékenység közvetlenül kapcsolódik a betegségmegelőzés, a prevenció gondolatához. Amennyiben megfelelő technika segítségével meg tudjuk állapítani, hogy kik a veszélyeztetettek valamely krónikus, nem fertőző betegség, vagy esetlegesen a szociális helyzetük szempontjából, akkor az ilyen sajátosságokkal rendelkező gyerekek számára ki lehet munkálni valamilyen betegségmegelőző programot, pl. sajátos étrendet, mozgásprogramot.

Fontos az iskolás gyermekek életkorához kötött kötelező szűrővizsgálatának rendszere, a túlsúllyal vagy mozgásszervi problémával küzdő gyermekek számára szervezett speciális táplálkozási tanácsadás és/vagy differenciált testi nevelés.

3. Érzelmi intelligenciát, társas kompetenciát, alkalmazkodást fokozó beavatkozások

Ennek a módszernek a lényege, hogy az egészségkárosító magatartásformák háttérében a személy konfliktuskezelési eszköztárának gyengeségei húzódnak meg. Ezért az egészségfejlesztési törekvéseknek a társas-érzelmi készségek fejlesztését kell célul kitűzniük. Az érzelmi nevelés jegyében születő és működő egészségfejlesztési programok az egészségfejlesztésben, mentálhigiénében képzett pedagógusok hiányában külső szakértők bevonásával törekednek arra, hogy szocializációs lehetőséget biztosítsanak a résztvevőknek, társas-kommunikációs készségeik fejlesztésére.

Például a serdülőkori egészségfejlesztő vagy önismereti csoportfoglalkozások, amelyek csoportvezetésben képzett szakembert kívánnak.

4. Kortárshatások az egészségfejlesztésben

Ez a módszer a kortársak befolyásának szerepére helyezik a hangsúlyt. A serdülőkori fiatalok számára a felnőtténél lényegesen hitelesebb a kortárs, aki éppen ezért sokkal jelentékenyebb véleményformáló hatással is van.

Azok a programok, amelyek a kortárshatásokra építenek, és kiképzett kortárssegítők közvetítésével igyekeznek az egészségfejlesztés üzenetét a fiatalokhoz eljuttatni, és arra tanítja a fiatalokat, hogy tudjanak nemet mondani.

A képzett kortársak segíthetnek barátaiknak vagy osztálytársaiknak, de modell-szereplőként is képviselhetik pl. a dohányzást ellenző kortárs norma kialakítását, illetve fennmaradását is.

A segítő kapcsolatok szinterei

- Szülők (család)

A szülők megfelelő tájékoztatás és információ-átadás után aktív részvételükkel tudják támogatni az iskola egészségfejlesztési programját.

- Szülői munkaközösség, szülői szervezet(ek)

- Iskolaorvos, háziorvos, védőnő

Az iskola egészségügyi ellátásáról szóló jogszabály előírja, hogy minden iskolának legyen kijelölt orvosa, és védőnője, valamint a tanulók fogászati ellátását (szűrés és ellátás) végző kijelölt fogorvosa, akik a jogszabályban foglalt feladatokat az önkormányzattal és az Országos Egészségbiztosító Pénztárral kötött szerződés értelmében látják el.

Az egészségnevelés iskolai területei

Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területeknek az iskola pedagógiai rendszerébe, összes tevékenységébe be kell épülnie.

Ezek közé tartoznak az alábbiak:

- önmaguk és egészségi állapotuk ismerete,
- az egészséges testtartás, a mozgás fontossága,
- az értékek ismerete,
- az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe,
- a betegségek kialakulása és gyógyulási folyamata,
- a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben,
- a személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete,
- a tanulás technikái,
- az idővel való gazdálkodás szerepe,
- a rizikóvállalás és határai,
- a szenvedélybetegségek elkerülése,
- a tanulási környezet alakítása.
- a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége.

Az iskolai egészségnevelés összefügg a tanári magatartással, gondossággal, példamutatással az intézmény szervezettségével.

Egészségnap

A projekt mottója: „Ép testben ép lélek”

Ideje: évente egy alkalommal, az iskola minden tanulójának részvételével valósul meg

Cél: életviteli szemléletformálás, problémák elemzése, megoldások keresése.

Módszer: Játékkal, mosollyal, könnyedén, de főleg ésszel, szívvel és kitartással cselekedtetni.

Kapcsolódó tantárgyak: testnevelés, biológia, technika (közlekedési ismeretek), informatika, ének, rajz.

Elméleti ismeretek szerzése:

Előadások: szenvedélybetegségek (drog, alkohol, dohányzás, szerencsejáték problémái)

Vetítés, totók, szituációs játékok

Témák: helyes táplálkozási ismeretek, higiénia, fogászat, kozmetika, közlekedési ismeretek, sportolók beszámolóí stb.

Játékos versenyek: kerékpáros ügyességi játékok, zenés gimnasztika, stb.

Bemutatók: elsősegélynyújtás, gyümölcstálak, zöldségek, gabonatermékek, tálalás esztétikája.

Mérések: tüdő térfogatmérése (luftballon segítségével), vérnyomásmérés, pulzusmérés stb.

Jutalmak: gyümölcs, zöldség, ásványvíz, gyümölcslé, stb.

3.3 Az egészségfejlesztés iskolai feladatai

Tanulóinkban kialakítani, fejleszteni az egészséges életmód iránti igényt; segíteni a tanulók testi, lelki és szociális fejlődését (beállítódások, magatartás, szokások).

Felkészíteni a gyerekeket arra, hogy önálló, felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, a napi konfliktusokat megoldani. Segítőkész magatartást tanúsítsanak beteg, sérült, esetleg fogyatékos embertársaik iránt.

Meg kell ismertetni a tanulókkal a környezet leggyakoribb, egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőit. Fel kell készíteni őket a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére, az önálló gyalogos és kerékpáros közlekedésre. Támogatást kell nyújtani a gyerekeknek a káros függőséghez vezető szokások (dohányzás, alkohol-drogfogyasztás, rossz táplálkozás) kialakulásának megelőzéséhez.

Az iskolai egészségnevelés feladata felismertetni a gyerekekkel, hogy a jó egészségi állapot szorosan összefügg a kiegyensúlyozott életstílus fenntartásával. Az életmód egyes elemei (a kockázat felismerése és elkerülése, a személyes higiénia, a táplálkozás, a mozgás, az önismeret-önbecsülés, a jó emberi kapcsolatok, a kommunikáció) alapvető fontosságúak az egyensúly fenntartásában.

Meg kell ismertetni a tanulókkal az emberi egészségre kedvező és károsító tényezőket, a betegség-megelőzési módokat, eljárásokat, tudatosítani kell bennük az egészséges életmód szabályait és normáit, valamint meg kell tanítani nekik, hogy ők maguk is befolyásolhatják saját életmódjuk alakulását. Fel kell készíteni őket a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére.

Meg kell értetni velük, az idővel való gazdálkodás fontosságát.

Meg kell ismertetni a család társadalmi és történelmi szerepét, a harmonikus emberi kapcsolatok jelentőségét a mentális egészség megőrzésében. Élethelyzetek, szituációk bemutatásával és elemzésével kell fejleszteni szemléletüket, konfliktuskezelési képességüket, viselkedési normáikat, erkölcsiségüket, önmaguk és mások iránti felelősségérzetüket.

Fejlesszék a beteg, sérült és fogyatékkal élő embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartásukat.

A tanulóban ki kell alakítani az igényt testük, ruházatuk és közvetlen környezetük tisztántartására és gondozására, különös figyelmet fordítva a személyes higiéniére.

Meg kell ismertetni a helyes táplálkozás alapelveit, a különféle tápanyagokat, táplálkozási irányzatokat, és a kulturált étkezés szabályait.

Tudatosítani kell, hogy az aktív mozgás mind a testi, mind a lelki egyensúlyra kedvező élettani hatást gyakorol.

Elő kell segíteni, hogy a diákok képesek legyenek az önmagukban és másokban ébredő érzelmeket felismerni. Az iskola megkerülhetetlen feladata, hogy foglalkozzon a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel, és figyelmet fordítson a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre. A tanulóknak legyen világos fogalmuk a nemi szerepekről, az egészséges szexualitásról.

A tanulók kapjanak általános képet a drogok természetéről, alkalmazásuk következményeiről. Tanuljanak meg kialakítani egy elhárító magatartásformát az egészségkárosító élvezeti cikkekkel szemben.

El kell fogadtatni a tanulókkal, hogy a betegségek megelőzésében nagy szerepe van a korai szűréseken való részvételnek.

Az iskola feladata az is, hogy felkészítsen az önálló gyalogos közlekedésre, a tömegközlekedési eszközök használatára, az utas-balesetek elkerülésének módjaira.

Meg kell ismerniük a valóság és a média kapcsolatát, meg kell tanulniuk értelmezni a reklámokat.

Az egészséges életmódra nevelés a betegségek megelőzési módjainak megismerése mellett az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értéként való tiszteletére is nevel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása tanítási órákon belül (osztályfőnöki, biológia és testnevelés óra) és délutáni csoportfoglalkozásokon valósul meg.

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja

Az elsősegélynyújtás célja, hogy az észlelt személyen tapasztalt hirtelen egészségkárosodást elhárítsa, vagy a további állapotromlását megakadályozza. Legfontosabb szerepe, hogy helyes alkalmazásával lehetővé válik az idővesztés minimálisra csökkentése, mely a maradandó egészségkárosodás nélküli túlélés alapvető feltétele.

Kialakítani már gyermekkorban, hogy a vészhelyzetbe került emberek megsegítése és a számukra nyújtott elsősegély magától értetődővé váljon számukra. További cél, hogy a tanulók az alapismeretek elsajátítása után tudjanak segítséget nyújtani a rászorulóknak.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái

- a) *Tanítási órán:* osztályfőnöki, természetismeret, biológia, fizika, kémia, testnevelés, technika órák tanítási óráin és aktuális témáinál elméleti és gyakorlati tudnivalók megbeszélése.
- b) *Tanórán kívüli programokon,* például az egészségnap keretében

4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Értelmezés:

A közösségfejlesztésünkben fontos szerepet kap az ország és tágabb környezete a Kárpát-medence megismerése, a nemzeti hagyományok fejlesztése. Törekedni kell a harmonikus kapcsolat kialakítására természeti és társadalmi környezetünkkel. A gyermekeket más népek etnikai és kulturális csoportok értékeinek megbecsülésére kell nevelni. Fontos szempont, hogy tanulóink felnövekedve megőrizték magyarságtudatukat, ugyanakkor legyenek tisztában az európai azonosság tudattal és az egyetemes kultúrával. Kapcsolódjanak be teremtett világunk értékeinek megőrzésébe. Egymás megbecsülésére, elfogadására törekedjenek. Legyenek tisztában a tanulási módszerek kialakítása során a csoport munka közösségfejlesztő erejével. Fontos az egészséges életmód betartása a mindennapok során. Keresztyén szellemiségű együttélés jellemezze őket.

Kereszténységünk története, ünnepeink, keresztyén életvitelünk, hitünk megélésének lehetőségei, a közösségformálás számunkra legerőteljesebb színtere. Kiemelkedő szerepet kap az iskola és a gyülekezet ebben a munkában. Gyülekezetünk vezetője az iskolalelkész, aki munkáját a környező gyülekezetek vezetőivel és hitoktatóikkal együttműködve látja el.

Az iskolai nevelés legfőbb célja a tanuló minél szélesebb körben történő fejlesztése, felkészítése az életre. A gyermek fejlődése azonban szorosan összefügg és nem választható el a közösségtől, a közösségi neveléstől.

A kortárs csoport:

- lehetőséget ad az én-érvényesítésre,
- biztosítja a valakihez tartozás érzését,
- emocionális biztonságot nyújt.

Ha a diákok kötődnek az egyes iskolai közösséghez, erősödnek a nevelési hatások. Ezért is alapvető feladat a közösségben, illetve a közösség által történő nevelés megszervezése és irányítása.

4.1 A család

A legalapvetőbb közösség a család, melybe a tanuló beilleszkedik. A család meghatározza, formálja, befolyásolja a gyermek fejlődését, a másokhoz való viszonyát. Alapvető szociális kötődéseket, formákat alakít ki, amelyeket az iskolába kerülve lehet és kell is fejleszteni, formálni, alakítani. Így nagyon fontos szerepet kap az iskola, s az osztályközösség is.

4.2 Az iskolai közösség

A tanulók együttélésének és együttműködésének legágabb keretét az iskolai közösség jelenti. Megkülönböztetett jelentőségű feladatok hárulnak az iskola vezetőire, az osztályfőnökre, a diákönkormányzatot segítő pedagógusra, az egyes iskolai eseményeket, rendezvényeket szervező tanárookra. Célunk az 1-4. évfolyamon, hogy a gyerekek érezzék jól magukat közösségükben, megismerjék, elfogadják, segítség közösségük tagjait. Alakítsuk ki az együttélés legfontosabb szokásait. Formáljuk az osztályközösség saját arculatát, ismerjék meg egymás értékeit, örüljenek egymás sikereinek. Érezzék jól magukat a közös programokon.

Sikerkritérium:

Tanulók szívesen járnak iskolába, aktívan vegyenek részt a közös programokban.

5-6. évfolyam: A közösségi szellem erősítése, vitakészség kialakítása, találja meg az egyén a helyét a közösségben.

Minden tanuló találjon feladatot és barátot az osztályban.

7-8. évfolyam: erősödjön a tanulóknál az egymás és a felnőttek iránti tisztelet. Képesek legyenek kulturált véleménynyilvánításra.

Konfliktushelyzeteiket legyenek képesek kulturáltan megoldani.

Olyan jellemvonásokat kell kialakítani, melyek alkalmassá teszik őket arra, hogy részt vegyenek a közös munkában (felelősségérzés, fegyelmezettség, együttműködési-, kezdeményező-, szervező-, vezetőkészség, stb.) Olyan iskolai közösséget kell létrehozni, amely biztosítja a közösség érdekében a közösségben, a közösség által való nevelést.

A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok

A szociális kompetenciák fejlesztése minden tantárgy tevékenységeiben megjelenik, mint munkaforma vagy módszer, ezért előtérbe kell helyezni a csoportmunkát, a kooperatív tanulás formáit, az interaktivitás növelését a tanórákon.

Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai

Adjon lehetőséget, hogy iskolai és körzeti csapatversenyeken, vetélkedőkön vegyenek részt.

A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai

Közösségi viszonyokat, a közösségek harmonikus rendszerét biztosítsa az iskolában.

Mindenki képességei, rátermettsége szerint vegyen részt a közéletben, kapjon feladatot az osztályokban.

A gyerekeknek életkori sajátosságaikhoz mérten, egyre több önálló kezdeményezésre adjon lehetőséget.

Segítse az iskola oktató-nevelő munkáját, az öntevékenység elemeinek kiépítését, az önkormányzó képesség fejlesztését a közvetett ráhatások alkalmazásával.

A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai

A tanulók közös és egyéni tevékenységével segítsük a közösség tagjai közötti kapcsolatrendszer kialakítását.

Megfelelő számú programot biztosítsunk, ami a közös élményeket gyarapítja.

Szülői közösség által jóváhagyott kirándulások, iskolai szintű szabadidős programok szervezése.

5. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai

A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, oktatása, a kerettantervben előírt törzsanyag átadása, elsajátításának ellenőrzése, sajátos nevelési igényű tanuló esetén az egyéni fejlesztési tervben foglaltak figyelembevételével. A pedagógus ezzel összefüggő feladatait és kötelességeit munkaköri leírása határozza meg, a pedagógus munkakörhöz tartozó munkaköri leírás mintát az intézmény SZMSZ-e tartalmazza.

Az osztályfőnök feladata a tanulók fejlődésének nyomon követése, egészséges testi, lelki, értelmi fejlődésük elősegítése, a szülőkkel és az osztályban tanító tanárokkal való rendszeres kapcsolattartás, az osztály közösségi tevékenységeinek szervezése, felügyelete, a jogszabályban, a pedagógiai programban, az intézmény más belső szabályzatában és a pedagógus munkaköri leírásában meghatározott pedagógiai és adminisztratív feladatok elvégzése. Az osztályfőnöki órák témáit az adott tanévre vonatkozóan osztályfőnöki tanmenetben tervezi meg. Az osztályfőnök mindezekkel összefüggő feladatait munkaköri leírása részletezi.

5.1 Az osztályközösség

A tanuló fejlődésének meghatározó tényezői a családban elsajátított szokásokon, morális tényezőkön túl a baráti körben kialakított emberi kapcsolatok és értékrendek. Az osztályközösség szokásokkal, szemléletmóddal rendelkező tanulók közössége, ahol az életszemléletet kell formálni és továbbfejleszteni. Ebben nagy a szerepe a közösségnek, mivel a kortársak hatnak egymásra. A tanuló idejének legnagyobb részét az osztályközösségben tölti, ezért nagyon meghatározó annak légköre, szellemisége, hatása a tanulók egymás között kialakuló kapcsolatrendszerére, viselkedési formáira.

Az osztályközösség feladata:

- valamennyi tanuló pozitív irányú befolyásolása,
- az egyéni értékek felismerése,
- egymás tiszteletben tartása,
- egymás segítése a tanulásban és az egyéni vagy beilleszkedési problémákban,
- a tolerancia,
- társaik segítése, támogatása gondjaik, problémáik megoldásában,
- mások gondjainak, nehézségeinek felismerése.

A közösség irányításában, alakításában meghatározó a szerepe az osztályfőnöknek. Különösen fontos a szerepe a problémák felismerésében és azok keresésében. Fontos a szerepe és a tevékenysége abban, hogy a családot hogyan tudja bevonni, befolyásolni a tanuló támogatásába, mennyire azonos alapelvekkel irányít az iskola és a család. Az osztályfőnök ismerje fel a tanuló problémáit, érzékelje az esetleges deviáns eseteket, és találja meg a problémák megoldásához a helyes utat, vagy azokat a személyeket, akik a probléma megoldásában a segítségére lehetnek.

Alkalmanként szervezett foglalkozások

Az iskola által egy-egy alkalomra tanórán kívüli, szervezett foglalkozások a következők lehetnek:

1. osztálykirándulások,
2. a tanulmányi kirándulások,
3. a táborok,
4. a diákcsoporthoz bel- és külföldi utazásai,
5. kulturális intézmények és ipari létesítmények látogatásai.

Ezek a programok iskolai keretek között csak tanári felügyelettel szervezhetők. A kirándulások, táborozások és az utazások esetén 15 tanulónként 1 tanárnak kell kísérnie a csoportot.

A jelen pedagógiai programban nem szereplő, a tanítási idő alatt több napig tartó tanórán kívüli foglalkozást – írásos kérvény alapján – az igazgató engedélyezheti az osztályban tanító tanárok vagy a nevelőtestület véleményének kikérése után.

A tanulók bármely, az iskola által alkalmanként szervezett több napos programon csak előzetes írásbeli hozzájárulással vehetnek részt. Az engedélyt a szervező tanárnak a program szervezésének megkezdésekor kell beszereznie a szülőktől és az osztályfőnöktől.

A tanulók távollétéről, ha olyan programokon vesznek részt, amelyeken az iskolát képviselik, is igazgató dönt.

A kompetencia alapú oktatásra vonatkozó alapelvek, feladatok a közösségfejlesztéssel kapcsolatban:

- részvétel a lakóhely kulturális életében,
- a társadalmi együttélés szabályainak betartása, erőszakmentesség, emberi jogok, a demokrácia értékeinek tisztelete.

Az iskola alapvető feladata olyan formális, nem formális és informális tanulási lehetőségek biztosítása, amelyek segítik az állampolgárrá nevelést. A gazdasággal, az öntudatos fogyasztói magatartással, a versenyképesség erősítésével kapcsolatos szociális kompetenciák fejlesztése.

5.2 Feladataink megvalósítását szolgáló tevékenységi rendszer és szervezeti formák

Fő célunk az, hogy tanulóink életkori sajátosságaik szerint fejlődjenek, világképük, világszemléletük formálódjon, életmódjuk, szokásaik vállalt értékeinkkel együtt gazdagodjon, személyiségük fejlődjön.

A tanulók tevékenység fejlesztésnek legfontosabb színtere a tanítási óra.

Az iskola nevelői a tanítási –tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartjuk a tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását és a differenciálást.

A motiválás célja, hogy tanulóinkban felébresszük azokat az indítékokat, amelyek a gyermekeket tanulásra ösztönzik, és ezt a kedvet a tanulás végéig fenn is tartsuk.

A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe helyezzük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók folyamatos tevékenységét, vagyis állandó aktivitását biztosítják.

Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos feladat a differenciálás, vagyis az, hogy a pedagógusok nevelő-oktató munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez képességeihez, és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez.

E feladat megoldását a tanítási órákon az alábbi tanítási módszerek és szervezeti formák segítik:

- a nevelők tanítási óráikon előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, így elsősorban a gyakorlásnál és ismétlésnél a tanulók önálló munkájára támaszkodnak,

A szociálisan hátrányos helyzetű, magatartási, beilleszkedési, tanulmányi problémákkal küzdő tanulók részére egyéni segítséget nyújtunk. Integráltan nevelt tanulóink számára fejlesztő foglalkozásokat, korrepetálást tartunk.

Az iskolában a nevelési és oktatási célok megvalósítását az alábbi tanítási órán kívüli tevékenységek:

Hagyományőrző tevékenységek

- Fontos feladat iskolánk névadójának emlékének ápolása. Ezt szolgálják az évenkénti megemlékezések: Gárdonyi Géza és a hozzá kapcsolódó rendezvénysorozatok.
- Minden tanévben iskolai szintű ünnepségeket megemlékezéseket tartunk.

Napközi, tanulószoba

- A közoktatási törvény előírásainak megfelelően, a szülők igényeinek alapján, az iskolában tanítási napokon tanítás után napközi és tanulószoba működik. A napközis foglalkozás ideje alatt iskolánkban fakultatív programok is szerveződnek (pl: művészeti oktatás, szakkörök). Azon tanulók, akik jelzik a napközis nevelőnek a fakultatív elfoglaltságot, ezeken a foglalkozásokon részt vehetnek.

- Tanulószobát a felső tagozaton szervezünk, amennyiben egy tanulócsoport működtetéséhez elegendő szülő igényli azt gyermeke számára.

Diákétkeztetés

- A napközibe felvett tanulók napi háromszori (tízórai, ebéd, uzsonna) vagy napi egyszeri (ebéd) étkezésben részesülhetnek szülői döntés alapján.
- A napközibe, illetve tanulószobába nem járó tanulók számára ebédet (menzát) biztosít az intézmény.
- Az étkezési térítési díjat utólag, az elfogyasztott mennyiség után fizeti meg a szülő.

Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások

- Az egyéni képességek kibontakoztatását segítik tanórák kívüli foglalkozásokon és fakultációkon.

Pályaorientáció

- A pályaválasztási tanácsadó, a Munkaügyi Központ, középiskolai igazgatók tájékoztatják a diákokat és a szülőket a pályaválasztásról. Lehetőség szerint szülői értekezleteken, valamint középiskolai nyílt napokon való részvétellel. Iskolánkban is szervezünk pályaorientációs napot, ahol meghívott vendégek, szakmák képviselői és előadások alkalmával szélesítjük felsőbb éves diákjaink látókörét

Szakkörök

- A szakkörök indításáról a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembevételével, minden tanév elején, a tanév végi jelentkezések alapján az iskola nevelőtestülete dönt. A szakkör vezetését az igazgató engedélyével olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója.

Versenyek, vetélkedők, bemutatók

- A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a szakmai munkaközösségek és a szaktanárok végzik.

Tanulmányi kirándulások

- Az osztályok évente egy alkalommal, a munkatervben rögzített kirándulási tervnek megfelelően tanulmányi kirándulásokat szerveznek.

Múzeumi, kiállítási, könyvtári, és művészeti foglalkozások.

Szabadidős foglalkozások

- Részvétel ezeken a programokon önkéntes.

Az iskola létesítményeinek egyéni és csoportos használata

- A tanulók igényei alapján, előzetes igazgatói engedéllyel lehetőség van arra, hogy az iskola létesítményeit, illetve eszközeit (sportlétesítmények, számítógépek) a tanuló csak tanári felügyelet mellett használhatják.

táborok

- Iskolánk Diákönkormányzata a téli és a nyári szünetben táborozást szervezhet tanulóink részére, a tábor költsége a szülőket terheli. A tantestület figyelemmel kíséri a pályázati lehetőségeket. Költségtérítéses, a szülők vállalják a felmerült költségeket.

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza. A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg.

- a tanítási tevékenység; tanulásszervezés;
- a tanítási órákra való felkészülés;
- a tanulók dolgozatainak javítása;
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése;
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése;
- osztályozó/javító vizsgák lebonyolítása;
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése;
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása;
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok;
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken;
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése;
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása;
- gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása;
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása;
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken;
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken;
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése;
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel;
- részvétel a hétfői reggeli áhítaton, istentiszteleteken, tanulói/tanári csendes-napokon,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken;
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés;
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés;
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása;
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnököt – az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva – az igazgató bízta meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Fenntartói döntés alapján az intézmény alapító okiratában megfogalmazottak szerint, valamint a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján iskolánkban a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatatható sajátos nevelési igényű tanulókat látjuk el. A többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatatható sajátos nevelésű igényű gyermekek iskolai nevelése, oktatása. Az intézmény alapfeladatában elláthatja a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján integráltan nevelhető enyhe mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott), enyhe beszéd-fogyatékos gyermek, a fejlődés egyéb pszichés zavarával (enyhe tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermekek nevelését.

Értelmezés:

Abban a kérdésben, hogy a gyermek, tanuló beilleszkedési zavarral, magatartási rendellenességgel küzd, vagy fogyatékoságban szenved, a nevelési tanácsadó megkeresésére a szakértői és rehabilitációs bizottság dönt.

Célunk, hogy az újonnan beiratkozott gyerekeket segítsük a beilleszkedésben, Az előforduló zavaró tényezőket felismerjük, megakadályozzuk a problémák kezelhetetlenné válását. Elődleges helyi segítségnyújtással, sikertelenség esetén külső segítség igénybevitelével.

A sajátos nevelési igényű tanulók esetében a következő integrációs elvek szerint szervezzük a munkánkat: a feladatok megvalósításához hosszabb időszavakat biztosítunk, ahol erre szükség van. Szükség esetén sajátos, a fogyatékoságnak megfelelő tartalmakat, követelményeket építünk be a helyi tantervbe. Segítő megkülönböztetések, differenciáltan egyénileg is segítjük a tanulókat, elsősorban az önmagukhoz mért fejlődésüket értékelve

Feladatok:

Egyéni segítségnyújtást kell biztosítani a szociálisan hátrányos helyzetű, beilleszkedési, magatartási, tanulmányi problémákkal küzdő tanulók részére. Fejlesztő foglalkozást, szakkorrepetálást kell tartani az integráltan nevelt tanulók számára.

A nevelőknek az egyes szaktárgyak tanítási óráin előnyben kell részesíteniük az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, így – elsősorban a gyakorlásnál, ismétlésnél – a tanulók önálló és csoportos munkájára kell támaszkodniuk.

Az esélyegyenlőség elve érvényesül az egész tanítási-tanulási folyamatban. Minden tanköteles tanulónak törvényben biztosított joga, hogy számára megfelelő oktatásban részesüljön. Ennek érvényesítéséhez a következő elvek szerint biztosítjuk a nevelő- oktató munka feltételeit: kulcskompetenciák megalapozása, megszilárdítása az 1-6. évfolyamon, folyamatos, egyénhez igazított fejlesztés, a kulcskompetenciák bővítése az iskolázás további szakaszaiban.

A tanulók tanulási nehézségeinek feltárása, problémáik megoldásának segítése, az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és valamennyi területén.

A tanulási esélyegyenlőség eredménye egyesítésének egyik alapvető feltétele a tanulók személyiségének megismerése, az ahhoz illeszkedő módszerek alkalmazása.

A tanulók önmagukhoz és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon és e tevékenység támogatása az iskolán kívül, adaptív tanulási eljárások alkalmazása.

Egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények ellenőrzési és értékelési eljárások alkalmazása.

6.1 A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek

- szűrés, diagnosztizálás,
- együttműködés a segítő szakemberekkel,
- együttműködés a kortárs csoportokkal,
- speciális programok meghatározása, kialakítása: pályaorientáció, drog- és alkohol prevenciós foglalkozások.

Az alkalmazkodási nehézségek megjelölésére több kifejezés szolgál. Használatos a beilleszkedési zavar, a magatartás rendellenesség, a nehezen nevelhetőség, a feltűnő viselkedés, elégtelen alkalmazkodás, az érzelmi zavar, a nevelési nehézség és hasonló elnevezések.

E fogalommal jelölik mindazon gyerekeket, akik nem alkalmazkodnak az iskolai szabályokhoz, vétenek ellenük, illetve kivonják magukat hatásuk alól, magatartásukkal zavarják a tanárt és társaikat. Ide tartoznak azok is, akiknek magatartási stílusa közli negatív beállítódásukat az őket körülvevő társas/iskolai környezettel szemben.

Nagyon fontos a beilleszkedési, magatartási problémákkal küszködő tanulók fejlesztése, mert a problematikus tanuló saját fejlődésének és közössége fejlesztésének is gátjává válhat. Az iskolai követelményrendszer és a társadalmi normáktól, a többségi kultúrától eltérően szocializált gyermekek összetalálkozása egy sor tipikus nehézséget hoz felszínre.

A nehezen kezelhető, szociálisan inadaptív gyerek nem azonos a rosszul nevelt gyerekkel.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek leggyakoribb ismertetőjelei:

A gyermek nem felel meg a vele szemben támasztott nevelési és oktatási követelményeknek, passzív vagy aktív módon ellenáll a nevelői hatásoknak. Nehezen tud alkalmazkodni és a közösségbe beilleszkedni. Testi és pszichés tünetei vannak.

Személyiségzavarokkal küzd (idegesség, figyelmetlenség, alvási és beszédzavarok, hibás automatizmusok – pislogás, grimaszolás, étvágytalanság, hisztérikus görcsök stb.).

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekekkel, tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek:

Szoros kapcsolatot kell tartani a helyi óvodai intézményekkel, nevelési tanácsadóval és gyermekjóléti szolgálattal.

Fontos: a helyzetfelismerés és helyzetértékelés, a magatartási zavar feltárása, kapcsolatteremtés és folyamatos kapcsolattartás a szülőkkel illetve gondviselőkkel. Az egyéni fejlesztési terv kidolgozása, megszervezése és lebonyolítása. A tanítási órán differenciált foglalkozás kialakítása.

Együtt kell működni a gyerekekkel foglalkozó szakembereknek az osztályban tanító pedagógusoknak és a gyermekvédelmi felelősnek.

Törekedni kell arra, hogy a tanuló minél több sikerélményhez jusson a tanórákon és a tanórán kívüli tevékenységek során. Speciális osztályfőnöki órák is legyenek, ahol személyiségfejlesztő tréningeken keresztül fejlődhet a gyermek önértékelési és önismereti képessége.

Felzárkóztató, fejlesztő foglalkozások biztosításával, minél könnyebb legyen a felső és az alsó tagozat között az átmenet.

A kötelező és a nem kötelező tanórai foglalkozás megszervezésére rendelkezésre álló időkereten felül a tanulók felzárkóztatása történik.

Ha a sajátos nevelési igényű tanuló, illetve a beilleszkedési, tanulási nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzdő tanuló szakértői vélemény alapján tanulmányait magántanulónaként folytatja, illetve a szülő otthoni ellátás keretében tesz eleget a képzési kötelezettségnek, az önkormányzat feladatellátása keretében, a szakértői véleményben megjelölt szakember biztosításáról – külön jogszabályban meghatározottak szerint – az iskolának, a fejlesztő felkészítést nyújtó, illetve a szakértői véleményt készítő intézménynek kell gondoskodnia.

Sikerkritérium:

Az integráltan nevelt sajátos nevelési igényű gyermekek és társaik közötti kapcsolat nem romoljon.

6.2 A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Értelmezés:

Felderíteni a gyermekek és tanulók fejlődését veszélyeztető okokat, megfelelő pedagógiai eszközökkel törekedni a káros hatások megelőzésére és ellensúlyozására, szükség esetén megfelelően intézkedni.

A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok: prevenció, együttműködés külső szervezetekkel, az esetleges juttatások elosztása alapelveinek és eljárási rendjének meghatározása.

Valamennyi pedagógus közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében. E tevékenység kiterjed a tanórai és a tanórán kívüli területekre egyaránt. Ez a legszorosabb együttműködést feltételezi a családdal és a gyermek- és ifjúságvédelmi intézményekkel, szakemberekkel.

Az iskolában a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok segítésére gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tevékenykedik.

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős alapvető feladata:

A pedagógusok gyermek- és ifjúságvédelmi munkájának segítése. A tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak. Családlátogatáson való részvétel a veszélyeztető okok feltárása érdekében. A Gyermekjóléti Szolgálat tevékenységének segítése, a tanulók anyagi veszélyeztetettsége esetén gyermekvédelmi támogatás megállapításának kezdeményezése. Tájékoztatás nyújtása a tanulók részére szervezett szabadidős programokról. Együttműködés az osztályfőnökkel és az osztályfőnöki munkaközösség vezetővel, az Iskolai Diákönkormányzattal és a Diákönkormányzatot segítő tanárral.

A gyermekvédelmi tevékenység fontosabb feladatai:

A gyermek elemi szükségleteinek (élelem, ruházat, tanszer, pihenés), a tanulók egészségi állapotának figyelemmel kísérése. Rendszeres ellátás biztosítása az iskolaorvosi szolgáltatón keresztül és az iskolaorvosi rendeléseken. A tanulók intézményes ellátása, az iskola valamennyi szolgáltatásának biztosítása igényeik szerint (ügyelet, fejlesztő foglalkozás, felzárkóztatás, étkezés stb.). Segélykérelmek támogatása, és az ezzel kapcsolatos tanácsadás a család szociális és anyagi helyzetétől függően. A tanulók eredményeinek figyelemmel kísérése, a rendszeres iskolába járásának folyamatos ellenőrzése, szükség esetén a szabálysértési eljárás kezdeményezése.

Az iskola gyermekvédelmi tevékenysége három területre terjed ki:

- a gyermek fejlődését veszélyeztető okok megelőzésére,
- az okok feltárására,
- az okok megszüntetésére.

A gyermekvédelmi problémák feltárásának az a célja, hogy a gyermekek problémáit az iskola a Gyermekjóléti Szolgálat segítségével minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel a súlyosabbá válásukat.

Az iskolai gyermekvédelem célja a gyermek hátrányos helyzetének csökkentése és a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve a veszélyeztetettség megszüntetésében való segítségnyújtás, együttműködés a különböző szakemberekkel.

Az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermek- és ifjúságvédelem céljainak megvalósítását:

- az indulási hátrányok csökkentése,
- a veszélyeztetett és a hátrányos helyzetű fiatalok tanulási előmenetelének figyelemmel kísérése,
- a felzárkóztató foglalkozások,
- az iskolai étkezés lehetősége,
- a tanulószobai és napközis foglalkozás,
- az egészségügyi szűrővizsgálat,
- az egészségvédő és mentálhigiénias programok szervezése,
- a családi életre való nevelés,
- a személyes és egyéni tanácsadás,
- a szülőkkel való együttműködés,
- a tájékoztatás a családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatásokról,
- a tanulók szociális helyzetének javítása (segélyek, alapítványi támogatások),
- a szenvedélybetegségek megelőzése.

Sikerkritérium:

Olyan körülmények megteremtése, melyben minden probléma feltárásra kerül. Megfelelő segítségnyújtás, mely a gondok enyhítéséhez vezet.

„Mert... Krisztusnak és a világnak ügye fordul meg azon, hogyha mi az ifjúságon segítünk és lendítünk, s ezzel voltaképpen rajtunk is és mindeneken segítve és lendítve lesz.” (Luther Márton)

A kiemelt figyelmet igénylő, illetve különleges bánásmódot igénylő gyermekek:

- A kiemelten tehetséges tanuló/gyermekek;
- A sajátos nevelési igényű tanuló/gyermekek;
- A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló/gyermekek.

6.3 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

A tehetséges gyermekek fejlesztését hatékonyan gazdagító programokkal lehet kibontakoztatni, melynek lényege nem az ismeretek bővítése, hanem olyan képességek fejlesztése, mint a problémamegoldás, a kreatív, a kritikai és a tudományos gondolkodás. Ezek szinterei: szakkörök, múzeumok, művelődési házak programjai. A fejlesztés leggyakoribb módszerei:

- a gyorsítás, a csoportmunka, a tanácsadás és a tantervi modellek kialakítása;
- az elvont eszmékkal, fogalmakkal, koncepciókkal való ismerkedés, ami a tudományos, a kreatív és a kritikai gondolkodás fejlesztéséhez nyújt segítséget;
- újszerű források bevonása, vagyis olyan anyagok, eszközök, tárgyak, berendezések, tankönyvön kívüli információforrások felhasználása, amelyekkel a tanulók a szokásos órai keretek között nem, vagy alig találkoznak;
- választhatóság, vagyis a tanuló az egyéni érdeklődése és igényei alapján maga választhatja meg, hogy mit szeretne tanulni.

6.4 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program

Az életkorához viszonyítottnan jelentősen alulteljesítő tanulók számára a szaktanár korrepetálást írhat elő az órarendbe illesztett időpontban.

A korrepetálások célja az alapképességek fejlesztése, és a tantervi követelményekhez való felzárkóztatás. A korrepetálást az igazgató által megbízott pedagógus tartja. A tanuló joga a korrepetáláson való részvétel.

6.5 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Valamennyi pedagógus kiemelt feladata, hogy gondoskodjon a rábízott gyermek, tanuló testi épségének megővéséről, erkölcsi védelméről, személyiségének fejlődéséről, továbbá feladata még, hogy „feltérképezze” a gyermekek szociális, anyagi, családi hátterét az esetleges/lehetséges segítségnyújtás érdekében.

Nevelő- és oktatómunkánk alapvető – a tanulási esélyegyenlőséget szolgáló – feladatai:

A kulcskompetenciák megszilárdítása és folyamatos fejlesztése

A tanulók tanulási nehézségeinek feltárása és ezek lehetséges megoldása az iskolai oktató-nevelő munka folyamataiban

Egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása.

Igyekszünk megteremteni egy olyan iskolát, ahol a gyerekekkel jó dolgok történnek, ahol jó lenni.

Napközi otthonos foglalkozások keretében nem csak tanulásukról, hanem szabadidejük hasznos eltöltéséről is gondoskodunk.

A szociális hátrányok leküzdését szolgálják az alábbi tevékenységformák is:

- integrációs képesség kibontakoztató fejlesztés;
- felzárkóztató, ill. tehetséggondozó programok;
- pályaaorientációs munka tanórán és tanórán kívül;
- tájékoztatás a különféle szociális juttatások lehetőségeiről szülői értekezleteken, fogadóórákon;
- helyi, regionális, országos támogatások megszerzésének segítése;
- kapcsolattartás a szakszolgáltató intézményekkel;
- javaslatétel támogatásra az iskolai alapítványhoz;
- pályázatok figyelése, azokon való aktív részvétel;
- tájékoztatás kiírt ösztöndíjak megpályázásának lehetőségeiről.

Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel

Az intézményi kapcsolatrendszer hatékony működését az alábbi feltételek szabályozzák:

- közös célok, értékek, normák;
- nyílt kommunikáció;
- általános bizalom és egymás kölcsönös elfogadása;
- a távlati tervek és feladatok közös előkészítése;
- a résztvevők aktív közreműködése.

Összegezve: az együttműködés alapja a kooperáció egysége.

A közvetlen és közvetett partneri kapcsolatok körén belül közvetlen partnerek az oktató-nevelő tevékenység aktív résztvevői:

- a tanulók, illetve a pedagógiai munkát közvetlenül segítő munkatársak;
- a pedagógiai folyamat közvetlen megrendelői, azaz a szülők, akik igényeket támasztanak, továbbá a fenntartó, mely az intézmény működési feltételeit biztosítja.

Közvetett partnerek mindazok, akik valamilyen társadalmi vagy szakmai igényt közvetítenek: szociális, kulturális, gazdasági és civil szervezetek, magánszemélyek, és mindazok, akik segíthetik az intézményt céljai elérésében, vagy elvárásokat fogalmaznak meg a pedagógiai célkitűzések rendszerén belül.

Az iskolaközösség az alkalmazotti (nevelőtestületi, technikai, adminisztratív dolgozók), a szülői és tanulói közösség összessége.

A partnerekkel kiépített együttműködés nem kétoldalú kapcsolat, hanem több szférában egyszerre jelenik meg. Törekednünk kell arra, hogy a többféle partner szemlélete találkozzon egymással, és egységet alkosson.

Folyamatosan törekednünk kell arra, hogy a szülői közösség tagjai mindig naprakész információkkal rendelkezzenek a tanulók előmenetelét, illetve az iskolaoktató-nevelőtevékenységét illetően. Ezen túlmenően a jövőben is törekszünk arra, hogy a felmerülő jogos szülői igényeket és az Igazgatótanács javaslatait beépítsük a pedagógiai munkánkba.

7. A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák

A Diákönkormányzat, mint az iskolai közösséget képviselő szervezet

Az iskolába beiratkozott tanulók a Nemzeti Köznevelési törvény 48. § (2.4.) pontjában meghatározott jogokat az iskolai tanév megkezdésétől gyakorolhatják.

Az iskolai közösségek a tanulók életüket érintő bármely kérdésben a diákönkormányzat (DÖK) segítségével érvényesíthetik jogaikat.

A Házirendben meghatározott nagyobb tanulóközösség tanulói létszámának 50 %-át érintő kérdésben kötelező kikérni a DÖK véleményét, javaslatát.

Az iskola tanulóinak az ENSZ Gyermeki Jogok Egyezménye, a Nemzeti Köznevelési törvény előírásai, az iskolai SZMSZ és a tanulói házirend által szabályozott lehetőségeken belül van joga, kötelessége iskolai életét alakítani.

A tanulók iskolai élete alakításának szervezeti kerete a Diákönkormányzat, amely az iskolai demokrácia, az állampolgári viselkedés gyakorlásának színtere mellett a tanulók szabadidős tevékenységét, rendezvényeit tervező, szervező tömörülés.

A diákönkormányzat működését az önmaga által összeállított és elfogadott SZMSZ szabályozza. A DÖK munkáját a DÖK segítő tanár és a gyermek és ifjúságvédelmi felelős segíti.

8. A szülők közösségét érintő együttműködési formák

Az oktató-nevelő munka során az iskolaközösségi kapcsolatok lehetséges szinterei a következők:

8.1 Szülői értekezlet

Évente ~~három~~ két alkalommal tartunk szülői értekezletet, ahol az adott osztály szülői közösségét tájékoztatjuk a nevelő-oktató munka eredményességéről, feladatokról, aktualitásokról, az iskolai életéről, az osztály helyzetéről. A szülők maguk választják meg képviselőiket: a szülői közösség vezetőjét és tagjait, akik az osztály véleményét képviselik az iskolai szülői közösségi értekezleten. A szülői értekezletek összehívása és lebonyolítása az osztályfőnök feladata.

Nyolcadik osztályban, félév előtt összevont, pályaválasztási szülői értekezletet tartunk, melynek témája a továbbtanulás. E szülői értekezlet szervezése és lebonyolítása a továbbtanulási felelős feladata.

8.2 Nyílt órák

Évente egy alkalommal iskolánk nyílt órákra hívja a szülőket. A nyílt órákon alkalmat adunk, hogy személyesen szerezzenek tapasztalatokat egy-egy osztályban az ott folyó oktató- és nevelőmunkáról.

8.3 Fogadóórák

Előre magadott időpontokban fogadóórákat tartunk, amelyeken a szülők személyre szóló tanácsokat, információkat kaphatnak a szaktanároktól, tanítóktól; egyéb esetben egyéni megkeresés alapján fogadjuk a szülőket.

8.4 Értekezletek

Iskolavezetői, igazgatótanácsi, szülői közösségi, osztályfőnöki kezdeményezésre értekezlet hívható össze a felmerülő kérdések megoldására.

8.5 Fórumok

Az iskolavezetés a nevelő-oktató munka eredményessége érdekében illetve szülői kezdeményezésre fórumot hívhat össze, amelyen tájékoztatásra illetve problémamegoldás felvetésére kerülhet sor.

8.6 Rendszeres írásbeli tájékoztatás

Valamennyi pedagógus köteles a tanulóra vonatkozó minden érdemjegyet és bejegyzést az osztálynaplóban/elektronikus naplóban feltüntetni. A tájékoztató füzetben a pedagógusnak minden bejegyzést dátummal és kézjeggyel kell ellátnia, a szóbeli feleleteket aznap, az írásbeli teljesítményeket a kiosztás napján.

8.7. A mindenkori érvényes jogszabályoknak megfelelő egyeztetéseket meg tesszük a szülői szervezettel.

9. Az intézmény külső kapcsolatai

Rendszeres kapcsolatot tart fenn az intézmény:

- A fenntartóval – A Balatonboglári Evangélikus Gyülekezet presbitériumával;
- Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Irodájával,
- Az intézmény Igazgatótanácsával;
- Magyarországi Evangélikus Egyház nevelési- és oktatási intézményeivel;
- Somogy megye általános iskoláival, óvodáival;
- Gyermekjóléti Szolgálattal;
- Pedagógiai Szakszolgálattal;
- Iskolaorvossal, védőnővel, üzemorvossal;
- Polgári védelemmel;
- A községi Művelődési Házával;
- A Gárdonyi családdal
- A megye média képviselőivel.

10. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

A vizsgaszabályzat hatálya, célja

Amennyiben egy tanuló az Iskolai Pedagógiai Program, vagy a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelete szerinti tanulmányi kötelezettségeinek nem tett eleget, úgy vizsgára utalható.

Vizsgára utaláskor a tanulót tájékoztatni kell arról, hogy milyen tananyagból köteles számot adni az osztályozó-, vagy javítóvizsgákon.

A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozó vizsgákra;
- különbözeti vizsgákra;
- javítóvizsgákra;
- pótló vizsgákra vonatkozik.
-

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik;
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít;
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít;
- aki külföldi tanulmányai után hazatérő (magyar, történelem);
- aki magántanuló.

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira

- akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

10.1 Az értékelés rendje

- A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy tanulmányok alatti vizsgákon nyújtott teljesítménye alapján kell megállapítani.
- A kiskorú tanuló érdemjegyeiről a szülőt folyamatosan tájékoztatni kell. A tájékoztatás módja lehet az ellenőrző, értesítő levél vagy szülői értekezleten, fogadóórán az osztályozó napló saját gyermekére vonatkozó részének megtekintésére adott lehetőség.
- A tanuló félévi osztályzatáról a szülőt az értesítőben (az ellenőrzőben) kiállított félévi értesítőben kell tájékoztatni.
- A tanuló tanév végi eredményéről az iskola a képzés típusának megfelelő bizonyítványt állít ki.
- A tanuló bizonyítványának kiadását az iskola semmilyen indokkal nem tagadhatja meg.
- Ha a tanuló nem teljesítette az évfolyamra előírt tanulmányi követelményeket, tanulmányait az évfolyam megismétlésével folytathatja. Az évfolyam megismétlésével folytathatja tanulmányait az a tanuló is, akit fegyelmi büntetésként az adott iskolában eltiltottak a tanév folytatásától.
- Ha a tanuló a következő tanév kezdetéig azért nem tett eleget a tanulmányi követelményeknek, mert az előírt vizsga letételére a nevelőtestületől halasztást kapott, az engedélyezett határidő lejártáig tanulmányait felsőbb évfolyamon folytathatja.
- Az évfolyam megismétlése – kivéve, ha a tanuló betöltötte a tizenhatodik életévét és nem végezte el az általános iskola hatodik osztályát – nem tagadható meg abban az iskolában, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll. A tanuló kérésére az iskola igazgatója köteles segítséget nyújtani ahhoz, hogy a tanuló a megkezdett tanulmányait másik iskolában vagy a Köznevelési Hídprogram keretében folytathassa.
- Ha a tantárgy oktatása félévkor fejeződik be, a tanuló osztályzatát az év végi bizonyítványban is fel kell tüntetni.
- Ha a sajátos nevelési igényű tanulók nevelését, oktatását ellátó iskola helyi tanterve, szakmai programja az évfolyam követelményének teljesítéséhez egy tanítási évnél hosszabb időt határoz meg, a félévi osztályzatot a megnövelt tanítási idő felénél, az év végi osztályzatot pedig a tanítási idő végén kell megállapítani.
- Ha a tanuló egy vagy több tantárgy több évfolyamra megállapított követelményeit egy tanévben teljesíti, osztályzatait minden érintett évfolyamra meg kell állapítani.
- Ha a tanuló több iskolai évfolyam valamennyi követelményét teljesíti, az osztályzatokat valamennyi elvégzett évfolyam bizonyítványába be kell jegyezni.

- Ha a tanuló nem teljesíti az iskolai évfolyam valamennyi követelményét, az egyes tantárgyak osztályzatát a törzslapján valamennyi elvégzett évfolyamon fel kell tüntetni, és a vizsga évében, ezt követően az adott évben kiállításra kerülő év végi bizonyítványba be kell írni.
- Ha a tanuló független vizsgabizottság előtt vagy vendégtanulóként ad számot tudásáról, a vizsgáztató intézmény a tanuló osztályzatáról a törzslapon történő bejegyzés céljából három napon belül írásban értesíti azt az iskolát, amelyikkel a tanuló tanulói jogviszonyban áll. A tanuló magasabb évfolyamra lépéséről – figyelembe véve a független vizsgabizottság által adott vagy a vendégtanulóként szerzett osztályzatot – az az iskola dönt, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll.

10.2. A tanulmányok alatti vizsgák fajtái

A tanulmányok alatti vizsga lehet osztályozó vizsga, különbözeti vizsga, pótló vizsga és javítóvizsga.

Az osztályozó vizsga

- Egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik.
- A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.
- Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha
 - felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,
 - engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
 - a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet, ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen - általános és középiskolai tanulmánya alatt egy tanévben a kétszázötven tanítási órát meghaladja,
 - egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen.
 - Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye érdemjeggyel nem volt minősíthető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie.
- Ha a tanuló teljesítménye a tanítási év végén nem minősíthető, tanulmányait évfolyamismétléssel folytathatja.

Pótló vizsga

- Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról, neki fel nem róható okból elkésik, távol marad vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására.
- Az igazgató hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótló vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők.
- A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

Javítóvizsga

- Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha a tanév végén legfeljebb három tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, illetve ha az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad vagy a vizsgáról engedély nélkül távozik.
- A vizsgázó javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-től augusztus 31-ig terjedő időszakban tehet.

A vizsgák időpontja

- A különbözeti vizsga időpontjáról a nevelőtestület dönt.
- Osztályozó vizsgát az iskola a tanítási év során bármikor szervezhet.
- A vizsgák időpontjáról a vizsgázót írásban tájékoztatni kell.

10.3. A tanulmányok alatti vizsgák vizsgaszabályai

Írásbeli vizsga szabályai

A vizsga kezdetekor a vizsgálónök megállapítja a jelenlévők személyazonosságát, ismerteti az írásbeli vizsga szabályait, majd kiosztja az írásbeli vizsga feladatsorát.

A vizsgateremben az ülésrendet a vizsga kezdetekor a vizsgáztató tanár alakítja ki.

Az írásbeli vizsgán csak az iskola hosszú bélyegzőjével ellátott lapokon, feladatlapokon lehet dolgozni. A rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával kell elkészíteni.

Az íróeszközökről a vizsgázók, a vizsgához szükséges segédeszközökről az iskola gondoskodik.

A vizsgázó az írásbeli válaszok kidolgozásának megkezdése előtt mindegyik feladatlapon feltünteti a nevét, a vizsganap keltét. Vázlatot, jegyzetet csak ezeken a lapokon készíthet.

A vizsgázóknak a feladat elkészítéséhez útbaigazítás, segítség nem adható.

Ha a vizsgatárgynál szóbeli és írásbeli vizsga is van, az írásbeli vizsga előfeltétele a szóbelinek.

A vizsgázónak az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő vizsgatantárgyanként negyvenöt perc.

A sajátos nevelési igényű vizsgázó kérésére, az igazgató engedélye alapján: az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni.

Lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja, engedélyezni kell, hogy írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen.

Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet megtartani.

A pótló vizsga harmadik vizsgaként – szükség esetén újabb pihenőidő beiktatásával – is megszervezhető.

A szóbeli vizsga szabályai

A vizsgázónak legalább tíz perccel korábban meg kell jelennie a vizsga helyszínén, mint amely időpontban az a vizsgacsoport megkezdí a vizsgát, amelybe beosztották.

A vizsgázónak a szóbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő vizsgatantárgyanként 15 percnél több nem lehet.

A felkészülésre vizsgatárgyanként legalább 10 perc időt kell biztosítani a vizsgázó számára.

A szóbeli vizsgán a vizsgázó vizsgatantárgyanként húz tételt vagy kifejtendő feladatot kap, és kiválasztja a tétel kifejtéséhez szükséges segédeszközöket

A tételben szereplő kérdések megoldásának sorrendjét a vizsgázó határozza meg.

A vizsgázó útbaigazítás és támogatás nélkül, önállóan felel, de ha elakad, a vizsgabizottság tagjaitól vagy a vizsgáztató tanártól kaphat segítséget.

A vizsgabizottság tagjai a tétellel kapcsolatosan a vizsgázónak kérdéseket tehetnek fel, ha meggyőződtek arról, hogy a vizsgázó a tétel kifejtését befejezte vagy a tétel kifejtésében elakadt.

A vizsgázót nem szabad félrevezetni, gondolkodásában, a tétel kifejtésében megzavarni. A vizsgázó a tétel kifejtésében akkor szakítható félbe, ha a rendelkezésére álló idő letelt.

Ha a vizsgázó teljes tájékoztatlanságot árul el, az elnök egy alkalommal póttételt húzat vele.

Ha a vizsgázó a feletét befejezte, a következő tantárgyból történő tételhúzás előtt legalább 15 perc pihenőidőt kell számára biztosítani, amely alatt a vizsgatermet elhagyhatja.

A sajátos nevelési igényű vizsgázó kérésére az igazgató engedélye alapján:

- a húsz perc gondolkodási időt legfeljebb tíz perccel meg kell növelni,
- engedélyezni kell, hogy a szóbeli vizsga helyett írásbeli vizsgát tegyen.
- ha a vizsgázónak engedélyezték, hogy az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen, és a vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll, két vizsgatételt kell húznia és kifejtenie.

Egy vizsganapon egy vizsgázó számára legfeljebb három szóbeli vizsgát lehet tartani.

A gyakorlati vizsga szabályai

Gyakorlati vizsgarészt tartalmaznak iskolánkban a következő vizsgatantárgyak:

- testnevelés,
- informatika
- ének-zene
- rajz és vizuális kultúra

A gyakorlati vizsgafeladatokat a vizsgabizottság elnöke javaslatára az igazgató hagyja jóvá.

A gyakorlati vizsgarészt akkor lehet megkezdeni, ha a vizsgabizottság elnöke meggyőződött a feltételek meglétéről. A gyakorlati vizsgarész a vizsgafeladatok elvégzéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek megléte esetén kezdhető meg, illetőleg folytatható.

A gyakorlati vizsgarész megkezdése előtt a vizsgázókat tájékoztatni kell a gyakorlati vizsgarész rendjéről és a vizsgával kapcsolatos egyéb tudnivalókról.

A gyakorlati vizsgafeladatok végrehajtásához az adott tantárgynál helyben meghatározott idő áll a vizsgázó rendelkezésére. Ebbe az időbe a vizsgafeladatok ismertetésének ideje nem számít bele.

Nem számítható be a vizsgafeladatok végrehajtására rendelkezésre álló időbe a vizsgázónak fel nem róható okból kieső idő.

A gyakorlati vizsgarészt – a vizsgafeladatok számától függetlenül – egy érdemjeggyel kell értékelni.

10.4. A vizsgatárgyak részei, követelményei és az értékelés rendje

A vizsgatantárgyak követelményrendszere

Minden vizsgatantárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az intézmény pedagógiai programjában található követelményrendszerével.

Az értékelés rendje

Ha a vizsgatantárgy írásbeli vizsgarészt is tartalmaz, akkor az írásbeli vizsga lezárását követően a vizsgáztató tanár kijavítja a dolgozatot. A dolgozat javítása pontozásos rendszerben történik.

Ha az írásbeli vizsgarész mellett a vizsgatantárgy szóbeli vizsgarészt is tartalmaz, az írásbeli maximális pontszáma – az idegen nyelv vizsgatantárgy kivételével – a teljes vizsgára kapható pontszám 60%-ával egyezik meg. Idegen nyelv esetében az írásbeli pontszáma az összes pontszám 80%-ával azonos.

Ha a gyakorlati vizsgarész mellett a vizsgatantárgy szóbeli vizsgarészt is tartalmaz, a gyakorlati vizsgarész maximális pontszáma a teljes vizsgára kapható pontszám legalább 40%-ával egyezik meg.

Ha a gyakorlati vizsgarész mellett a vizsgatantárgy írásbeli vizsgarészt is tartalmaz, a gyakorlati vizsgarész maximális pontszáma a teljes vizsgára kapható pontszám legalább 40%-ával egyezik meg.

Akár egy, akár több vizsgarészt tartalmaz a vizsgatárgy, az egyes vizsgarészekben elért pontszámok összege alapján az osztályzat a következőként határozandó meg:

- 0 - 30% - elégtelen
- 31 - 50% - elégséges
- 51 - 75% - közepes
- 76- 90% - jó
- 91 - 100% - jeles

Nem egész százalékos eredmények elérése esetén a kerekítés általános szabályait kell alkalmazni.

A vizsgatárgyak részei

Vizsgatárgy	Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati
Magyar nyelv	X	X	
Magyar irodalom	X	X	
Történelem, társadalmi és állampolgári		X	
Idegen nyelv	X	X	
Matematika	X		
Fizika	X	X	
Biológia-egészségtan	X	X	
Természetismeret	X	X	
Környezetismeret	X	X	
Kémia	X	X	
Földrajz	X	X	
Informatika		X	X
Testnevelés és sport			X
Ének-zene	X	X	X
Technika, életvitel és gyakorlat			X
Vizuális kultúra			X
Hittan		X	
Erkölcstan		X	
Tánc és dráma			X
Hon – és népismeret		X	

10.5 Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

A felvételi eljárás különös szabályai

A Nkt. 50. §.(3/b) pontja szerint az általános iskolában nem szervezhető felvételi vizsga.

III. AZ INTÉZMÉNY HELYI TANTERVE

1. Tantervek

Az iskola egyes évfolyamain az elkövetkező tanévekben az alábbi tantervek alapján folyik az oktatás:

A 2012-ben felülvizsgált módosított NAT és Köznevelési Törvény alapján készítettük el a helyi tantervet.

Kerettantervek kiadásának és jogállásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet 1., 2. melléklet.

- **H2013** = a 2012-ben felülvizsgált módosított NAT és Köznevelési Törvény, ill. a kiadott új kerettantervek alapján készített Helyi tanterv.

TANÉV	ÉVFOLYAM							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	Alsó tagozat				Felső tagozat			
2016-tól	H2013	H2013	H2013	H2013	H2013	H2013	H2013	H2013

A tantervválasztás (készítés) szempontjai:

- Megfeleljen a NAT – ban leírtaknak.
- Vegye figyelembe az életkori sajátosságokat.
- Tartalmazza az iskola helyi sajátosságait az adott tantárgyon belül.
- Tükrözze a tantestület pedagógiai hitvallását, pedagógiai módszereit.
- Legyen alkalmas a korszerű ismeretek nyújtására, helyezze előtérbe a készség- és képességjellegű követelményeket.

A választott tantervek forrásai:

1. Mintatantervek részbeni adaptálása.
2. A NAT követelményeinek megfelelő, a pedagógus által önállóan összeállított tantervek.

Minden tantárgyból a kerettantervek kiadásának és jogállásának rendjéről szóló 34/2014. (IV. 29.) EMMI rendelet 2. (1-4. osztály) és 3. (5-8. osztály) mellékletének megfelelő kerettanterv részben adaptálva.

A szabadon tervezhető órák terhére beépített informatika 1.-6. és a német 1.-3. évfolyamok helyi tanterve a Pedagógiai program mellékletében található meg.

Tantárgyi rendszer:

Anyanyelv és irodalom	1-8. évfolyam
Matematika	1-8. évfolyam
Történelem és állampolgári ismeretek	5-8. évfolyam
Német nyelv	4-8. évfolyam (szabadon tervezhető órakeret 1-3. évf.)
Környezetismeret	1-4. évfolyam
Természetismeret	5-6. évfolyam
Fizika	7-8. évfolyam
Biológia-egészségtan	7-8. évfolyam
Kémia	7-8. évfolyam
Földrajz	7-8. évfolyam
Ének-zene	1-8. évfolyam
Informatika	5- 6.-8. évfolyam (Szabadon tervezhető órakeret 1- 4 . 5. évf.)
Testnevelés és sport	1-8. évfolyam
Osztályfőnöki	5-8. évfolyam
Technika és életvitel	1-7. évfolyam (Szabadon tervezhető órakeret 8. évf.)
Vizuális kultúra	1-8. évfolyam
Hit- és erkölcsstan	1-8. évfolyam
Tánc és dráma	(Szabadon tervezhető órakeret 5. évf.)
Hon- és népismeret	6. évfolyam

2. Az egységes évfolyamokon tanított tantárgyak, kötelező és választható tanórai foglalkozások, ezek óraszámai, az előírt tananyag és követelmények

Az iskola Helyi tanterve a kötelező tanítási órák keretében tanított tananyagok és követelmények megegyeznek az Oktatási Miniszter által kiadott kerettantervekben meghatározottakkal.

A szabadon tervezhető órák számával készségfejlesztés és gyakorlás céljával a következő tantárgyak óraszámát növeltük meg:

Iskolánkban a választott idegen nyelv az német. A szabadon tervezhető órák terhére 1-3. évfolyamon heti 1 órában órán ismerkedhetnek meg a nyelvvel tanulóink. A 4. évfolyamon 1 órával emelkedik az idegen nyelvi órák száma.

Fontosnak tartjuk, hogy tanulóink korszerű informatikai ismeretekkel rendelkezzenek a XXI. században. Ezért 1.-8. évfolyamokon, a szabadon választható órakeret terhére, heti 1 órával megemeljük az Informatika tantárgy óraszámát.

Intézményünk fenntartója a Magyarországi Evangélikus Egyház. Intézményünk vallási szempontból elkötelezett intézmény, így tanulóink a felekezeti hovatartozásuknak megfelelő hitoktatásban részesülnek. A 2017/2018-as tanévtől kezdve felmenő rendszerben az Erkölcstan megszűnik. Helyette heti 2 óra Hittan lesz, ahol a tanulók választhatnak felekezetük szerint (evangélikus, katolikus, református). Ezzel minden évfolyam tényleges heti órászáma növekedni fog 1 órával.

Az ötödik évfolyamon az iskola a tánc-és dráma tantárgyat tanítja.

A kiadott kerettanterv „A” illetve „B” változata közül az intézményünkben a következő kerettanterveket választottuk:

Tantárgy	Változat
Magyar nyelv és irodalom 5-8. évfolyam	„A”
Történelem 5-8. évfolyam	„A”
Természetismeret 5. évfolyam	„A”
Természetismeret 6. évfolyam	„B”
Biológia egészségtan 7-8. évfolyam	„A”
Földrajz 7-8. évfolyam	„A”
Kémia 7-8. évfolyam	„B”
FIZIKA 7-8. évfolyam	„A”
Ének-zene 1-8. évfolyam	„A”
Informatika 5-8. évfolyam	„B”
Vizuális kultúra 5-8. évfolyam	„A”
Technika és életvitel 5-8. évfolyam	„A”

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok az 1.-4. évfolyamokon

Kötelező órák 1-4. évfolyamon								
Tantárgyak	1. évfolyam		2. évfolyam		3. évfolyam		4. évfolyam	
	Keret-tantervi	Tény-leges	Keret-tantervi	Tény-leges	Keret-tantervi	Tény-leges	Keret-tantervi	Tény-leges
Magyar nyelv és irodalom	7	7	7	7	6	7*	6	7*
Német	0	1*	0	1*	0	1*	2	3*
Matematika	4	4	4	4	4	4	4	4
Erkölcstan / Hit és erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5
Informatika	0	1*	0	1*	0	1*	0	1*
Szabadon tervezhető órák	2		2		3		3	
Rendelkezésre álló órakeret	25		25		25		27	
Összes tanítási óra		25		25		25		27

A 2017/2018-as tanévtől kezdődően felmenő rendszerben a kötelező óraszámok a következőképpen alakulnak az alsó tagozaton:

Kötelező órák 1-4. évfolyamon								
Tantárgyak	1. évfolyam		2. évfolyam		3. évfolyam		4. évfolyam	
	Keret-tantervi	Tény-leges	Keret-tantervi	Tény-leges	Keret-tantervi	Tény-leges	Keret-tantervi	Tény-leges
Magyar nyelv és irodalom	7	7	7	7	6	7*	6	7*
Német	0	1*	0	1*	0	1*	2	3*
Matematika	4	4	4	4	4	4	4	4
Hittan	1	1	1	1	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5
Informatika	0	1*	0	1*	0	1*	0	1*
Szabadon tervezhető órák	2		2		3		3	
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	25	25	25	27	27
Hittan		1		1		1		1
Összes tanítási óra		26		26		26		28

Kötelező órák 5-8. évfolyamon								
Tantárgyak	5. évf.		6. évf.		7. évf.		8. évf.	
	Keret- tantervi	Tény- leges	Keret- tantervi	Tény- leges	Keret tantervi	Tény- leges	Keret- tantervi	Tény- leges
Magyar nyelv és irodalom	4	5*	4	5*	3	4*	4	4
Német	3	3	3	3	3	3	3	3
Matematika	4	4	3	4*	3	4*	3	4*
Erkölcstan / Hit és erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Történelem és állampolgári ismeretek	2	2	2	2	2	2	2	2
Természetismeret	2	2	2	2				
Fizika					2	1,5	1	1,5
Kémia					1	1,5	2	1,5
Biológia					2	1,5	1	1,5
Földrajz					1	1,5	2	1,5
Ének-zene	1	1	1	1	1	1	1	1
Tánc és dráma	1	1						
Rajz és Vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	1
Informatika	0	1*	1	2*	1	2*	1	2*
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1	1	1	0	1*
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órák	2		3		3		3	
Rendelkezésre álló órakeret	28		28		31		31	
Összes tanítási óra		28		28		31		31

A 2021/2022-es tanévtől kezdődően felmenő rendszerben a kötelező óraszámok a következőképpen alakulnak a felső tagozaton:

Kötelező órák 5-8. évfolyamon								
Tantárgyak	5. évf.		6. évf.		7. évf.		8. évf.	
	Keret- tantervi	Tény- leges	Keret- tantervi	Tény- leges	Keret- tantervi	Tény- leges	Keret- tantervi	Tény- leges
Magyar nyelv és irodalom	4	5*	4	5*	3	4*	4	4
Német	3	3	3	3	3	3	3	3
Matematika	4	4	3	4*	3	4*	3	4*
Hittan	1	1	1	1	1	1	1	1
Történelem és állampolgári ismeretek	2	2	2	2	2	2	2	2
Természetismeret	2	2	2	2				
Fizika					2	1,5	1	1,5
Kémia					1	1,5	2	1,5
Biológia					2	1,5	1	1,5
Földrajz					1	1,5	2	1,5
Ének-zene	1	1	1	1	1	1	1	1
Tánc és dráma	1	1						
Rajz és Vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	1
Informatika		1*	1	2*	1	2*	1	2*
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1	1	1		1*
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órák	2		3		3		3	
Rendelkezésre álló órakeret	28		28		31		31	
Hittan		1		1		1		1
Összes tanítási óra		29		29		32		32

3. Az alkalmazható tankönyvek, taneszközök és tanulmányi segédletek kiválasztásának elvei

A pedagógusok az intézményben folyó nevelő-oktató munka során csak a hivatalos tankönyvjegyzékben felsorolt nyomtatott taneszközökből választanak.

A tantárgyához kötelező taneszközöket a szakmai munkaközösségek, illetve a szaktanárok határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

A szülők a megelőző tanév májusában tájékoztatjuk a következő tanév taneszközeiről. (A tájékoztatás szülői értekezlet, írásbeli értesítés keretén belül, illetve az iskola honlapján keresztül történik.)

A taneszközök kiválasztásának szempontjai:

Tankönyvek, munkafüzetek, példatárak:

- Megfeleljen a NAT és a Helyi tanterv követelményeinek.
Lehetőség szerint több tanéven keresztül használható legyen.
- Vegye figyelembe az életkori sajátosságokat.
- Ne sértsen kisebbségi érdekeket.
- Használja a szaknyelvet.
- Emelje ki a lényegét a tanulók számára. (dőlt sorok, aláhúzás stb.)
- Tartalmazzon kidolgozott feladatokat (mintapéldákat) és feladattárat. (Pl. Irodalom: szemelvények, versek; kémia, fizika, matematika: feladatok)
- Példái, feladatai tükrözzék a valóságos környezetünket, amennyire lehet, naprakészek legyenek.
- Nyomdatechnikája, kötése megfelelő legyen. (Betűk mérete, ábrák, grafikonok pontossága, ne essen lapjaira egy tanév alatt.)

Füzet, íróeszköz, segédeszközök (vonalzó, körző, festékek, kréták stb.)

- Az adott tantárgyhoz igazodjon a mérete.
- A tanulók számára balesetmentes, célnak megfelelő legyen.
- Segítségével javuljon a tanulók megértési szintje, hozza közelebb az elméletet és a gyakorlatot.

Szemléltető táblák, faliképek, térképek:

- A tanulók számára rendszerező ismeretet nyújtson egy – egy témakörből. Betűmérete megfelelő, a tanterem végéből is olvasható legyen. Ábrák, rajzok segítsék a tájékozódást.
- Témája aktuális legyen.
- Kiemelés, elkülönítés illetve az egy csoportba tartozó dolgok színek használatával is legyenek kiemelve. Anyaga esztétikus legyen, s több éven keresztül is lehessen használni.

Demonstrációs és tanári segédeszközök:

- Segítségével a tanulók mélyebb szinten sajátítsák el az ismereteket. Szerkezetük, működésük ne okozzon balesetveszélyt. Valóság-hű modellek legyenek. Használatukkal egy adott jelenség bemutatása ismételtető, újra felidézhető legyen.
- Gyakorlati bemutatáson keresztül segítse a gyerekeket következtetéseket levonni, illetve általános szabályokat keresni.
- Több éven keresztül tudjuk felhasználni, tükrözze a legújabb kutatások eredményét. Kivitelezése esztétikus legyen.

Tanuló kísérleti eszközök:

- A balesetvédelmi szabályokat betartva ne jelentsen működésük veszélyt a tanulók részére. Működésük egyszerű, az életkori sajátosságoknak megfelelő legyen. Egy – egy konkrét jelenség elemzésére, illetve modellként szolgálnak. Részai cserélhetők - ha több darabból tevődik össze - többször felhasználhatóak legyenek. Segítségével a tanulók új ismereteket szerezzenek, ismereteiket rendszerezék, illetve fejlesszék készségeiket, képességeiket.

Összefoglalás:

- A taneszközök feleljenek meg a NAT és a Helyi tanterv szellemének.
- Vegyék figyelembe az életkori sajátosságokat.
- Használatuk lényegesen javítsa az elsajátítás, megértés színvonalát.
- Korszerű, valóság-hű ismereteket közöljenek.
- Ne legyenek balesetveszélyesek, kivitelezésük esztétikus legyen.
- Több tanéven keresztül felhasználhatóak legyenek. (Ez alól természetesen kivételek pl. a vegyszerek, a technika órán készített tanulói munkadarabok stb.)

Az iskola arra törekszik, hogy saját költségvetési keretéből, illetve más támogatásokból egyre több nyomtatott taneszközt szerezzen be. Ezeket a taneszközöket a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók ingyenesen használhatják.

Munkánkat „A tankönyvellátásról,”szóló 2013. évi CCXXXII. törvény határozza meg. A 17/2014. (III.12.) EMMI rendelet a tankönyvvé, pedagógus-kézikönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjét határozza meg.

Tankönyvek, taneszközök:

Az iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok elsősorban olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket az Emberi Erőforrások Minisztériuma hivatalosan tankönyvvé nyilvánított. A tankönyvjegyzékben nem szereplő taneszközök beszerzéséhez a szülők jóváhagyását előzetesen írásban be kell szerezni. A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál (testnevelés, technika, rajz) egyéb eszközökre is szükség van.

A tankönyvek és taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:

- a taneszköz feleljen meg a NAT, a kerettanterv és a helyi tanterv követelményeinek,
- a tankönyv, a taneszköz legyen valamely tankönyv család része, amely tartalma: tankönyv, munkafüzet, program, illetve tanári kézikönyv, feladatlap
- az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatók,
- a taneszközök használatában az állandóságra kell törekedni, azaz új taneszközöket csak abban az esetben kell bevezetni, ha az lényegesen jobbítja az oktatás minőségét, vagy törvényi változások miatt megváltoztatásra kerül.

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján, amelyek adjanak lehetőséget a differenciálásra.

A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt a megelőző tanév májusában tájékoztatni kell. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.

A tankönyv legyen a tantárgyi cél és követelmény elérését legjobban segítő, illusztrációban gazdag, tartós, „örökölhető”, a többség számára megfizethető, a munkaközösség számára elfogadott, és vegye figyelembe az életkori sajátosságokat.

A tankönyv a tantárgyi program része, mely nélkülözhetetlen segédeszköz mind a diák, mind a pedagógus számára. Továbbá objektív mérceként szolgál az ellenőrzési folyamatban. A két tanítási nyelven történő szaktárgyi könyvek beszerzése egyre kisebb nehézségekbe ütközik, **melynek többletköltsége a programban részt vevő tanuló szüleit/gondviselőjét terheli.**

Egyéb taneszközök kiválasztása

A különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a szakmai munkaközösségek határozzák meg a helyi tanterv alapján.

A kiválasztás elvei:

- nélkülözhetetlen a tanórán való részvételhez (pl. tornafelszerelés, rajzfelszerelés), vagy a tananyag elsajátításához (pl. mértan felszerelés)
- nem lehet a felszerelés minőségét, árát vagy típusát megjelölni.

A kiválasztás alapja: tankönyv- és segédkönyvjegyzék.

4. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

A mindennapos testnevelést intézményünkben a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. Törvény 27§ 11. bekezdésének megfelelően szervezzük meg.

A kerettantervben meghatározott testnevelésre vonatkozó tanórán való részvétel

Cél:

- alapmozgások kialakítása, azok fokozatos fejlesztése, versenykörülmények közötti alkalmazása, sportági jellegű mozgásanyagok szétválasztása, lehetőség szerinti versenyeztetés
- egyéni tornafejlesztés

A mindennapos testedzés feladatainak végrehajtását a következő módon biztosítjuk:

1-8. évfolyamon heti 5 testnevelés óra (1 óra néptánc, 2 óra úszás is a testnevelés óra keretein belül). Az úszás órákat úgy szervezzük, hogy minden osztálynak csak az egyik félévben van úszás órája, de heti 2 óra.

Az egyik félévben: 1 néptánc, 2 úszás (egyben) és 2 testnevelés óra.

A másik félévben: 1 néptánc és 4 testnevelés óra.

5. A tanulók tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív fejlesztő formája

Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését.

Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés időnként kiterjed a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

1-8. évfolyam

A tanulók tudásának ellenőrzése során a következőkre kell ügyelnünk:

- Objektív képet kapjunk a tanulók aktuális tudásszintjéről.
- A tanév során az ellenőrzés és értékelés folyamatos legyen. /Egységesebb kép kialakítása, a tanulók nagyobb motiválása/
- Elméletben és gyakorlatban is adjon számot tudásáról. (Változatosság biztosítása)
- Lehetősége legyen a tanulónak szóban és írásban is bizonyítani, hogy mennyire sajátította el az ismereteket.
- Figyelembe kell vennünk a tanuló önmagához képest fejlődését is.

Ennek érdekében a következő módszereket alkalmazzuk:

1./ Folyamatos megfigyelés

- Alapvető készségek, képességek fejlettségi szintje
- Tárgyi tevékenységben való jártasság
- Tanult műveletek értelmezése
- Tantárgy iránti érdeklődés
- Órai munkában való részvétel aktivitása
- Házi feladatok megoldása, ellenőrzése
- Munkadarabok elkészítése, eszközhasználat
- A kísérletek elvégzésében való részvétel

Szóbeli ellenőrzés

- Önálló összefüggő feleletek alapján, a feltett kérdésekre adott válasz
- Kiselőadások tartása egy témakörben
- Memoriterek tudása

2./ Írásbeli ellenőrzés

- Témaközi írásbeli feleletek egy –egy témakörben
- Témazáró dolgozatok íratása
- Éves felmérők íratása
- Gyűjtőmunka
- Tesztek megoldása
- Térképvázlatok készítése

A magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv, matematika, környezetismeret, természetismeret, történelem, fizika, kémia biológia, földrajz ellenőrzésénél:

- a nevelők a tanulók munkáját egy-egy témakörön belül szóban és írásban is ellenőrizhetik;
- az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak.
- az ének-zene, a rajz, az informatika, a technika tantárgyból havonta egyszer valamilyen gyakorlati vagy elméleti tevékenységgel összekapcsolva, számot adhatnak tudásukról.
- a többi tantárgy esetében pedig egy-egy témakörön belül.
A testnevelés követelményeinek elsajátítását csak gyakorlati tevékenység révén ellenőrizzük.

A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez; emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanulói teljesítmény hogyan változott – fejlődött-e vagy hanyatlott – az előző értékeléshez képest.

A tanulók tudásszintjét az alábbi formában értékeljük:

Érdemjegy:

- Szóbeli felelet, témaközi és témazáró dolgozat.
- Önálló munkadarab elkészítése.
- A heti egy órás tantárgyaknál havonta minimum 1, a heti 2, vagy 2-nél több órában tanított tantárgyaknál havonta 2, érdemjegyet adunk..
- A tanulók magatartását, illetve szorgalmát havonta egy érdemjeggyel értékeljük.

Osztályzat:

Félévkor és év végén osztályzattal értékelünk.

Az osztályzat az érdemjegyek átlagából tevődik össze, figyelembe véve a tanuló fejlődési tendenciáját is.

1. A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:
 - Első évfolyamon, valamint a 2. évfolyam első félévében minden tantárgy esetében csak szöveges értékelést alkalmazunk.
 - Második évfolyam második félévétől nyolcadik év végéig a tanulók teljesítményét, előmenetelét év közben minden tantárgyból érdemjeggyel, év végén osztályzattal minősítünk.
 - A félévi és az év végi osztályzatot az adott félév során szerzett érdemjegyek és a tanuló év közbeni tanulmányi munkája alapján kell meghatározni.
2. Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:
jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).
3. A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból egy-egy témakörön belül minden tanulónak legalább két érdemjegyet kell szereznie. Ha a témakör tanítása hosszabb időt vesz igénybe, minden tanuló munkáját havonta legalább egy érdemjeggyel kell értékelni.
4. A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító nevelő értesíti az értesítő könyvön keresztül. Az értesítő könyv bejegyzéseit az osztályfőnök kéthavonta ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt érdemjegyek beírását pótolja.

Elsőtől a második évfolyam félévéig szöveges értékelést kapnak a tanulók. Második évfolyam év végétől nyolcadik osztály év végéig a tanulók évközi teljesítményét érdemjeggyel értékeljük. Félévkor és év végén osztályzattal minősítjük, amely megfelel az eddigi gyakorlatunknak.

A szöveges értékelés elvi szabályozása

Az első évfolyamon, a második évfolyam félévéig szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkózásra szorul.

A félévi és év végi bizonyítványban a tantárgyak mellett a következő minősítéseket kaphatják a tanulók:

1. kiváló
2. jól megfelelt
3. megfelelt
4. felzárkóztatásra szorul

Az értesítő megjegyzés rovatába beírhatjuk a tantárgyak mellé a **dicséret** vagy **gyenge** minősítést.

Minden tantárgyból a tanulók teljesítményének minősítése egységes szempontok alapján történik.

Kiváló a tanuló tantárgyi minősítése, ha

- a felmérőket 90% fölött írja meg,
- az órai munkája rendszeresen aktív,
- a továbblépéshez szükséges ismeretekkel, kompetenciákkal magas szinten rendelkezik,
- folyamatosan igyekszik tudását kiegészíteni tankönyvön kívüli tananyaggal.

Jól megfelelt a tanuló tantárgyi minősítése, ha

- a felmérőket 80% fölött írja meg,
- az órai munkája általában aktív,
- a továbblépéshez szükséges ismereteket, kompetenciákat maradéktalanul elsajátította.

Megfelelt a tanuló tantárgyi minősítése, ha

- a felmérőket legalább 60% -ra írja meg,
- az órai munkája megfelelő kompetenciákkal rendelkezik,
- továbblépéshez szükséges ismeretekkel rendelkezik.

Felzárkóztatásra szorul minősítést kap, ha

- a felmérőit 60% alatt teljesíti rendszeresen,
- a tanítási órán nem mutat érdeklődést,
- a tanítási órán nem vagy hiányosan teljesíti a feladatokat,
- a továbblépéshez szükséges ismeretekkel, kompetenciákkal nem rendelkezik.

A szöveges értékelés tartalmi kritériumai:

A tanulók fejlődésének követésében a következő kulcskompetenciákra kell tekintettel lenni:

- A tanuló kommunikációs képessége
- Szabálykövetése, alkalmazása
- Gondolkodási műveletvégzésének szintje
- A tanuláshoz való viszonya
- Megfigyelése, észlelése
- Térbeli, síkbeli, időbeli tájékozódása
- Ismeretek mennyisége, felhasználhatósága
- Alapkészségek, képességek
- Erőfeszítése
- Fejlődés mértéke-követelményekhez
 - tanulócsoporthoz normáihoz
 - megelőző teljesítményeihez képest

Csak 1. évfolyamon negyedévente küldünk értékelő lapot a tanuló haladásáról a szülőknek.

- I. szeptember, október, november
- II. félévi
- III. március, április, május
- IV. év vége

A 2. évfolyam félévéig a tanulók teljesítményét szóvegesen értékeljük.

Az említett kompetenciákat figyelembe véve meghatároztuk évfolyamra lebontva azokat a szempontokat, amelyekről minden tanuló értékelésének szólni kell.

Ez után tantárgyanként kidolgoztuk azokat a szempontokat, amelyekkel leírhatók a tanulói teljesítményszintek.

Olyan rendszert alakítottunk ki, amely jól használható, továbbfejleszthető, visszajelzést ad a gyermeknek, szülőknek. A pedagógus jól használhatja a saját munkájának megítélésére, továbbfejlesztésére.

A szóveges értékelést félévkor a tájékoztató füzetben és év végén az Oktatási Minisztérium által engedélyezett bizonyítványban rögzítik a pedagógusok.

Elsőtől második félévig az OM honlapján megjelent szóveges értékelés ajánlása alapján (kiegészítve a pedagógiai programunk elvárásaival) készítjük el.

Iskolaváltás esetén a szóveges értékelést a következő módon váltjuk át osztályzatra.

Kiváló:	5
Jól megfelelt:	4
Megfelelt:	3
Felzárkóztatásra szorul:	2

Második év végtől a tanulók teljesítményét osztályzattal minősítjük.

Írásbeli munkák értékelése

2. osztály 2. félévétől valamennyi írásbeli munkát érdemjeggyel értékeljük.

Az írásbeli munkák értékelése a következő százalékok alapján történik a készségtárgyak kivételével.

0 – 30 % =	1
31 – 50% =	2
51 – 75 % =	3
76 – 90% =	4
91 – 100% =	5

Azt a tanulót, aki nem teljesítette a követelményeket, tehát képességei fejlesztésre szorulnak, tanév végén a tantestület évisméltlésre kötelezheti a második évtől.

A tanulók magatartását és szorgalmát havonta értékeljük.

A minősítés fokozatai:	Magatartás	Szorgalom
	Példás	Példás
	Jó	Jó
	Változó	Változó
	Rossz	Hanyag

2. évfolyam II. félévtől 8. évfolyam év végéig:

A tanulók évközi tudását 1-5-ig terjedő érdemjeggyel, félévkor és év végén 1-5-ig terjedő osztályzattal értékeljük.

Írásbeli és szóbeli számonkérések alkalmával:

Jeles (5)

- A tananyagból önállóan, tanári segítség nélkül, összefüggően be tud számolni, tévedés nélkül vagy kisebb pontatlansággal.
- Felkészülése folyamatos. Órán aktív, önállóan dolgozik.
- Kiselőadásokat, szorgalmi feladatokat vállal.
- Megfelelően használja a szakkifejezéseket.
- Szabatosan fejezi ki magát.
- Átlátja az összefüggéseket és kapcsolatokat más tárggyal.
- Javaslatait alkalmazni tudja.
- Írásbeli munkáiban precíz, pontos.
- Tanulókísérleteit pontosan végrehajtja.
- Tapasztalatait összegezni tudja. Munkaeszközeit megfelelően használja, gyakorlati munkadarabjai pontosak, precízen elkészítettek, megfelelően használhatók.

Jó (4)

- A tananyagból önálló gondolatmenet alapján be tud számolni, kisebb tanári segítséggel.
- Alapvető hibákat nem ejt. Írásbeli és szóbeli feleleteiben kisebb hiányosságok vannak.
- Képes önálló munkavégzésre, de kisebb hibákat ejt.
- Felkészülése általában folyamatos.
- Önálló munkát tanári biztatásra vállal.
- Kísérletek végzésében aktív, de megfigyeléseket, következtetéseket segítséggel tud levonni.
- Munkadarabjainak elkészítésében a munkaeszközöket megfelelően használja. Munkadarabja nem mindig pontos.

Közepes (3)

- Szóbeli feleleteiben kisebb-nagyobb hibákat ejt, de kerek mondatokban felel.
- Csak tanári segítséggel, kérdésekre válaszolva tudja elmondani a tananyagot.
- Válaszai pontatlanok, hiányosak.
- Írásbeli munkáiban gyakoriak a tévedések.
- Tanórákon gyakran passzív, többszöri figyelmeztetésre dolgozik.
- Felkészülése nem folyamatos, házi feladatai hiányosak.
- Munkadarabját nem tudja megtervezni, méretei pontatlanok, esztétikuma nem megfelelő.

Elégséges (2)

- Nem tudja önállóan összefoglalni a tananyagot.
- Csak kérdésekre tud válaszolni. Tőmondatokban fejezi ki magát.
- A fogalmakat összetéveszti, kevés ismeretanyaggal rendelkezik.
- Szabályokat ismeri, de nem mindig tudja alkalmazni (minimumszint).
- Alapvető fogalmi tévedései nincsenek.
- Írásbeli munkái hiányosak, felkészületlen, figyelmetlen, passzív a tanítási órákon. Házi feladatait rendszeresen nem készíti el, felszerelése gyakran hiányos.
- Az órán részt vesz, a munkadarabbal foglalkozik, de munkadarabja nem mindig használható a célnak megfelelően, pontatlan.

Elégtelen (1)

- Szóbeli feleletében kérdések segítségével sem tud számot adni tudásáról.
- Alapvető fogalmi tévedései vannak.
- Sorozatosan felkészületlen, felszerelése rendszeresen hiányos, nem készíti házi feladatot. Írásbeli munkáiban nem dolgozik, hiányosan adja be feladatait.

6. A tanulók magatartásának, szorgalmának ellenőrzése és értékelése

A tanulók magatartásának és szorgalmának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a **példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2)** érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

A tanulók magatartását és szorgalmát az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli.

A félévi és év végi osztályzatokat magatartásból és szorgalomból az osztályfőnök és a nevelőtestület közösen dönti el, amely az értesítőbe és a bizonyítványba érdemjegy, illetve szöveges értékelés formájában bekerül.

Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.

I. A magatartás értékelése és minősítése az iskolánkban:

Példás (5) az a tanuló, aki:

- Munkájával, jó kezdeményezéseivel tesz a közösségért.
- A házirend előírásait betartja.
- Magatartásával, kulturált viselkedésével példát mutat.
- Óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet.
- Durva szavakat még véletlenül sem használ, tisztelettudó.
- Felszerelését mindig elhozza az iskolába.
- Kötelességtudó, feladatait és önként vállalt feladatait teljesíti.
- Nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása.

Jó (4) az a tanuló, aki:

- A házirend elvárásait betartja.
- Iskolai viselkedése általában kifogástalan.
- A reá bízott feladatokat kifogástalanul ellátja, ő maga azonban felkérés nélkül nem vállal feladatokat.
- Nincs írásbeli intője vagy megrovása.

Változó (3) az a tanuló, aki:

- A házirendben leírtakat nem mindig veszi tudomásul.
- Feladatait nem minden esetben teljesíti.
- Gyakran hiányos a felszerelése.
- Magatartásával zavarja a tantárgyi órákat, illetve tanórákon kívül fegyelmezetlenül viselkedik.
- Szaktanári illetve osztályfőnöki intője van.
- Igazolatlanul mulasztott.

Rossz (2) az a tanuló, aki:

- A házirend előírásait sorozatosan megszegi.
- Felszerelését rendszeresen otthon felejt.
- Fegyelmezetlenségével rossz példát mutat társainak.
- Viselkedése romboló hatású, az iskolai oktatást, nevelést akadályozza.
- Többször kapott osztályfőnöki intőt, illetve ennél magasabb fokozatú büntetése van (pl.igazgatói elmarasztalása van)
- Több alkalommal igazolatlanul mulasztott.

II. A szorgalom értékelése és minősítése

Példás (5) az a tanuló, aki:

- Tanítási órákra való felkészültsége képességeihez mérten kifogástalan.
- Tanítási órákon aktív, többlet feladatokat is vállal.
- Munkavégzése rendszeres, megbízható.
- Felszerelését mindig elhozza az iskolába, taneszközei tiszták, rendesek.
- Tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken is részt vesz.

Jó (4) az a tanuló, aki:

- Iskolai munkáját képességeinek megfelelően teljesíti.
- Iskolai munkájában csak időnként tanúsít törekvést.
- Kötelességeit teljesíti, de nem vállal önként feladatot.
- Felszerelése néha hiányos, taneszközei tiszták, rendezettek.

Változó (3) az a tanuló, aki:

- Iskolai munkájában csak időnként tanúsít törekvést.
- Kötelességeit hiányosan, csak ismételt figyelmeztetés után teljesíti.
- Tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti.
- Felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik.
- Érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja.
- Önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

Hanyag (2) az a tanuló, aki:

- Képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi eredménye javításáért.
- Kötelességeit gyakran elmulasztja, munkájában megbízhatatlan.
- Felszerelése rendszeresen hiányos.
- A tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül.
- Valamelyik tantárgyból bukásra áll.

7. A tanulók jutalmazásával és büntetésével összefüggő alapelvek

Az iskola jutalomban részesítheti azt a tanulót, aki:

- Példamutató magatartást tanúsít.
- Osztálya, iskolája érdekében közösségi munkát végez.
- Iskolai vagy iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön vesz részt.
- Folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el.
- Bármilyen módon hozzájárul az iskola jó hírének növeléséhez.

Az iskolai jutalmazás formái:

- Szaktanári dicséret
- Osztályfőnöki dicséret
- Igazgatói dicséret
- Tantestületi dicséret
- Oklevél
- Könyvjutalom

Szaktanári dicséret:

Folyamatos, jó teljesítmény nyújtása.

Házi versenyen való I.-V. helyezés elérése. Iskolán kívüli pályázaton való részvétel.

Napközis nevelői dicséret:

Közösségi munka, önként vállalt feladatok megfelelő szintű elvégzése.

Osztályfőnöki dicséret:

Önként vállalt feladat eredményes végrehajtása.

Kiemelkedő közösségi munka végzése.

Példa értékű magatartás tanúsítása.

Körzeti, járási versenyeken, pályázaton, vetélkedőkön, bemutatókon való eredményes szereplés, részvétel.

Igazgatói dicséret

Iskolai ünnepségeken való szereplésért

Tanulmányi versenyeknél:

megyei versenyek: I.-V. hely

országos verseny: I.-XX. hely

Sportversenyek: megyei: csapat I.-III. hely, egyéni: I.-X. hely

Országos: csapat I.-VI. hely, egyéni: I.-XX. hely

Nevelőtestületi dicséret:

Kiemelkedő tanulmányi eredmény.

Több tanulmányi, vagy sportversenyen kiváló eredmény elérése.

Vállalt feladatok magas szintű, példa értékű megvalósítása.

Oklevél, könyvjutalom:

Kiemelt eredménnyel végzett együttes munka.

Kitűnő tanulmányi eredmény, vagy példamutató magatartás, kiemelkedő eredmény versenyen, bemutatón vagy pályázaton.

Az oklevelet, könyvjutalmat a tanulók az iskola közössége előtt veszik át.

A dicséretek írásba foglaljuk, és a szülő tudomására hozzuk.

Az iskola büntetésben részesítheti azt a tanulót, aki:

- A tanulói házirend előírásait megszegi.
- Tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti.
- Igazolatlanul mulaszt.
- Bármely módon árt az iskola hírnevének.

Az iskolai büntetés formái:

- Szaktanári figyelmeztetés, intés, megrovás.
- Osztályfőnöki figyelmeztetés, intés, megrovás.
- Igazgatói figyelmeztetés, intés, megrovás.
- Tantestületi figyelmeztetés, intés, megrovás.
- **Szaktanári figyelmeztető:** Órai rossz magatartás, szüneti rendetlen viselkedés, felszerelés hiánya sorozatban.
- **Szaktanári intő:** Káromkodás, verekedés esetében.
- **Szaktanári rovó:** Sorozatos magatartási, viselkedési problémák.

- **Osztályfőnöki figyelmeztető:** 3 szaktanári figyelmeztető, igazolatlan hiányzások.
- **Osztályfőnöki intő:** Folyamatos magatartási, viselkedési negatív anomáliák.
- **Osztályfőnöki rovó:** Osztályközösségre romboló hatású magatartási, viselkedési formák.
- **Igazgatói figyelmeztető:** A figyelmeztetések ellenére sem változik pozitív irányba a viselkedése, magatartása.
- **Igazgatói intő:** Mások /tanár, diák/ személyiségének sértése, testi épségének veszélyeztetése.
- **Igazgatói rovó:** Az iskola közösségi szellemével, alapelveivel össze nem egyeztethető magatartás, viselkedés.
 - Anyagi kár okozásánál figyelembe véve a nagyságát, illetve a szándékosság fennállását, ennek megfelelően a figyelmeztetési fokozat.
 - A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. Törvény rendelkezései alapján **fegyelmi eljárás** indítható a tanuló ellen, ha kötelességeit szándékosan és súlyosan megszegi.

A fegyelmi eljárás alapján a tanuló fegyelmi büntetésben részesíthető, erről írásbeli határozat készül.

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül / 3 figyelmeztetés után intés/, de a vétség mértékének megfelelően adjuk a megfelelő büntetést.

A büntetést írásba foglaljuk és a szülő tudomására hozzuk.

A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

A nevelőtestület és az intézményvezető döntése alapján az intézményben a következő sajátos pedagógiai módszereket alkalmazzuk:

Tanóra:

Heterogén osztályközösségben a differenciálásra, tevékenységközpontú oktatásra építve. A tanórákon sor kerül kiscsoportos és páros munkára, egyéni fejlesztésre.

Tanórai csoportbontás:

A kis létszámú osztályok miatt csoportbontás nem valósítható meg.

Témahét:

A tanév rendje alapján lesz lehet

- pénzügyi tudatosság és gazdálkodás hete
- digitális témahét
- fenntarthatósági-környezettudatosság témahét

8. A tanulók fizikai állapotának mérése

A tanulók fizikai állapotának méréséhez a Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt röviden „NETFIT” vizsgálati módszert használjuk.

A rendszer 4 fittségi profilban 9 mérés segítségével jellemzi a felső tagozatos tanulók állóképességét, erejét, hajlékonyságát és testösszetételét. A mérések eredményei tesztől függően két illetve három zónába kerülhetnek. Egészségzónába, fejlesztési zónába, fokozott fejlesztési zónába.

A NETFIT szoftveres alkalmazása révén olyan személyre szabott értékelést kínálunk minden tanuló számára, amely vizuálisan is szemlélteti a fittségi állapotát, valamint konkrét ajánlásokat fogalmaz meg a fejlesztése érdekében.

10. Az otthoni (napközis, tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

Iskolánkban a házi feladatok meghatározásával kapcsolatosan az alábbi szabályok érvényesülnek:

- A házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (készség- és képességfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása.
- A szünetekre adott feladatok a napi felkészülési időtartamot ne haladják meg. Az érdeklődő gyerekeket szorgalmi feladatokkal, kutatómunkával motiváljuk.
- Az első-negyedik évfolyamon a napközis tanulók az iskolában készülnek a következő tanítási napra. Otthoni felkészülés esetén a feladatok készség és képességfejlesztő jellegűek, egy órát nem meghaladó mennyiségben.
- Az ötödik- nyolcadik évfolyamon az otthoni tanuláson kívül a tanulószobán készülhetnek a következő tanítási napra. Az egy tantárgyból adott feladatok elkészítése a fél órát ne haladja meg. A következő tanítási napra való felkészülésük átlag két óra alatt megvalósítható legyen (kivéve szorgalmi feladatok és gyűjtőmunka esetén).
- Az ötödik-nyolcadik évfolyamon a tanulók hétvégékre és a tanítási szünetek idejére – csak a szokásos (egyik óráról a másikra esedékes) feladatokat kapják– nem kapnak több szóbeli, írásbeli házi feladatot.
- A tanulók eredményes felkészülésének érdekében egy tanítási napon belül egy-egy osztállyal legfeljebb kettő témazáró, illetve félévi vagy év végi felmérő dolgozatot lehet íratni.

11. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek

a) Hagyományőrző tevékenységek

b) Szakkörök. A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt.

c) Versenyek, vetélkedők, bemutatók. A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) versenyek, vetélkedők. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük. A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a különféle versenyekre a szaktanárok végzik.

d) Témahetek, témanapok (projekthetek, projektnapok). Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából a tanulók számára projektoktatást (témaheteket, témanapokat) szerveznek. A projektoktatás egy iskolai napon legalább három órát meghaladó foglalkozás vagy több iskolai órán, tanítási napon át zajló tanítási-tanulási folyamat. Ennek során – elsősorban – a tantárgyi rendszerbe nehezen beilleszthető ismeretek feldolgozása történik egy-egy témakör köré csoportosítva a gyerekek aktív részvételével zajló közös, sokféle tevékenységre építve. A hosszabb (több napos, egy hetes) témahetet (projekthetet) a tanulócsoporthoz – ismereteket összegző vagy művészeti – bemutatója zárja.

e) Osztálykirándulások. Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számára évente egy alkalommal osztálykirándulást szerveznek. Az osztálykiránduláson való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

f) Szabadidős foglalkozások. A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl. túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, klubdelutánok, táncos rendezvények stb.) A szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. Az iskola nevelői a pályázati lehetőségek minél jobb kihasználásával törekednek arra, hogy ezeken a programokon a nehezebb szociális körülmények között élő családok – elsősorban halmozottan hátrányos helyzetű – gyermekei is részt tudjanak venni.

- g) Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata.** A tanulók igényei alapján előzetes megbeszélés után lehetőség van arra, hogy az iskola létesítményeit, illetve eszközeit (pl. sportlétesítmények, számítógép stb.) a tanulók – tanári felügyelet mellett – egyénileg vagy csoportosan használják.
- h) Hit- és vallásoktatás.** Az iskolában a területileg illetékes, bejegyzett egyházak – az iskola nevelő és oktató tevékenységétől függetlenül – hit- és vallásoktatást szervezhetnek. A beiratkozáskor, átiratkozáskor tanuló, kiskorú esetében a képviselőjére jogosult személy, írásban nyilatkozik, hogy melyik felekezet által tartott hit- és vallásoktatást választja. A 2-8. évfolyamon az erre vonatkozó nyilatkozatot az előző tanév március 31-ig meg kell tenni. Az iskola biztosítja a helyszínt, a választott egyház pedig a foglalkozást tartó személyt.

12. A Pedagógiai programmal kapcsolatos intézkedések érvényessége, módosítása, nyilvánossága

I. A Pedagógiai program érvényességi ideje

1. A Pedagógiai program felmenő rendszerben kerül bevezetésre, a Helyi tanterv 2016. szeptember 1. napjától az első évfolyamon és az ötödik évfolyamon kerül bevezetésre.
2. Ennek a pedagógiai programnak érvényességi ideje 2016. szeptember 1. napjától 2017. augusztus 31. napjáig szól.

II. A Pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

1. A Pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.
- A nevelőtestület minden tanév végén értékeli a pedagógia programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.

III. A Pedagógiai program módosítása

1. A Pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:
 - az iskola fenntartója.
 - az iskola igazgatója;
 - a nevelőtestület bármely tagja;
 - a nevelők szakmai munkaközösségei;

- a szülői munkaközösség;
2. A tanulók a Pedagógiai program módosítását a diákönkormányzat képviselői útján javasolhatják.
 3. A Pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el a szülői munkaközösség beleegyezésével, és a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.
 4. A módosított Pedagógia programot a jóváhagyást követő tanév szeptember első napjától kell bevezetni az első és ötödik évfolyamtól felmenő rendszerben.

IV. A Pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

1. Az iskola Pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.
2. Az intézményi dokumentumok (Pedagógiai program, Helyi tanterv, Éves munkaterv, Házi rend, Szervezeti működési szabályzat) elolvashatók az iskola leendő honlapján.
3. A Pedagógiai programról minden érdeklődő tájékoztatást kérhet az iskola igazgatójától, igazgatóhelyettesétől, valamint az iskola pedagógusaitól a nevelők fogadóóráján vagy – ettől eltérően - a pedagógussal előre egyeztetett időpontban.
4. A Pedagógiai program egy-egy példánya megtalálható és megtekinthető:
 - az iskola fenntartójánál;
 - az iskola irattárában;
 - az iskola könyvtárában;
 - az iskola igazgatójánál;
 - az iskola honlapján.

Az intézmény pedagógiai programjában megfogalmazott célok megvalósítása során törekedjünk lelki egészségre, példát adva a gyerekeknek, hogy mit jelent hitből élni, megbocsátani, egymás terhére szeretetben elhordozni, Isten gondviselésében bízni.

„A példa a leghatékonyabb tanítók egyike, noha szótlanul tanít” (Samuel Smiles)

Szólósgyőrök, 2017.

Az intézmény Pedagógiai Programját jóváhagyta

Fritz Péter
mb.igazgató

13. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola Pedagógiai programját és helyi tervét a szülői munkaközösség 2017. _____ napján tartott ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy a szülői munkaközösség véleményezési jogát gyakorolta.

Szülősgyörök, 2017. _____

Koncsag Ildikó
SZMK elnök

A Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola Pedagógiai Programját és helyi tantervét az intézmény diákönkormányzata 2017. _____ napján tartott ülésén megtárgyalta és véleményezte.

Szülősgyörök, 2017. _____

Schmieder Zsófia
DÖK munkáját segítő nevelő

A Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola Pedagógiai Programját és helyi tantervét az intézmény nevelőtestülete 2017. _____ napján tartott ülésén megtárgyalta és elfogadta.

Szülősgyörök, 2017. _____

hitelesítő nevelőtestületi tag

hitelesítő nevelőtestületi tag

Aláírással tanúsítom, hogy a Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola igazgatótanácsa a Magyarországi Evangélikus Egyház Az egyház intézményeiről szóló 2005. évi VIII. törvényének 14. § d) pontjában meghatározottaknak megfelelően az intézmény Pedagógiai Programját és helyi tantervét 2017. _____ napján tartott ülésén megtárgyalta és véleményezte. Az igazgatótanács az intézmény Pedagógiai Programjának és helyi tantervének rendelkezéseivel egyetért.

Szülősgyörök, 2017. _____

Igazgatótanács elnöke

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 32. § (1) i) pontja, valamint Az Egyház intézményeiről szóló 2005. évi VIII. törvény 7. § (1) b) pontjában meghatározottak alapján a Balatonboglári Evangélikus Egyházközség Presbitériuma, mint a Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola fenntartója, az intézmény Pedagógiai programjának és helyi tantervének rendelkezéseit jóváhagyja.

Szólósgyőrök, 2017. _____

Kőszeghyné Raczkó Zsuzsanna
Fenntartó

MELLÉKLETEK

Informatika helyi tanterv 1–4. és 5.-6. évfolyam

Az alsó tagozatos informatikai fejlesztés során törekedni kell a témához kapcsolódó fogalmak korosztálynak megfelelő használatára, az informatikai eszközök működésének bemutatására, megértésére és alkotó felhasználására. Az informatikai környezettel való ismerkedés előtt célszerű megbeszélni a használatra vonatkozó elvárásokat, szabályokat. Az *informatikai eszközök használata* témakör fejlesztési feladatainak megvalósítása során ösztönözni kell a tervszerű alkalmazást, fel kell hívni a figyelmet az interaktív beavatkozások hatásainak megfigyelésére és értelmezésére.

Az *alkalmazói ismeretek* témakör feldolgozása során a dokumentumszerkesztés eljárásainak megismerésére, grafikai programok használatára, egyszerű rajzok készítésére, módosítására, a tantárgyi tartalom jellemzőinek kiválasztását és rögzítését követően a tartalomnak megfelelő szöveges, rajzos dokumentumok egyéni vagy csoportos készítésére, a korosztálynak megfelelő feladat megoldásához szükséges alkalmazói környezet használatára kerül sor. A környezetünkben levő személyek, tárgyak jellemzőinek kiválasztását, rögzítését követően a tanulók értelmezik és csoportosítják az adatokat. Az információkezelés előkészítése érdekében közhasznú információforrásokat ismernek meg.

A *problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel* témakör feldolgozása során a tanulók a tantárgyi tartalmakkal kapcsolatos, informatikai eszközökkel megoldható problémák megoldásában szereznek gyakorlatot. A problémamegoldás a hétköznapi tevékenységeket vagy egyéb folyamatokat különböző formában leíró algoritmusok értelmezésével, alkotásával, vizuális ábrázolásával fejleszthető.

A fejlesztés során cél, hogy a tanulók tanítói segítséggel olyan módszerekkel ismerkedjenek meg, amelyek különböző problémák megoldása során alkalmazhatók, legyenek képesek a probléma azonosítására és részekre bontására, a cél egyértelmű megfogalmazására, a feladat tervezésére, elvégzésére, ellenőrzésére.

Az *infokommunikáció* témakör feldolgozása során a tanulók a különböző kommunikációs formákat, azok funkcióit, hatásait ismerik meg. Napjainkban az információszerzés eszközei és a kommunikáció lehetőségei gyorsan változnak, ezért fontos, hogy a tanulók nyitottak legyenek a változásokra. A hatékony munkavégzés érdekében egyre nagyobb az igény a gyors és pontos információszerzésre, ennek érdekében egyre fontosabbá válik a korszerű eszközök megismerése és az eszközökkel megvalósítható funkciók hatékony alkalmazása. Az információszerzéssel és kommunikációval kapcsolatos műveletek körében a hagyományos eszközök mellett egyre hangsúlyosabb szerepet kapnak az elektronikus eszközök. Az alkalmazott eljárások során többféle eszköz és módszer megismerését kell biztosítani.

Az információszerzés, a médiahasználat és a kommunikáció során egyre hangsúlyosabb szerepet tölt be a világháló, ezért az internet felhasználási lehetőségeinek megismerése, az alapvető szabályok betartása, a lehetséges veszélyek megismerése, az életkori sajátosságoknak megfelelő konkrét információforrások ismerete és irányított használata kiemelt fontosságú.

Az *információs társadalom* témakörben tanult ismeretek alkalmazása hozzájárul ahhoz, hogy a tanulók tervszerűen, tudatosan alkalmazzák az információs társadalom eszközeit. Az informatikai eszközök használata közben a tanulók információkat keresnek, azokat egymással

megosztják. Az információk kezelése közben fel kell hívni figyelmüket az adatok biztonságos kezelésére, fel kell készíteni őket a technikai vagy egyéb jellegű problémák kezelésére.

A tanulók a különböző céllal szerveződő közösségek tagjaiként hozzájárulnak a közösség építéséhez, az értékrend kialakításához. A közösségi munka során ösztönözni kell az önismeret fejlesztését, az alkotó, kreatív tevékenységeket, tudatosítani kell, hogy minden tevékenységért személyes felelősséget kell vállalni.

Az elektronikus szolgáltatások terjedésével egyre fontosabb társadalmi igény, hogy a tanulók képessé váljanak az adott korosztály számára fejlesztett szolgáltatások használatára, ismerjenek meg olyan szempontokat, amelyekkel értékelhetik és megkülönböztethetik az eltérő minőségű és érdekeltségű szolgáltatásokat, eldönthetik, hogy melyik szolgáltatás fontos és előnyös számukra. Tudatosítani kell bennük, hogy törekedniük kell a túlzott mértékű eszközhasználat elkerülésére, az optimális használat kialakítására.

A *könyvtári informatika* témakörben a könyvekhez és egyéb információforrásokhoz való pozitív attitűd kialakítása meghatározó a tanulásmódszertan és a tanulási motiváció alapozása során. Fontos cél, hogy a tanulók az iskolai könyvtár rendszeres látogatásával tapasztalatokat és élményeket szerezzenek a könyvtárban végezhető szolgáltatásokhoz és tanuláshoz köthető tevékenységekről.

A könyvtárhasználóvá nevelés területén kiemelt jelentőségük van a meséknek, a játékos foglalkozásoknak, az alkotó tevékenységeknek. Ezek elsősorban a nyomtatott forrásokhoz kötődnek, de a széleskörű tapasztalatszerzés és a tanulók iskolán kívüli ismereteinek beépítése érdekében helyet kell kapniuk az elektronikus forrásoknak és más, nem hagyományos dokumentumtípusoknak is.

A gyermekeknek szánt szépirodalmi és ismeretterjesztő művek széles választéka minden tantárgy számára sok lehetőséget nyújt az egyes témák élményszerű, forrásalapú feldolgozására. A játékos foglalkozások során érdemes a könyvtár tereivel, használatának alapjaival, a legelterjedtebb dokumentumtípusokkal, segédkönyvekkel megismertetni a tanulókat.

1-4. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Az informatikai eszközök használata	Órakeret 4 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Ismerkedés az informatikai környezettel. A számítógéppel való interaktív kapcsolattartás, programok futtatása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Ismerkedés az adott informatikai környezettel</i> A számítógép működésének bemutatása. Az informatikai eszközök használatára vonatkozó szabályok megismerése az iskolai környezetben. Alapvető informatikai eszközök használata. Az informatikai eszközök egyes funkcióinak megismerése.		Magyar nyelv és irodalom, matematika, ének-zene, környezetismeret, idegen nyelv, vizuális kultúra: oktatóprogramok és egyéb készségfejlesztő programok használata.
<i>A számítógéppel való interaktív kapcsolattartás ismert programokon keresztül</i> Oktatóprogramok futtatása. Az interaktív kapcsolattartás eszközei a számítógép segítségével.		Magyar nyelv és irodalom, matematika, ének-zene, környezetismeret, idegen nyelv, vizuális kultúra: oktatóprogramok és egyéb készségfejlesztő programok használata.

Alkalmazások kezelésének megismerése A számítógép kezelése tanári segítséggel. Egy operációs rendszer grafikus felületének megismerése. Programok indítása, leállítása az adott környezetben. Készségfejlesztő számítógépes szoftverek használata.		Magyar nyelv és irodalom, matematika, ének-zene, környezetismeret, idegen nyelv, vizuális kultúra: oktatóprogramok és egyéb készségfejlesztő programok használata.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Informatikai környezet, operációs rendszer, interaktivitás, oktatóprogram.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Alkalmazói ismeretek	Órakeret 10 óra
	2.1. Írott és audiovizuális dokumentumok elektronikus létrehozása	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Egyszerű, rajzos és személyhez kötődő dokumentumok készítése. A rajzeszközök megfelelő használata. Egyszerű zenés alkalmazások, animációk elkészítése és használata. A feladat megoldásához szükséges alkalmazói környezet használata.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Egyszerű, rajzos és személyhez kötődő dokumentumok készítése</i> <i>A rajzeszközök megfelelő használata</i> Képszerkesztő programok alkalmazása. Tantárgyakhoz kapcsolódó rajzok készítése, mentése segítséggel. Rövid dokumentumok készítése. Tantárgyakhoz kapcsolódó szöveg begépelése, javítása. Meghívó, névjegy, képeslap, üdvözlő kártya, rajzos órarend készítése. A dokumentum mentése és nyomtatása segítséggel.		<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés, szövegalkotás, szaknyelv használata, beszédkultúra, kommunikáció. <i>Vizuális kultúra;</i> <i>dráma és tánc:</i> mesék, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása.
<i>Egyszerű zenés alkalmazások, animációk elkészítése és használata</i> Médialejátszó alkalmazása. Hangállományok lejátszása. Animációk megtekintése, készítése.		<i>Ének-zene:</i> népdalok meghallgatása.
<i>A feladat megoldásához szükséges alkalmazói környezet használata</i> Tantárgyakhoz kapcsolódó feladatok megoldása informatikai környezetben. Számítógépes multimédiás oktatójátékok, alkalmazások.		<i>Magyar nyelv és irodalom,</i> <i>matematika, ének-zene,</i> <i>környezetismeret, idegen nyelv, vizuális kultúra:</i> oktatóprogramok és egyéb készségfejlesztő programok használata.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Adat, információ, képszerkesztő program, animáció, médialejátszó.	

	2.2. Adatkezelés, adatfeldolgozás, információmegjelenítés	
--	--	--

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Adatkezelés, adatfeldolgozás, információmegjelenítés. Néhány közhasznú információforrás megismerése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>A környezetünkben levő személyek, tárgyak jellemzőinek kiválasztása, rögzítése</i> Személyekhez vagy más tantárgyi tartalmakhoz kapcsolódó adatok kiválasztása, rögzítése.		<i>Vizuális kultúra:</i> a környezetünkben található jelek, jelzések összegyűjtése játékos feladatok létrehozásának céljából.
<i>Adatok csoportosítása, értelmezése</i> Személyekhez vagy más tantárgyi tartalmakhoz kötődő adatok gyűjtése, értelmezése, rögzítése, csoportosítása.		<i>Vizuális kultúra:</i> a környezetünkben található jelek, jelzések összegyűjtése játékos feladatok létrehozásának céljából.
<i>Néhány közhasznú információforrás megismerése</i> Közhasznú információforrások használata, az információ feldolgozása.		
Kulcsfogalmak/fogalmak	Adat, információ, képszerkesztő program, animáció, médialejátszó.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel	Órakeret 8 óra
	3.1. A probléma megoldásához szükséges módszerek és eszközök kiválasztása	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Információ kifejezése beszéddel, írással, rajzzal, jelekkel. Az algoritmus hétköznapi fogalmának megismerése. Problémák megoldása részben tanári segítséggel, részben önállóan. Ábra készítése technőcgrafikával.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Információ kifejezése beszéddel, írással, rajzzal, jelekkel</i> Az információ kifejezése többféle formában.		<i>Környezetismeret:</i> problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások.
<i>Az algoritmus hétköznapi fogalmának megismerése</i> Hétköznapi folyamatok leírása. Hétköznapi algoritmusok értelmezése, megfogalmazása.		<i>Környezetismeret:</i> problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások.
<i>Problémák megoldása részben tanári segítséggel, részben önállóan</i> Hétköznapi problémák megoldása, a lépések egyértelmű sorrendjének megállapítása. Hétköznapi tevékenység felbontása utasításokra tanári segítséggel.		<i>Környezetismeret:</i> problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások.
<i>Ábra készítése technőcgrafikával</i> Technőcgrafikai fogalmak. Egyszerű alakzatok rajzolása.		
Kulcsfogalmak/fogalmak	Információ, algoritmus, probléma, technőcgrafika.	

	3.2. Algoritmizálás és adatmodellezés	
--	--	--

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Egyszerűbb algoritmusok felismerése, megfogalmazása, végrehajtása. Egy egyszerű, automata elvű fejlesztőrendszer használata.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Egyszerűbb algoritmusok felismerése, megfogalmazása, végrehajtása</i> Hétköznapi algoritmusok felismerése, értelmezése. Egyszerű algoritmusok megfogalmazása. Algoritmusok eljátszása. Utasítások sorrendjének megváltoztatása és ezek következményei.		<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> egészséges és helyes szabadidős tevékenységek felsorolása, ismertetése, megbeszélése. <i>Matematika:</i> problémamegoldás, számok, alpműveletek, becslés.
<i>Egy egyszerű, automata elvű fejlesztőrendszer használata</i> A fejlesztőrendszer alaputasításainak megismerése. Algoritmusok értelmezése, készítése.		
Kulcsfogalmak/fogalmak	Algoritmus, utasítás.	

	3.3. Egyszerűbb folyamatok modellezése	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanulók által használt hétköznapi modellek vizsgálata.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>A tanuló által a hétköznapiakban használt modell vizsgálata eltérő paraméterekkel</i> Modellek vizsgálata. Változó paraméterek használata.		<i>Környezetismeret:</i> magatartásformák, szabályok, viselkedési normák különböző élethelyzetekben.
Kulcsfogalmak/fogalmak	Modell, paraméter.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Infokommunikáció		Órakeret 4 óra
	4.1. Információkeresés, információközlési rendszerek		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Egyszerű helyzetekkel kapcsolatos kérdések megfogalmazása. Irányított információkeresés.		
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok	
Egyszerű helyzetekkel kapcsolatos kérdések megfogalmazása Kérdésfeltevés. A kérdések pontosítása.		Magyar nyelv és irodalom: az információk keresése és kezelése.	
Irányított információkeresés Tájékozódás tantárgyi tartalmakhoz kapcsolódó, oktatási témájú oldalakon tanári segítséggel.			
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Keresőprogramok.		

	4.2. Az információs technológián alapuló kommunikációs formák	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Néhány infokommunikációs eszköz lehetőségeinek és kockázatainak megismerése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Az elterjedt infokommunikációs eszközök lehetőségeinek és kockázatainak megismerése</i> Az infokommunikációs eszközök lehetőségeinek megismerése. Információ küldése, fogadása. A kockázatok bemutatása.		<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> gondolatterkép alkalmazása.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Mobil eszközök, kockázat.	

	4.3. Médiainformatika	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az informatikai eszközöket alkalmazó média egyes lehetőségeinek megismerése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Az informatikai eszközöket alkalmazó média egyes lehetőségeinek megismerése</i> A média korosztálynak szóló lehetőségeinek megismerése. Különbségek a valóságos és a virtuális világban. Elektronikus könyv használata.		<i>Vizuális kultúra:</i> műalkotások megfigyelése, jellemzése, értelmezése, értékelése. Médiaszövegek közötti különbségek (pl. televíziós műsortípusok, animációs mesefilmek, sorozatok) felismerése saját médiaélmények felidézésén, megjelenítésén (pl. szerepjáték) és közvetlen példákon keresztül.
		<i>Vizuális kultúra:</i> a különböző médiumok (pl. könyv, televízió, rádió, internet, film, videojáték) megfigyelése, vizsgálata, összehasonlítása, megadott szempontok (pl. érzékszervekre gyakorolt hatás, eltérő jelhasználat) alapján közvetlen tapasztalat és saját médiaélmények felidézésének segítségével.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Virtuális világ, média, elektronikus könyv.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Az információs társadalom	Órakeret 4 óra
	5.1. Az információkezelés jogi és etikai vonatkozásai	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A személyi információk és a személyes adatok fogalmának megismerése. A netikett alapjainak megismerése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>A személyi információk és a személyes adatok fogalmának megismerése</i> Egyszerű hétköznapi példák a személyes és nem személyes adatokra.		<i>Erkölcstan:</i> az írott nyelvi kommunikációs viselkedés szabályai.
<i>A netikett alapjainak megismerése</i> Az informatikai eszközök használata során betartandó alapvető szabályok ismerete.		<i>Erkölcstan:</i> emberi kapcsolatok, közösség, a helyes magatartás.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Személyes adat, nem személyes adat, netikett.	

	5.2. Az e-szolgáltatások szerepe és használata	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A gyerekeknek szóló legelterjedtebb elektronikus szolgáltatások megismerése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>A gyerekeknek szóló legelterjedtebb elektronikus szolgáltatások megismerése</i> Az életkori sajátosságoknak megfelelő internetes oldalak látogatása, tapasztalatszerzés.		<i>Erkölcstan:</i> emberi kapcsolatok, közösség, a helyes magatartás.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Elektronikus szolgáltatás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	6. Könyvtári informatika	Órakeret 2 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Eligazodás az iskolai könyvtár tér- és állományszerkezetében. A könyvtárak alapszolgáltatásainak ismerete, a használat szabályainak betartása. Elterjedt dokumentumtípusok, elektronikus források formái, tartalmi jellemzőinek megismerése, megkülönböztetése, használatuk alapjai. A források azonosító adatainak megállapítása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Eligazodás az iskolai könyvtár tér- és állományszerkezetében</i> Könyvek keresése a szabadpolcon szerző, cím, téma szerint.		<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> alapismeretek a könyvtár tereiről és állományrészeiről.
<i>A könyvtárak alapszolgáltatásainak ismerete, a használat szabályainak betartása</i> A könyvtárban elvárt viselkedési szabályok megismerése, betartása. A kölcsönzési folyamat megismerése.		
<i>Elterjedt dokumentumtípusok, elektronikus források formái, tartalmi jellemzőinek megismerése, megkülönböztetése, használatuk alapjai</i> Dokumentumtípusok megkülönböztetése. Szépirodalmi és ismeretterjesztő művek felismerése. Információforrások formái és tartalmi jellemzőinek megismerése.		<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a könyvek tartalmi csoportjai: szépirodalmi művek, ismeretterjesztő irodalom, kézikönyvek,

Információforrások használata.	elektronikus információhordozók.
<i>A források azonosító adatainak megállapítása.</i> Az egyes információforrások azonosító adatainak megkeresése.	<i>Erkölcstan:</i> szellemi termékek az emberiség szolgálatában. A tudás hatalma. A világ megismerése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Könyvtár, könyvtári szolgáltatás, szépirodalom, ismeretterjesztő mű, szabadpolc, kölcsönzés, dokumentumtípus.

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	<i>A tanuló az informatikai eszközök használata témakör végére</i> ismerje a számítógép működését; ismerje a számítógép használatára vonatkozó szabályokat; tudja használni az alapvető informatikai eszközöket; legyen képes interaktív kapcsolatot tartani a számítógép segítségével; tudjon készségfejlesztő számítógépes szoftvereket használni. <i>A tanuló az alkalmazói ismeretek témakör végére</i> tudjon készíteni egyszerű, rajzos és személyhez kötődő dokumentumokat; legyen képes a rajzeszközök megfelelő használatára; tudjon rövid dokumentumokat készíteni tanári segítségével; legyen képes animációk megtekintésére; legyen képes a médialejátzó alkalmazására; legyen képes a személyekhez vagy más tantárgyi tartalmakhoz kapcsolódó adatok kiválasztására, rögzítésére; legyen képes közhasznú információforrások használatára. <i>A tanuló a problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel témakör végére</i> legyen képes információt kifejezni beszéddel, írással, rajzzal, jelekkel; ismerje az algoritmus hétköznapi fogalmát; legyen képes problémák megoldására tanári segítséggel; tudjon technógráfiával ábrákat készíteni. <i>A tanuló az infokommunikáció témakör végére</i> legyen képes egyszerű helyzetekkel kapcsolatos kérdések megfogalmazására; legyen képes irányított módon információt keresni; ismerje néhány infokommunikációs eszköz lehetőségeit és kockázatait. <i>A tanuló az információs társadalom témakör végére</i> ismerje a személyi információk és a személyes adatok fogalmát; ismerje a netikett alapjait; ismerje a gyerekeknek szóló legelterjedtebb elektronikus szolgáltatásokat. <i>A tanuló a könyvtári informatika témakör végére</i> legyen képes eligazodni az iskolai könyvtár tér- és állományszerkezetében; ismerje a könyvtárak alapszolgáltatásait; ismerje az elterjedt dokumentumtípusokat; legyen képes a források azonosító adatainak megállapítására.
---	---

Informatika helyi tanterv 5.-6. évfolyam

Az informatika tantárgy ismeretkörei, fejlesztési területei hozzájárulnak ahhoz, hogy a tanuló az információs társadalom aktív tagjává válhasson. Az informatikai eszközök használata olyan eszköztudást nyújt a tanulóknak, melyet a tanulási folyamat közben bármely ismeretszerző, -feldolgozó és alkotó tevékenység során alkalmazni tudnak. Ennek érdekében fontos a rendelkezésre álló informatikai és információs eszközök és szolgáltatások megismerése, működésük megértése, az egyéni szükségleteknek megfelelő szolgáltatások kiválasztása, és célszerű, értő módon történő kritikus, biztonságos, etikus alkalmazása.

Az informatikai és információs eszközök, szolgáltatások az egyén életének és a társadalom működésének szinte minden területét átszövik, ezért az informatika tantárgyban szereplő fejlesztési területek számos területen kapcsolódnak a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeinek fejlesztési feladataihoz. Az informatika tantárgy keretében megoldandó feladatok témájának kiválasztásakor, tartalmainak meghatározásakor fokozott figyelmet kell fordítani a kiemelt nevelési célok, a kulcskompetenciák és az életszerű, releváns információk megjelenítésére.

Az informatika tantárgy feladata, hogy korszerű eszközeivel és módszereivel felkeltse az érdeklődést a tanulás iránt, és lehetővé tegye, hogy a tanuló a rendelkezésre álló informatikai eszközök segítségével hatékonyabbá tegye a tanulási folyamatot. Az informatika tanulása hozzásegíti a tanulót, hogy önszabályozó módon fejlessze tanulási stratégiáját, ennek érdekében ismerje fel a tanulási folyamatban a problémamegoldás fontosságát, az információkeresés és az eszközhasználat szerepét, legyen képes megszervezni tanulási környezetét, melyben fontos szerepet játszanak az informatikai eszközök, az információforrások és az online lehetőségek.

Az informatika tantárgy segíti a tanulót abban, hogy az internet által nyújtott lehetőségek kihasználásával aktívan részt vegyen a demokratikus társadalmi folyamatok alakításában, ügyeljen a biztonságos eszközhasználatra, fejlessze kritikus szemléletét, érthető módon és formában tegye fel a témával kapcsolatos kérdéseit, törekedjen az építő javaslatok megfogalmazására, készüljön fel a változásokra. Az informatika tantárgy kiemelt célja a digitális kompetencia fejlesztése, az alkalmazói programok felhasználói szintű alkalmazása, az információ szerzése, értelmezése, felhasználása, az elektronikus kommunikációban való aktív részvétel.

Az informatikaórákon elsajátított alapok lehetővé teszik azt, hogy a tanuló a más tantárgyak tanulása során készített feladatok megoldásakor informatikai tudását alkalmazza. Az informatika tantárgy feladata a formális úton szerzett tudás rendszerezése és továbbfejlesztése, a nem formális módon szerzett tudás integrálása, a felmerülő problémák értelmezése és megoldása. Az egyéni, a csoportos, a tanórai és a tanórán kívüli tanulás fontos színtere és eszköze az iskola informatikai bázisa és könyvtára, melyek használatához az informatika tantárgy nyújtja az alapokat.

Az informatika tantárgy fejlesztési feladatait a Nemzeti alaptanterv hat részterületen írja elő, melyek szervesen kapcsolódnak egymáshoz. Az egyes műveltségterületek a fejlesztési feladatok megvalósítása során építenek az informatika tantárgy keretében megalapozott tudásra és az informatikai eszközök használatára.

Mindennapi életünk során az intelligens informatikai rendszerek sokaságát használjuk. *Az informatikai eszközök használata* témakör a számítógép felépítését és a gép alapvető működését biztosító hardverrészeket mutatja be, a tanulók megismerik az adattárolást, a digitalizálást, az interaktivitást segítő eszközöket és a legfontosabb hardverelemek működését.

Az információs társadalom lehetőségeivel csak azok a személyek tudnak megfelelő módon élni, akik tudatosan alkalmazzák az informatikai eszközöket, ezért a fejlesztési feladatok meghatározása során elsősorban az eszközök ismeretére, az eszközökkel megvalósítható lehetőségek feltérképezésére és az alkotó felhasználásra kerül a hangsúly.

Az *alkalmazói ismeretek* témakörében a társadalmi életben hasznos informatikai műveletek megismerésére, megértésére és használatára, például állományok kezelésére, különböző alkalmazások használatára, és a programok üzeneteinek értelmezésére kerül sor. A számítógép működése közben lejátszódó algoritmusok megfigyelésével, megértésével, az eljárások tudatos, értő alkalmazásával javítható a számítógép használatával szembeni attitűd, fejleszthető a munka hatékonysága. A számítógép működtetése érdekében a tanulóknak magabiztosan kell használniuk az operációs rendszert, amelyen keresztül kommunikálnak a számítógéppel. Az alkalmazói programok használatakor fontos a célnak megfelelő eszközök kiválasztása, a szövegszerkesztéssel, kép- és videoszerkesztéssel, multimédia-fejlesztéssel, prezentációkészítéssel, táblázatkezeléssel, adatbázis-kezeléssel kapcsolatos problémák megoldása közben az alkalmazott programok értő felhasználása, az alkalmazható eljárások megismerése, a használat közben felmerülő problémák megoldása. Az alkalmazói ismeretek fejlesztése többféle program használatát igényli, amelyek együttesen támogatják a kreativitást és az innovációt.

A 21. század kihívásai közé tartozik az, hogy az emberek az életük során megvalósított tevékenységeket tudatosan és körültekintően tervezzék meg. A problémamegoldás életünk szerves részét alkotja, az életszerű, probléma alapú feladatok sikeres alkalmazása befolyásolja az életminőséget. Ennek szükséges előfeltétele az

algoritmizálási készségek formális keretek közötti fejlesztése, amelyre a *problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel* témakörben kerül sor. Feladataink, kötelességeink, önkéntes és szabadidős tevékenységeink elvégzése, a közösségi életformák gyakorlása döntések sorozatából tevődik össze. A problémamegoldás az élet minden területén jelen lévő alaptevékenység, melynek sajátosságait a tanulókkal egyrészt a problémamegoldás elméletének, lépéseinek, eszközeinek, módszereinek, általános szempontjainak elsajátításával, másrészt a problémamegoldás általános elveinek más műveltségi területeken való gyakorlati alkalmazásával érdemes megismertetni.

A problémamegoldás egyes részfolyamatait, például az információ szerzése, tárolása, feldolgozása önálló problémaként jelenhetnek meg. A problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel rész elsajátítása során a tanulók megismerkednek az algoritmizálás elméleti módszereivel, a szekvenciális és vezérlésselví programok alapvető funkcióival, majd az elméleti megalapozást követően a gyakorlatban készítenek és tesztelnek számítógépes programokat.

Az elkészített programok segítségével más műveltségi területek problémái tanulmányozhatók, illetve különböző jelenségek szimulálhatók. A problémamegoldási ismeretek tanítása a mások által készített programok algoritmusainak értelmezését, az alkalmazói képesség kialakítását és a kritikus szemléletet is támogatja.

Az *infokommunikáció* térnyerésével a 21. század a hagyományos információforrások mellett központba állítja az elektronikus információforrások használatát, előtérbe helyezi az interneten zajló kommunikációt, megköveteli a hálózati és multimédiás informatikai eszközök hatékony felhasználását.

Hangsúlyossá válik a különböző formákban megjelenő információk (szövegek, képek, hangok, egyéb multimédiás elemek) felismerése, kezelése, értékelése és felhasználása. Az ismeretek bővítéséhez, kiegészítéséhez a könyvtár, valamint az internet korosztálynak megfelelő alapszolgáltatásainak, az intelligens és interaktív hálózati technológiáknak az önálló használata szükséges. Az alkalmazáshoz nélkülözhetetlen a szükséges információk online adatbázisokban való keresése, a találatok és a programok által szolgáltatott válaszok értelmezése, az adatok közötti összefüggések felismerése és vizsgálata tanári segítséggel. A túlzott vagy helytelen informatikai eszközhasználat veszélyeket rejlhet, melyekre érdemes felhívni a figyelmet, hasznos lehet megismerni azokat a módszereket, amelyekkel a veszélyek elkerülhetők.

Az infokommunikáció témakörén belül kerül sor az interneten zajló kommunikációs formák és rendszerek bemutatására, megismerésére és összekapcsolására. A kommunikációs folyamat magában foglalja az információk fogadását, küldését, továbbítását, tárolását, rendszerezését, a netikett betartását, a kommunikációt akadályozó tényezők felismerését. A csoportokon belül zajló kommunikáció számtalan lehetőséget rejt a tanulási folyamatok számára, ennek érdekében a tanulóknak tájékozottságot kell szerezniük a közösségi oldalak használatáról, azok előnyeiről és veszélyeiről, meg kell ismerniük a használatra vonatkozó elvárásokat, szabályokat.

A médiainformatika témakör tartalmazza az elektronikus, internetes médiumok elérését, használatát, információk kinyerését, felhasználását. A források használata magában foglalja az egyes információhordozók tanulásban való alkalmazását, valamint hitelességük, objektivitásuk vizsgálatát, tartalmuk értékelését is.

Az *információs társadalom* témakörben elsajátított ismeretek, fejlesztett készségek és képességek hozzájárulnak ahhoz, hogy a tanuló a későbbiekben etikusan és biztonsággal kezelje az adatokat, megfelelően használja a rendelkezésére álló informatikai eszközöket. Az aktív állampolgárság érdekében kerül sor az elektronikus szolgáltatások megismerésére, az egyes szolgáltatástípusok céljainak azonosítására, jellemzésére, az igényeknek megfelelő szolgáltatások kiválasztására. A tanulók a szabályok betartásával igénybe veszik a számukra hasznos elektronikus szolgáltatásokat. Az informatikai rendszerek használata közben számtalan biztonsági, etikai probléma merül fel, melyek tájékozottság és tapasztalat birtokában megfelelő módon kezelhetők, ezért lehetőséget kell nyújtani a tapasztalatszerzés többféle módjára, pl. a médiában szereplő események különböző szempontok szerinti értelmezésére, a társakkal történt esetek megbeszélésére, a lehetséges megoldási alternatívák kifejtésére.

A *könyvtárhasználat* oktatásának célja a tanulók felkészítése az információszerzés kibővülő lehetőségeinek felhasználására a tanulásban, a hétköznapi életben az információk elérésével, kritikus szelekciójával, feldolgozásával és a folyamat értékelésével. A könyvtár forrásközpontként való használata az önműveléshez szükséges attitűdök, képességek és az egész életen át tartó önálló tanulás fejlesztésének az alapja. A fenti cél az iskolai és fokozatosan a más típusú könyvtárak, könyvtári források, eszközök megismerésével, valamint a velük végzett tevékenységek gyakorlásával, tudatos, magabiztos használói magatartás, tájékozódás és a könyvtárhasználat igényének kialakításával érhető el.

Az információkeresés területén kiemelt cél, hogy a képzési szakasz végére a tanuló tudatosan és komplexen gondolkodjon a folyamatról és tervezze azt. Ehhez elengedhetetlen, hogy ismerje a dokumentumtípusok és segédkönyvek típusait, jellemzőit és azok információs értéke megállapításának szempontjait. Ezen tudásának fokozatos, folyamatos és gyakorlatközpontú fejlesztése segíti őt a feladatokhoz szükséges kritikus és válogató forráskiválasztáshoz és információgyűjtéshez. Tudatosítani szükséges a tanulóknak a könyvtári információszerzéshez, -feldolgozáshoz és -felhasználáshoz kapcsolódóan is az etikai szabályokat, jogi vonatkozásokat.

A könyvtári informatika témakör oktatása során a tanuló a könyvtárak és a könyvtári források használatának alapjaival ismerkedik meg, majd a többi tantárgy keretében megvalósuló, erre a tudására épülő gyakorlati feladatok során szerez tapasztalatokat az egyes műveltségterületeken és rendszerezi, mélyíti tudását. Mindezek során egyszerre vannak jelen a könyvtárak által nyújtott hagyományos szolgáltatások, és a korszerű társadalmi igényeket kiszolgáló, modern technikai lehetőségek.

Az informatikai eszközök használata a számítógépteremben érvényes szabályok betartatásával és az egészséges számítógépes munkakörnyezet kialakításával építő módon hat az erkölcsi gondolkodásra, a testi és lelki egészségre.

Az informatikai eszközök használata során, a megismert hardverelemek bővülésével a digitális és a természettudományos kompetencia is fejlődik. A papír nélküli nyomtatási lehetőségek megismerése, az analóg információk digitalizálása erősíti a környezettudatosságot, felkészíti a tanulókat a fenntarthatóság megteremtéséből adódó feladatokra.

A biztonságos adattárolás megismerésével, az egyéni felelősségvállalás és az illetéktelen adathozzáférés megismertetésével fejleszthető az erkölcsi gondolkodás. A digitális eszközök használatával fejlődnek a diákok technikai készségei.

Az alkalmazói ismeretek során a tanulók dokumentumokat szerkesztenek, amely tevékenység fejleszti az anyanyelvi kommunikációt, a digitális kompetenciát, az esztétikai érzéket és az önálló tanulást. A személyes dokumentumok készítése fejleszti az önismeretet, segíti a pályaorientációt. A multimédiás dokumentumok készítése támogatja a médiatudatosságra nevelést. A táblázatok kezelésére alkalmas programokkal végzett műveletek során nyert információk támogatják a felhasználót az önálló döntésben, segítik a matematikai, a digitális, a kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetenciák fejlesztését és a hatékony, önálló tanulást. *A problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel* témakör hozzájárul az önismereti és a társas kapcsolati kultúra fejlesztéséhez. A problémamegoldás során a tanulók megtapasztalják, hogy egy nagyobb probléma akkor oldható meg hatékonyan, ha azt kisebb részekre bontják, és a feladat megoldása közben csoportban dolgoznak együtt. A csoportmunka szervezése hozzájárul az önismeret fejlesztéséhez, valamint a társak megértéséhez, elfogadásához.

Az angol nyelvű utasításkészletet tartalmazó programozási nyelvek használata segíti az idegen nyelvi kommunikáció fejlesztését. A programozással foglalkozó diák a program használatát bemutató dokumentumok, illetve hibáüzenetek értelmezése során rákényszerül az angol nyelvű szövegek olvasására és azok megértésére. A feladathoz tartozó problémák programozására angol nyelvű minták, megoldási javaslatok, források találhatók az interneten, emellett angol nyelvű fórumokon is tanácsot lehet kérni. A fellelhető tudásanyag áttanulmányozása, illetve a fórumokon történő levelezés során jelentősen mélyül a tanulók angol nyelvű tudása, fejlődik kommunikációs képességük.

A problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel témakör támogatja a matematikai kompetencia fejlesztését, mert a matematikai problémák algoritmizálása és az algoritmus programmal történő megvalósítása során a tanuló használja a diszkussziót, a folyamat során hangsúlyossá válik a logikus gondolkodás. Az algoritmizálás során a matematikaórákon megismert képletek alkalmazására, átalakítására kerül sor. Az alkotás során igénygyé válik a felhasználóbarát program írása, a szakkifejezések megfelelő használata, a matematikai készségek rugalmas alkalmazása. A programírás végén a tanulók teszteléssel ellenőrzik munkájukat, felismerik a programhasználatához szükséges felhasználói dokumentumok fontosságát.

A problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel témakör összekapcsolódhat a természettudományos és technikai kompetenciafejlesztéssel, mert a természettudományos problémák megoldásának algoritmizálása és programmá történő kódolása során a tanuló megismeri a tudományos ismeretszerzés módszereit, felismeri az összefüggések matematikai képletekkel való felírásának jelentőségét. A tantárgyi integráció során alkalmazott oktatóprogramok, tantárgyi szimulációk tanulmányozása erősíti a tanuló megfigyelőképeségét. A méréseknél és azok kiértékelésénél az eszközök kezelése veszéllyel járhat, emiatt kötelező jelleggel érvényt kell szerezni a balesetmentes viselkedési formáknak.

Az infokommunikáció témakör során szerzett tapasztalatok támogatják a médiatudatosságra nevelést. A hagyományos média mellett az elektronikus média mindennapjaink nélkülözhetetlen részévé vált. Az információszerzés, a tanulás, a szórakozás és a kapcsolattartás sem képzelhető el digitális média nélkül. Az informatika tantárgy kiemelt célja, hogy a tanuló az információs társadalom aktív és kritikusan gondolkodó résztvevője legyen. A médiatudatos oktatás célja, hogy a tanuló az elképesztő mennyiségű információból legyen képes kiválasztani a hiteles információt. Fontos, hogy a diákok meg tudják különböztetni a valóságot és a virtuális világot. A multimédia jelentős szerepet játszik társadalmunk megismerésében, ezért a média működésének megismerése nélkülözhetetlen az információk kritikus értelmezéséhez, ennek érdekében kerül sor a médiatudatos, kritikus gondolkodás ösztönzésére, az etikus viselkedés betartására. A média egyes elemei a manipuláció eszközei is lehetnek, a tudatos befolyásolás jelei jól azonosíthatók. A helyes médiahasználatra való felkészítéssel, a helyes viselkedésminták megfigyelésével megelőzhető a káros függőség kialakulása. Az eszközhasználat során ügyelni kell az önálló döntéshozatalon alapuló mértéktartásra. Fontos azoknak a helyzeteknek a felismerése, melyekben elkerülhetetlen a segítségkérés.

Az információs társadalom témakör tárgyalása során a tanulók olyan normákat, értékeket ismernek meg, melyek hozzájárulnak az erkölcsi neveléshez és ezen keresztül a családi életre neveléshez. Az elektronikus szolgáltatások igénybevétele egyéni felelősségvállalással jár, amely támogatja a társadalmi folyamatok megismerését. Az online tevékenységek végzésekor lehetőség nyílik a társas kapcsolatok ápolására, a szociális kompetencia fejlesztésére, a folyamatokban való aktív és kritikus részvétellel fejlődik az önismeret, és a szövegértő, -feldolgozó képesség.

Az informatikai eszközhasználat készségszintű elsajátítása támogatja a tanulás eredményességét, hozzájárul az élményszerű, korszerű eszközökkel támogatott tanulás megvalósításához, lehetőséget nyújt a folyamatos és hatékony önképzéshez.

Az informatikai eszközök használata során cél, hogy a felhasználók törődjenek a testi és lelki egészségükkel, munkájukat egészséges munkakörnyezetben végezzék. A jövőorientált gondolkodás kialakítása érdekében érdemes megismerni az informatikai eszközök egészségre gyakorolt hatásait, a környezetet kímélő energiatakarékos üzemmódokat. A társadalmi tevékenységek hatással vannak a környezetre, a környezet megóvása érdekében a környezettudatos életmód kialakítására és az ezzel kapcsolatos információk keresésére is hangsúlyt kell fektetni.

Az online rendszerek megismerésével lehetővé válik a valós és virtuális kapcsolatok közötti különbségek azonosítása. A világhálóról származó tartalmak különböző hitelességűek, ezért eleinte csak a biztonságos információforrások használata javasolt, a későbbi évfolyamokon a tanulók tanulmányi feladataiknak, érdeklődésüknek megfelelően, körültekintően bővíthetik az alkalmazott források és felhasználások körét.

A *könyvtárhasználati* tudás a kiemelt fejlesztési területek mindegyikében elengedhetetlen, mivel minden téma megismerése hatékony és kritikai szemléletet igényel. Ezen belül is kiemelkedik a nemzeti műveltség, nemzeti értékek és az egyetemes kultúra megismertetése, hiszen ezek alapvető eszközei az információforrások. A demokráciára nevelés és az állampolgári kompetencia fejlesztésének fontos része az információhoz való jog tudatosítása és a megszerzéséhez, megértéséhez, a társadalom érdekében való aktív felhasználásához szükséges tudás fejlesztése. Az információ feldolgozása sok erkölcsi kérdés megvitatását teszi szükségessé, melyekkel a tanulók társas kapcsolati kultúrája fejleszthető.

A könyvtári informatika keretén belül kerül sor annak a megtanítására, hogy milyen módon használhatók a könyvtári és más információforrások a tanulás során. A forrás- és könyvtárhasználat tanulása segít az információkeresés és a tanulás folyamatának megértésében, a tanulási stratégia fejlesztésében. A témakör a gyakorlatközpontúságból adódó folyamatos tevékenykedtetéssel és az együttműködést igénylő csoportmunkával járul hozzá a differenciáláshoz. Mind az anyanyelvi, mind a digitális kulcskompetenciák fejlesztése területén kiemelt jelentősége van az információs problémamegoldás folyamatának, valamint ezek bemutatásának. A könyvtárhasználat tanítása során cél, hogy a tanulók a nyomtatott és a digitális eszközök segítségével önállóan és tudatosan használjanak könyvtárakat, anyanyelvi és idegen nyelvű információforrásokat.

5–6. évfolyam

A tanulók *az informatikai eszközök használata* során megismerik a számítógépet, annak főbb egységeit, valamint a perifériákat. Kezdetben tanári segítséggel, később önállóan használják a legfontosabb eszközöket. Megismerik a fájl- és mappakezeléssel kapcsolatos műveleteket és a víruskereső program használatát. A számítógép kezelése során figyelembe veszik, hogy az adatok védelméről is gondoskodniuk kell.

Az alkalmazói ismeretek témakörben a tanulmányi és közösségi feladatokhoz kapcsolódóan kerül sor a számítógépes programok használatára. A szövegszerkesztő és prezentációkészítő alkalmazások használata az egyéni munka mellett a csoportmunka során is megjelenik. A multimédiás környezetben szövegek, képek, animációk, hangok kezelésével foglalkoznak.

Az információszerzés során az adatokat rendszerezni kell, hogy később könnyebben feldolgozhatók legyenek. A tanulók megismerik a táblázatos adattárolás, a grafikus adatábrázolás, az esztétikus adatmegjelenítés formáit. Először tanári segítséggel értelmezik a rendszerezett formában megjelenő adatokat, később önállóan is tudnak hasonló formában adatokat rendezni.

A korábbi ismeretek alapján és az életkori sajátosságoknak megfelelően ebben a képzési szakaszban a tanulók a *problémamegoldás* alapvető folyamatával és elemeivel ismerkednek meg. A problémamegoldás előtt információkat gyűjtenek, és megtervezik a folyamatot. A tanulók kezdetben közösen értelmeznek kész algoritmusokat. Eleinte tanári segítséggel, majd egyre önállóbban készítenek egyes tevékenységeket leíró algoritmusokat és folyamatábrákat.

A problémamegoldás érdekében az életkori sajátosságnak megfelelő fejlesztőrendszerek használata ajánlott. A szoftverek használata közben a tanulók megismerkednek az utasításokkal, egyszerű programokat írnak, kész programokat értelmeznek.

A tanulási képességek fejlesztése és a tanulási folyamatok támogatása érdekében interaktív oktatóprogramok alkalmazására kerül sor. Az oktatóprogramok használata közben a tanulók azonosítják az algoritmusok lépéseit,

tanulmányozzák a beállítások módosító szerepét. Az interaktív programhasználat során beavatkoznak a folyamatokba; a beavatkozások következményeinek megfigyelése lehetővé teszi a programok hatékony, tudatos irányítását.

Az információszerzés színtere egyre inkább átkerül az internetre. Ebben a korosztályban elsősorban tanári irányítással zajlik az információszerzés. Az interneten történő tájékozódás és a szükséges információ beszerzése érdekében meg kell ismerni a böngésző szolgáltatásait. A tanulók eleinte a tanár által ajánlott oldalakat keresik fel, később megismerik a kulcsszavas és tematikus keresőgépek használatát is.

Az információs társadalomban alapvető elvárás, hogy a tanulónak legyen saját postafiókja, ismerje az elektronikus levelezés alapvető funkcióit és az *infokommunikáció* szabályait. Fontos tisztázni az adatvédelem jelentőségét.

A hagyományos média mellett a tanulás, művelődés során egyre nagyobb szerepet kap az elektronikus adathordozók és az interneten lévő tartalmak használata.

Az *információs társadalom* témakör feldolgozása közben a tanulók megismerkednek az internet használata közben felmerülő problémákkal, felkészülnek azokra a feladatokra, amelyek az online világban várnak rájuk. Tapasztalatot szereznek az informatikai biztonsággal kapcsolatos területeken, megismerkednek a számítógép védelmi lehetőségeivel, a személyes adatvédelemmel. A tanulók a tanulás során számtalan különböző minőségű információforrással találkoznak. A célnak megfelelő források kiválasztása megfelelő tapasztalaton alapul, melynek érdekében az információforrások hitelességének megítélésére, értékelésére kerül sor. A tanulást támogató információforrások saját dokumentumokban való alkalmazása, az információforrásokra való hivatkozások egyre nagyobb szerepet töltenek be a tanulás során, ennek érdekében a tanulók hivatkozásokat tartalmazó mintákat tekintenek meg és értelmeznek.

Az e-szolgáltatások fontos szerepet töltenek be az információs társadalomban, ennek érdekében a tanulók az életkori sajátosságoknak megfelelő elektronikus szolgáltatásokat ismernek meg, azonosítják azok szerepét. Megfigyelik a szolgáltatások működését, megfogalmazzák az eljárások futtatása közben szerzett tapasztalataikat, azonosítják az egyes eljárások célját. Kiválasztják a személyes igényeiknek megfelelő szolgáltatásokat, megismerik a szolgáltatások igénybevételéhez szükséges eljárásokat, és tapasztalatot szereznek azok biztonságos működésében.

A *könyvtári informatika* fejlesztési területen ebben a szakaszban az alsó tagozaton szerzett iskolai könyvtári és gyermekkönyvtári tapasztalatokra építve a megszerzett tudás rendszerezése és tudatosítása kerül középpontba. A tudás bővítése és a szokásformálás során egyre hangsúlyosabb szerepet kap a könyvtári források és szolgáltatások tanulásban való felhasználása. Cél, hogy a tanuló minden tantárggyal kapcsolatban megismerje a különböző források felhasználási lehetőségeit.

Ezek az évfolyamokon cél, hogy a tanuló tanári irányítás mellett, önállóan tájékozódjon az iskola könyvtárában. Kiemelt szerepet kap a korosztály számára készült nyomtatott és elektronikus ismeretterjesztő művekben való önálló tájékozódás, és a szerzett információk megadott szempontok szerinti felhasználása, a források azonosítása.

5. évfolyam, éves óraszám: 36

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Az informatikai eszközök használata	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Programok indítása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Adott informatikai környezet tudatos használata. Az informatikai eszközök egészségre gyakorolt hatásával való ismerkedés. A számítógéppel való interaktív kapcsolattartás megteremtése. Víruskereső programok használata.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Adott informatikai környezet tudatos használata</i> Ismerkedés a számítástechnika fő alkalmazási területeivel. Az informatikai eszközök választásának szempontjai. Az alkalmazási területek összegyűjtése csoportmunkában.		<i>Természetismeret:</i> a számítógépek szerepe az időjárás-előrejelzésben; számítógépes modellek alkalmazása; mérések és vezérlések a számítógéppel.
<i>Az informatikai eszközök egészségre gyakorolt hatásának megismertetése</i> Egészséges, ergonómiai szempontoknak megfelelő számítógépes munkakörnyezet megismerése. A számítógép káros hatását csökkentő egyszerű mozgásgyakorlatok végzése.		<i>Természetismeret:</i> az egyes életszakaszokra jellemző testarányok és méretek; az érzékszervek védelmét biztosító szabályok. A környezeti állapot és az

	ember egészsége közötti kapcsolat. <i>Testnevelés és sport:</i> az irodai és a számítógép előtt végzett munkához gyakorlatok.
<i>Az operációs rendszer alapszolgáltatásainak megismerése</i> Az operációs rendszerek alapszolgáltatásai, eszközzel való kezelés. Mappaműveletek: mappaszerkezet létrehozása, másolás, mozgatás, törlés, átnevezés. Állománykezelés: létrehozás, törlés, visszaállítás, másolás, mozgatás, átnevezés, nyomtatás, megnyitás, keresés. Állományok típusai. Számítástechnikai mértékegységek.	<i>Természetismeret; matematika; idegen nyelvek; magyar nyelv és irodalom:</i> a számítógéppel segített tanulás módszereinek alkalmazása során a fájl- és mappaműveletek alkalmazása, mértékegységek, számrendszerek.
<i>A számítógéppel való interaktív kapcsolattartás</i> A számítógép és a legszükségesebb perifériák rendeltetésszerű használata. Az iskolai hálózat használata. Hálózati be- és kijelentkezés, hozzáférési jogok, adatvédelem. A gépterem házirendjének megismerése, betartása.	
<i>Víruskereső programok használata</i> Víruskereső program alkalmazása, vírus keresése.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Információ, adat, bit, számítógép, periféria, billentyűzet, monitor, egér, háttértár, operációs rendszer, állománytípus, állományművelet, mappaművelet, hozzáférési jog, vírus, víruskereső program.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Alkalmazói ismeretek	Órakeret 10 óra
	2.1. Írott és audiovizuális dokumentumok elektronikus létrehozása	
Előzetes tudás	Az operációs rendszer alapvető funkcióinak ismerete és alkalmazása. Szövegbevitel billentyűzetről.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Szöveges dokumentumok létrehozása, mentése. Szövegműveletek végrehajtása. Multimédiás dokumentumok előállítása kész alapelemekből.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Rajzos-szöveges dokumentumok létrehozása, átalakítása, formázása, mentése</i> Rajzok készítése. Műveletek rajzrészletekkel. Elemi alakzatok rajzolása, módosítása. A vágólap használata.		<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> rajz készítése történelmi vagy társadalmi témáról, pl. címer, családfa, egyszerű alaprajzok készítése. <i>Természetismeret:</i> természetismereti témájú ismeretterjesztő források tanári segítséggel történő keresése, követése, értelmezése, az ismeretszerzés eredményeinek bemutatása; vázlatrajz készítése a lakóhelyről és környékéről.
<i>Szövegműveletek végrehajtása</i> Állomány mentése. Szöveges állomány megnyitása. Szöveg javítása. Karakterformázás. Bekezdésformázás. Szöveg kijelölése, másolása, mozgatása, törlése. Helyesírás ellenőrzése.		<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; magyar nyelv és irodalom:</i> nyomtatott és elektronikus formájú irodalmi, ismeretterjesztő, publicisztikai szövegek olvasása és megértése; a szövegelemzés; az információs-kommunikációs társadalom műfajainak megfelelő olvasási szokások gyakorlása, az ezekhez kapcsolódó tipikus hibák és veszélyek felismerése, kiküszöbölése; alapvető nyelvhelyességi, helyesírási ismeretek alkalmazása; rövidebb beszámolók anyagának összegyűjtése, rendezése különböző nyomtatott és elektronikus forrásokból.
<i>Multimédiás dokumentumok előállítása kész alapelemekből</i> Szöveg, kép, hang, animáció elhelyezése a dokumentumban. A prezentáció testreszabása, háttér, áttűnés, animáció beállítása. Bemutatók készítése közös munkában, csoportokban. Egyéb multimédiás dokumentumok előállítása.		<i>Természetismeret:</i> prezentációk készítése önállóan és csoportmunkában.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szövegegységek, multimédia, prezentáció, dia, diavetítés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2.2. Adatkezelés, adatfeldolgozás, információmegjelenítés	
Előzetes tudás		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az adatok rögzítését, értelmezését, vizsgálatát, szemléltetését segítő eszközök megismerése. Adatok csoportosítása, táblázatba rendezése. Néhány közhasznú információforrás használata. Adatkeresés digitális tudásbázis-rendszerben. Térképhasználati ismeretek alapozása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Az adat értelmezését, vizsgálatát, szemléltetését segítő eszközök megismerése Az adat fogalmának megismerése. Az adatok rögzítését, értelmezését, vizsgálatát, szemléltetését segítő eszközök használata. Adatok feldolgozását segítő műveletek végzése.		Matematika: tárgyak, személyek, alakzatok, jelenségek, összességek összehasonlítása mennyiségi tulajdonságaik szerint; becslés; mennyiségek fogalmának alapozása; tárgyak tulajdonságainak kiemelése (analízis); összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés; Tapasztalati függvények, sorozatok alkotása, értelmezése stb.; matematikai modell keresése változások leírására, rajzolt, illetve tárgyi jelek értelmezése tevékenységgel, történetes kitalálásával, szavakban megfogalmazott helyzetről, történetről készült matematikai „szöveg” értelmezése. Természetismeret: az anyagok és testek érzékelhető tulajdonságainak megfigyelése, összehasonlítása; kísérletek végzése, a történetes többszöri megfigyelése, adatok jegyzése, rendezése, ábrázolása; együttváltozó mennyiségek összetartozó adatpárjainak jegyzése.
Adatok értelmezése, csoportosítása, táblázatba rendezése		
Adatok értelmezése és rögzítése táblázatban.		
Néhány közhasznú információforrás használata		
Közhasznú információforrások adatainak értelmezése.		
Adatkeresés digitális tudásbázis-rendszerben		
Digitális tudástárak megismerése.		
Online tudástárak használata.		
Térképhasználati alapismeretek megszerzése		Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: a tanult helyek megkeresése
Útvonalkeresők, térképes keresők használata.		

	a térképen; események, jelenségek leolvasása történelmi térképekről; távolságok becslése és számítása történelmi térképeken; tanult események, jelenségek topográfiai helyének megmutatása térképen.
Kulcsfogalmak/fogalmak	Információ, adat, információforrás, online tudástár, adatbázis, térkép, koordináta, útvonalkereső.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel	Órakeret 8 óra
	3.1. A problémamegoldáshoz szükséges módszerek és eszközök kiválasztása	
Előzetes tudás	Információ felismerése, kifejezése. Információforrások ismerete. Algoritmus ismerete, megfogalmazása. A tevékenységek műveletekre bontása önállóan vagy tanári segítséggel.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Információ gyűjtése, feldolgozása. A problémamegoldás lépéseinek ismerete és ábrázolása. Az informatikai eszközök és módszerek alkalmazási lehetőségeinek megismerése. Csoporttevékenységben való részvétel.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Az információ jellemző felhasználási lehetőségeinek megismerése</i> A problémamegoldáshoz szükséges információ gyűjtése, felhasználása. Jelrendszerek ismerete.		<i>Magyar nyelv és irodalom;</i> <i>idegen nyelvek;</i> <i>matematika; erkölcsstan;</i> <i>természetismeret; ének-zene; vizuális kultúra;</i> <i>technika, életvitel és gyakorlat; testnevelés és sport: a tantárgyak által használt jelölésrendszerek ismerete.</i>
<i>Az algoritmus informatikai fogalmának megismerése</i> Problémák algoritmusainak megtervezése. A megoldás lépéseinek szöveges, rajzos készítése, értelmezése. Folyamatábra készítése.		<i>Természetismeret; technika, életvitel és gyakorlat: a tantárgyakban tanult tevékenységek szöveges, rajzos megfogalmazása, algoritmizálása, folyamatábrák készítése.</i> <i>Matematika: gondolkodás, értelmezésmoდეlek (pl. rajzos modellek, gráfok) megértése.</i> Algoritmus követése, értelmezése, készítése. Alkotás és kreativitás – rendszeralkotás (elemek elrendezése különféle szempontok szerint; rendszerezést segítő eszközök - fadiagram, útdiagram, táblázatok - használata, készítése). Megalkotott rendszer átalakítása. A gráf szemléletes fogalma, egyszerű alkalmazásai.

<i>Problémák megoldása önállóan, illetve irányított csoportmunkában</i> Az algoritmuskészítés lépéseinek az ismerete. Algoritmus tervezése, különböző megoldási lehetőségek tanulmányozása. Az informatikai eszközök és módszerek alkalmazási lehetőségeinek megismerése a problémamegoldás különböző fázisaiban.	<i>Magyar nyelv és irodalom; idegen nyelvek; matematika; erkölcsstan; történelem; társadalmi és állampolgári ismeretek; természetismeret; ének-zene; vizuális kultúra; technika, életvitel és gyakorlat; testnevelés és sport: a tantárgyak tananyagának egyéni vagy csoportos feldolgozása, a produktum bemutatása multimédiás eszközökkel. Többféle megoldási mód keresése, az alternatív megoldások összevetése.</i>
<i>A robotika alapjainak megismerése</i> A folyamatos beavatkozást, vezérlést igénylő problémák megoldási módjának megismerése.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat: a rendszeresen végrehajtandó tevékenységek alapításainak kidolgozása.</i>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Probléma, információ, kód, utasítás, művelet, algoritmus, folyamatábra, vezérlés.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3.2. Algoritmizálás és adatmodellezés	
Előzetes tudás	Egyszerű felhasználói szoftverek alapszintű kezelése. Utasítások leírásainak használata. Alapvető matematikai műveletek ismerete. Síkgeometriai ismeretek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Algoritmusok megvalósítása a számítógépen. Kész programok kipróbálása. Vezérlésszemléletű problémák megoldása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Adott feladat megoldásához tartozó algoritmusok megfogalmazása, megvalósítása számítógépen</i> Fejlesztőrendszerek alapításainak ismerete, alkalmazása. Egyszerűbb feladatok megoldási algoritmusainak megvalósítása Logo vagy más fejlesztőrendszer segítségével.		<i>Matematika: modellek (pl. rajzos modellek, gráfok) értelmezése, algoritmus követése, értelmezése, készítése.</i> Rendszeralkotás, elemek elrendezése különféle szempontok szerint; rendszerezést segítő eszközök - fadiagram, útdiagram, táblázatok - használata, készítése; megalkotott rendszer átalakítása. A gráf szemléletes fogalma, egyszerű alkalmazásai.
<i>A problémamegoldás során az ismert adatokból az eredmények meghatározása</i> Adatok bevitele, az adatok alapján az eredmények meghatározása, a végeredmények megjelenítése.		<i>Természetismeret: műveletek, összefüggések kiszámolása. Válasz megfogalmazása szóban és írásban.</i> <i>Matematika: ismerethordozók használata - oktatási-</i>

	tanulási technológiákkal való megismerkedés, azok interaktív használata. A programozni kívánt művelettel kapcsolatos alapvető ismeretek.
<i>Feladatok megoldása egyszerű, automataelvű fejlesztőrendszerrel</i> Az algoritmizálási készségek fejlesztésére alkalmas fejlesztőrendszerek megismerése. Problémamegoldás folyamatának értelmezése.	<i>Matematika:</i> tájékozódás a síkban (alapvető fogalmak és eljárások felidézése, alkalmazása). A tájékozódást segítő viszonyszavak. Feltételeknek megfelelő alkotások elképzelése a megalkotásuk előtt. Szerkesztések különböző eszközökkel és eljárásokkal. Objektumok létrehozása adott feltételek szerint. Geometriai alakzatok tulajdonságai. Koordinátarendszer, koordináták.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Bemeneti adat, eredmény, utasítás, algoritmus.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3.3. Egyszerűbb folyamatok modellezése	
Előzetes tudás	Egy fejlesztői rendszer alapszintű ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Oktatóprogramok használata. A különböző típusú beállítások módosító szerepének felismerése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>A szabályozó eszközök hatásának megfigyelése oktatóprogramokban</i> Interaktív oktatóprogramok használata. Beavatkozás a program folyamataiba. A beállítások módosító szerepének felismerése.		<i>Matematika:</i> oktatási-tanulási technológiákkal való megismerkedés, azok interaktív használata.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Eljárás, beállítás, paraméter, interaktivitás, oktatóprogram.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Infokommunikáció	Órakeret 4 óra
	4.1. Információkeresés, információközlési rendszerek	
Előzetes tudás	Egyszerű alkalmazói programok indítása, használata. Keresőkérdések megfogalmazása tanári segítséggel.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Keresőkérdések alkotása, a keresés eredményének értelmezése, a keresés pontosítása. Információforrások kiválasztása, használata.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Keresőkérdések megfogalmazása</i> Böngészőprogram kezelése, webcímek beírása, linkek használata, portálok felkeresése. Kulcsszavas és tematikus keresés. Kereső operátorok ismerete. Keresőkérdések megfogalmazása, értelmezése, pontosítása.		
<i>Irányított információkeresés eredményének értelmezése</i> Találatok értelmezése. A találatok során kapott információk tanulmányozása.		<i>Biológia-egészségtan:</i> állatokról, növényekről képek, adatok gyűjtése.

A keresés céljának leginkább megfelelő oldalak felkeresése.		
<i>Információforrások irányított kiválasztása</i> Konkrét információforrások használata. Hírportálok felkeresése.		<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> kulturális hírportálon keresztül egy meglátogatandó színházi előadás műsorának keresése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Webhely, webcím, böngésző, link, keresés, keresőgép, tematikus keresés, kulcsszavas keresés, kereső operátorok, hivatkozásgyűjtemény.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4.2. Az információs technológián alapuló kommunikációs formák	
Előzetes tudás	Egyszerű alkalmazói programok indítása, használata. A számítógép alapvető használata, böngészőprogram ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Információ küldése, fogadása. Elektronikus levelezőrendszer használata. Saját e-mail cím készítése. Netikett ismerete.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Az információ küldésének és fogadásának megismerése.</i> <i>Kapcsolatteremtés infokommunikációs eszközök útján</i> Levelezőrendszer alapvető szolgáltatásainak ismerete és alkalmazása. Saját e-mail cím létrehozása. Üzenet küldése, fogadása, válasz a kapott üzenetre, levél továbbítása, mellékletek csatolása. A mobilkommunikáció eszközei.		<i>Idegen nyelvek:</i> levelezés külföldi diákokkal, partneriskolákkal.
<i>Felelős magatartás az online világban</i> Netikett ismerete. A kommunikáció írott és íratlan szabályai. Adatvédelem, az információk megosztásának etikai kérdései. Az online kommunikációban rejlő veszélyek elleni védekezés.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Levelezőrendszer, e-mail cím, elektronikus levél, regisztráció, címzett, másolat, rejtett másolat, tárgy, melléklet, csatolás, válasz, továbbítás, netikett.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4.3. Médiainformatika	
Előzetes tudás	Egyszerű alkalmazói programok indítása, használata. CD, DVD használata. Böngészőprogram használata, fontosabb portálok ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A hagyományos és az elektronikus média kezelése, internetes média elérése, információk letöltése a számítógépre, információk értelmezése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Internetes portálok, szöveges és képi információforrások használata</i> Weboldalak megtekintése, mentése. Szöveg, kép mentése weboldalról. Hang-, képanyagok elérése, videomegosztó rendszerek felkeresése. Elektronikus könyv keresése, olvasása. Médiatárak keresése, médiumok elérése, használata. Oktatási célú adatbázisok használata. Oktatóprogramok használata.		<i>Idegen nyelv:</i> nyelvi oktatóprogramok használata. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek;</i> <i>magyar nyelv és irodalom:</i> korabeli filmek megtekintése (Magyar Nemzeti Filmarchívum), közkönyvtárak felkeresése, elektronikus könyv olvasása.

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Elektronikus média, videomegosztás, elektronikus könyv, médiatár, oktatóprogram.
--------------------------------	--

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Az információs társadalom	Órakeret 4 óra
	5.1. Az információkezelés jogi és etikai vonatkozásai	
Előzetes tudás	Az informatikai biztonsággal kapcsolatos tapasztalatok megfogalmazása. A számítógép vagy a programok használata során tapasztalt esetleges meghibásodások megfogalmazása. Infokommunikációs eszközök használata során tanúsított viselkedési módok megfigyelése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az informatikai biztonsággal kapcsolatos ismeretek megértése. Az adatvédelem érdekében alkalmazható lehetőségek megértése. Az informatikai eszközök etikus használatára vonatkozó szabályok megértése. Az információforrások feltüntetése a dokumentumokban.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Az informatikai biztonság kérdései</i> Az informatikai biztonsággal kapcsolatos ismeretek. A számítógép és a számítógépen tárolt adatok védelme.		<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> a tevékenység elvégzéséhez és eredményéhez kapcsolódó biztonságos eszközhasználat.
<i>Az adatokat – különösen a személyes információkat – érintő visszaélések, veszélyek és következmények megismerése</i> Adatvédelemmel kapcsolatos fogalmak. Adatkezeléssel kapcsolatos eljárások megismerése. A személyes adatok védelme.		<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> a személyes életvitel tevékenységei, eljárásai.
<i>Az infokommunikációs viselkedési szabályok megismerése</i> Az informatikai eszközök etikus használatára vonatkozó szabályok megismerése. A hálózat használatára vonatkozó szabályok megismerése, értelmezése.		<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> közreműködés a közösségi normák kialakításában.
<i>Az információforrások megkülönböztetése a saját dokumentumban</i> Információforrások gyűjtése. A felhasznált információforrások feltüntetése a saját dokumentumban.		<i>Fizika; kémia; biológia-egészségtan:</i> az információ gyűjtéséhez és feldolgozáshoz szükséges kommunikációs készségek megalapozása. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> az információs-kommunikációs társadalom műfajainak megfelelő olvasási szokások gyakorlása, az ezekhez kapcsolódó tipikus hibák és veszélyek felismerése, kiküszöbölése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Informatikai biztonság, adat, személyes adat, adatvédelem, adatkezelés, netikett, információ, információforrás, hivatkozás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5.2. Az e-szolgáltatások szerepe és használata	
Előzetes tudás	Elektronikus szolgáltatásokkal kapcsolatos tapasztalatok, vélemények megfogalmazása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az elektronikus szolgáltatások hétköznapi életben betöltött szerepének felismerése. A szolgáltatások céljainak azonosítása, működésének megfigyelése.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Az e-szolgáltatások hétköznapi életben betöltött szerepének megismerése</i> A globális információs társadalom jellemzői. Elektronikus szolgáltatások szerepe és használata a hétköznapi életben.		<i>Biológia-egészségtan:</i> egészséges életmód. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> a környezetben megismerhető munkatevékenységek.
Kulcsfogalmak/fogalmak	Információs társadalom, elektronikus szolgáltatás, regisztráció, leiratkozás, azonosító, jelszó.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	6. Könyvtári informatika	Órakeret 2 óra
Előzetes tudás	A könyvtári terek, alapszolgáltatások, elterjedtebb dokumentumtípusok jellemzőinek és a könyv bibliográfiai azonosító adatainak ismerete. Betűrendezés.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A könyvtár forrásainak és eszközeinek tanári segítséggel való alkotó és etikus felhasználása a tanulmányi feladatok során.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Könyvtártípusok megkülönböztetése. Az iskolai könyvtár eszköztárának készségi szintű használata</i> Tájékozódás az iskolai könyvtár tér- és állományszerkezetében. Az iskolai könyvtár eszköztárának készségi szintű használata a könyvtári terek funkcióinak és a könyvtári abc ismeretében. Könyvtárlátogatás a települési könyvtárban.		<i>Matematika:</i> ismeretek rendszerezése.
<i>Könyvtári szolgáltatások</i> A hagyományos és új információs eszközökön alapuló könyvtári szolgáltatások megismerése. A könyvtár alapszolgáltatásainak használata. A könyvtári katalógus funkciójának megértése. Katalógusrekord (-cédula) adatainak értelmezése.		<i>Minden tantárgy keretében:</i> ajánlott olvasmányokkal kapcsolatos feladatok. Csoportos könyvtárlátogatás, könyvtári óra. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> az önálló feladatvégzés egyes lépéseinek elkülönítése és gyakorlása (könyvtárlátogatás, könyvkölcsönzés, gyermeklexikon).
<i>Információkeresés</i> Megadott művek keresése a könyvtár szabadpolcos állományában a feliratok és a raktári jelzet segítségével. Keresőkérdések megfogalmazása tanári segítséggel.		<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> írás, szövegalkotás. Rövidebb beszámolók anyagának összegyűjtése, rendezése különböző nyomtatott (lexikonok, kézikönyvek) és elektronikus forrásokból.
<i>Dokumentumtípusok, kézikönyvek</i> Hagyományos és nem hagyományos dokumentumok formai, tartalmi, használati jellemzőinek megállapítása; csoportosításuk. A korosztálynak készült tájékoztató források, segédkönyvek biztos használata.		<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> ismerkedés különböző információhordozók természetével, kommunikációs funkcióival és kultúrájával. A média kifejező eszközei. Az újság tartalmi és formai jellemzése, a nyomtatott és az online felületek összehasonlítása. Sajtóműfajok.

	A nyomtatott és az elektronikus szövegek jellemzői. Szövegek műfaji különbségének érzékelése. Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről. Helyesírási kézikönyvek. A média különféle funkcióinak felismerése. Adott szöveg fikciós vagy dokumentum-jellegének megfigyelése, felismerése. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> segédkönyvek, kézikönyvek, atlaszok, lexikonok használata. Tanult események, jelenségek topográfiai helyének megmutatása térképen. <i>Természetismeret:</i> tájékozódás a hazai földrajzi, környezeti folyamatokról - információ gyűjtés tanári irányítással (földrajzi helyek, térképek keresése, digitális lexikonhasználat). Térkép-fajták. Térkép és földgömb használata. <i>Matematika:</i> ismerethordozók használata (pl. matematikai zsebkönyvek, szakkönyvek, ismeretterjesztő könyvek, lexikonok, feladatgyűjtemények, táblázatok, képletgyűjtemények).
<i>Forráskiválasztás</i> A megadott problémának megfelelő nyomtatott és elektronikus források irányított kiválasztása. A könyvtárhasználati és informatikai alapokra építő információgyűjtést igénylő feladatok.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> feladatvégzés könyvekkel, gyermeklapokkal (válogatás, csoportosítás, tematikus tájékozódás). Anyaggyűjtés nyomtatott és elektronikus források segítségével. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> információk gyűjtése adott témához segítséggel könyvtárban, médiatárban, múzeumokban.

	<i>Vizuális kultúra:</i> tárgyakkal, jelenségekkel, műalkotásokkal kapcsolatos információk gyűjtése. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> a tevékenység információforrásainak használata az egyéni tevékenységhez, tervekhez kapcsolódó szöveges, képi, hang alapú információk célzott keresése tapasztalati, valamint nyomtatott és elektronikus forrásokban. <i>Természetismeret:</i> tájékozódás a környezet anyagairól. Válogatás információs anyagokban és gyűjteményekben (könyv és médiatár, kiállítási-múzeumi anyagok).
<i>Bibliográfiai hivatkozás, forrásfelhasználás</i> A forrásmegjelölés etikai vonatkozásainak megértése. Saját és mások gondolatainak elkülönítése. A felhasznált források önálló azonosítása a dokumentumok főbb adatainak (szerző, cím, hely, kiadó, év) megnevezésével.	<i>Minden tantárgy, feladat esetében:</i> a forrásfelhasználás jelölése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Könyvtár, kézikönyvtár, katalógus, hivatkozás, forrás, könyv, időszaki kiadvány, honlap, CD, DVD, lexikon, enciklopédia, szótár, atlasz.

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	<i>A tanuló az informatikai eszközök használat témakör végére</i> ismerje a számítógép részeinek és perifériáinak funkcióit, tudja azokat önállóan használni; tudjon a könyvtárszerkezetben tájékozódni, mozogni, könyvtárat váltani, fájlt keresni; tudjon segítséggel használni multimédiás oktatóprogramokat; tudjon az iskolai hálózatba belépni, onnan kilépni, ismerje és tartsa be a hálózat használatának szabályait; ismerje egy vírusellenőrző program kezelését. <i>A tanuló az alkalmazói ismeretek témakör végére</i> ismerje a szövegszerkesztés alapfogalmait, legyen képes önállóan elvégezni a leggyakoribb karakter- és bekezdésformázásokat; használja a szövegszerkesztő nyelvi segédeszközzeit; ismerje egy bemutatókészítő program egyszerű lehetőségeit, tudjon rövid bemutatót készíteni; ismerje fel az összetartozó adatok közötti egyszerű összefüggéseket; segítséggel tudjon használni tantárgyi, könyvtári, hálózati adatbázisokat, tudjon különféle adatbázisokban keresni; tudjon különböző dokumentumokból származó részleteket saját munkájában elhelyezni. <i>A tanuló a problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel témakör végére</i> legyen képes összegyűjteni a problémamegoldáshoz szükséges információt; ismerje a problémamegoldás alapvető lépéseit; képes legyen önállóan vagy segítséggel algoritmust készíteni; tudjon egyszerű programot készíteni;
---	--

	legyen képes egy fejlesztőrendszer alapszintű használatára; a problémamegoldás során legyen képes együttműködni társaival. <i>A tanuló az infokommunikáció témakör végére</i> legyen képes a böngészőprogram főbb funkcióinak használatára; legyen képes tanári segítséggel megadott szempontok szerint információt keresni; legyen képes a találatok értelmezésére; legyen képes az elektronikus levelezőrendszer önálló kezelésére; legyen képes elektronikus és internetes médiumok használatára; legyen képes az interneten talált információk mentésére; ismerje a netikett szabályait. <i>A tanuló az információs társadalom témakör végére</i> ismerje az informatikai biztonsággal kapcsolatos fogalmakat; ismerje az adatvédelemmel kapcsolatos fogalmakat; ismerje az adatvédelem érdekében alkalmazható lehetőségeket; ismerje az informatikai eszközök etikus használatára vonatkozó szabályokat; szerezzen gyakorlatot az információforrások saját dokumentumokban való feltüntetésében. <i>A tanuló a könyvtári informatika témakör végére</i> a különböző konkrét tantárgyi feladataihoz képes az iskolai könyvtárban a megadott forrásokat megtalálni, és további releváns forrásokat keresni; konkrét nyomtatott és elektronikus forrásokban képes megkeresni a megoldáshoz szükséges információkat; el tudja dönteni, mikor vegye igénybe az iskolai vagy a lakóhelyi könyvtár szolgáltatásait.
--	---

6. évfolyam: éves órakeret 72 óra

A tanulók az informatikai eszközök használata során megismerik a számítógépet, annak főbb egységeit, valamint a perifériákat. Kezdetben tanári segítséggel, később önállóan használják a legfontosabb eszközöket. Megismerik a fájl- és mappakezeléssel kapcsolatos műveleteket és a víruskereső program használatát. A számítógép kezelése során figyelembe veszik, hogy az adatok védelméről is gondoskodniuk kell.

Az alkalmazói ismeretek témakörben a tanulmányi és közösségi feladatokhoz kapcsolódóan kerül sor a számítógépes programok használatára. A szövegszerkesztő és prezentációkészítő alkalmazások használata az egyéni munka mellett a csoportmunka során is megjelenik. A multimédiás környezetben szövegek, képek, animációk, hangok kezelésével foglalkoznak.

Az információszerzés során az adatokat rendszerezni kell, hogy később könnyebben feldolgozhatók legyenek. A tanulók megismerik a táblázatos adattárolás, a grafikus adatábrázolás, az esztétikus adatmegjelenítés formáit. Először tanári segítséggel értelmezik a rendszerezett formában megjelenő adatokat, később önállóan is tudnak hasonló formában adatokat rendezni.

A korábbi ismeretek alapján és az életkori sajátosságoknak megfelelően ebben a képzési szakaszban a tanulók a problémamegoldás alapvető folyamatával és elemeivel ismerkednek meg. A problémamegoldás előtt információkat gyűjtenek, és megtervezik a folyamatot. A tanulók kezdetben közösen értelmeznek kész algoritmusokat. Eleinte tanári segítséggel, majd egyre önállóbban készítenek egyes tevékenységeket leíró algoritmusokat és folyamatábrákat.

A problémamegoldás érdekében az életkori sajátosságnak megfelelő fejlesztőrendszerek használata ajánlott. A szoftverek használata közben a tanulók megismerkednek az utasításokkal, egyszerű programokat írnak, kész programokat értelmeznek.

A tanulási képességek fejlesztése és a tanulási folyamatok támogatása érdekében interaktív oktatóprogramok alkalmazására kerül sor. Az oktatóprogramok használata közben a tanulók azonosítják az algoritmusok lépéseit, tanulmányozzák a beállítások módosító szerepét. Az interaktív programhasználat során beavatkoznak a folyamatokba; a beavatkozások következményeinek megfigyelése lehetővé teszi a programok hatékony, tudatos irányítását.

Az információszerzés színtere egyre inkább átkerül az internetre. Ebben a korosztályban elsősorban tanári irányítással zajlik az információszerzés. Az interneten történő tájékozódás és a szükséges információ beszerzése

érdekében meg kell ismerni a böngésző szolgáltatásait. A tanulók eleinte a tanár által ajánlott oldalakat keresik fel, később megismerik a kulcsszavas és tematikus keresőgépek használatát is.

Az információs társadalomban alapvető elvárás, hogy a tanulónak legyen saját postafiókja, ismerje az elektronikus levelezés alapvető funkcióit és az *infokommunikáció* szabályait. Fontos tisztázni az adatvédelem jelentőségét.

A hagyományos média mellett a tanulás, művelődés során egyre nagyobb szerepet kap az elektronikus adathordozók és az interneten lévő tartalmak használata.

Az *információs társadalom* témakör feldolgozása közben a tanulók megismerkednek az internet használata közben felmerülő problémákkal, felkészülnek azokra a feladatokra, amelyek az online világban várnak rájuk. Tapasztalatot szereznek az informatikai biztonsággal kapcsolatos területeken, megismerkednek a számítógép védelmi lehetőségeivel, a személyes adatvédelemmel. A tanulók a tanulás során számtalan különböző minőségű információforrással találkoznak. A célnak megfelelő források kiválasztása megfelelő tapasztalaton alapul, melynek érdekében az információforrások hitelességének megítélésére, értékelésére kerül sor. A tanulást támogató információforrások saját dokumentumokban való alkalmazása, az információforrásokra való hivatkozások egyre nagyobb szerepet töltenek be a tanulás során, ennek érdekében a tanulók hivatkozásokat tartalmazó mintákat tekintenek meg és értelmeznek.

Az e-szolgáltatások fontos szerepet töltenek be az információs társadalomban, ennek érdekében a tanulók az életkori sajátosságoknak megfelelő elektronikus szolgáltatásokat ismernek meg, azonosítják azok szerepét. Megfigyelik a szolgáltatások működését, megfogalmazzák az eljárások futtatása közben szerzett tapasztalataikat, azonosítják az egyes eljárások célját. Kiválasztják a személyes igényeiknek megfelelő szolgáltatásokat, megismerik a szolgáltatások igénybevételéhez szükséges eljárásokat, és tapasztalatot szereznek azok biztonságos működésében.

A *könyvtári informatika* fejlesztési területen ebben a szakaszban az alsó tagozaton szerzett iskolai könyvtári és gyermekkönyvtári tapasztalatokra építve a megszerzett tudás rendszerezése és tudatosítása kerül középpontba. A tudás bővítése és a szokásformálás során egyre hangsúlyosabb szerepet kap a könyvtári források és szolgáltatások tanulásban való felhasználása. Cél, hogy a tanuló minden tantárggyal kapcsolatban megismerje a különböző források felhasználási lehetőségeit.

Ezek az évfolyamokon cél, hogy a tanuló tanári irányítás mellett, önállóan tájékozódjon az iskola könyvtárában. Kiemelt szerepet kap a korosztály számára készült nyomtatott és elektronikus ismeretterjesztő művekben való önálló tájékozódás, és a szerzett információk megadott szempontok szerinti felhasználása, a források azonosítása.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Az informatikai eszközök használata	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Ismert alkalmazások futtatása számítógépen. Kapcsolattartás a számítógéppel ismert programokon keresztül.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Adott informatikai környezet tudatos használata. Az informatikai eszközök egészségre gyakorolt hatásával való ismerkedés. Az operációs rendszer alpműveleteinek megismerése. A számítógéppel történő interaktív kapcsolattartáshoz legszükségesebb perifériák bemutatása és használata.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Adott informatikai környezet tudatos használata</i> Ismerkedés a számítástechnika főbb alkalmazási területeivel. Egyes informatikai eszközök célszerű használata, működési elveinek bemutatása. Adott informatikai környezetben végzett munka szabályainak megismerése. Egyszerű oktatóprogramok interaktív használata.		<i>Természetismeret:</i> a számítógépek szerepe a természeti folyamatok megismerésében; számítógépes modellek alkalmazása; mérések és vezérlések számítógéppel.
<i>Az informatikai eszközök egészségre gyakorolt hatásának megismertetése</i> Egészséges, ergonómiai szempontoknak megfelelő számítógépes munkakörnyezet bemutatása. A számítógép előtt végzett munka káros hatását csökkentő szabályok alkalmazása, egyszerű mozgásgyakorlatok végzése.		<i>Természetismeret:</i> az egyes életszakaszokra jellemző testarányok és -méretek; az érzékszervek védelme. A környezeti állapot és az ember egészsége közötti kapcsolat.

	<i>Testnevelés és sport: az irodai és a számítógép előtt végzett munkához kapcsolódó gyakorlatok.</i>
<i>Az operációs rendszer alpműveleteinek megismerése</i> Az operációs rendszerek funkcióinak megismerése. Mappaszerkezet létrehozása, mappaműveletek (pl. másolás, mozgatás, törlés, átnevezés, váltás). Eligazodás a háttértárak rendszerében. Állománykezelés (pl. létrehozás, törlés, visszaállítás, másolás, mozgatás, átnevezés, nyomtatás, futtatás, keresés). Állományok jellemzői, típusai.	<i>Természetismeret, matematika, idegen nyelvek, magyar nyelv és irodalom: a jelek világa, titkosírások.</i>
<i>A számítógéppel való interaktív kapcsolattartáshoz legszükségesebb perifériák bemutatása és használata</i> A számítógép és a legszükségesebb perifériák rendeltetésszerű használata. Többfelhasználós környezetben való munkavégzés (például: be- és kijelentkezés, hálózati meghajtó), adatvédelmi alapismeretek.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Számítógép, periféria, billentyűzet, monitor, egér, háttértár, operációs rendszer, állománytípus, állományművelet, mappaművelet, hozzáférési jog, számítógépes hálózat, adatvesztés.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Alkalmazói ismeretek	Órakeret 22 óra
	2.1. Írott és audiovizuális dokumentumok elektronikus létrehozása	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Egyszerű, rajzos és személyhez kötődő dokumentumok készítése. A rajzeszközök megfelelő használata. Egyszerű zenés alkalmazások, animációk elkészítése és használata. A feladat megoldásához szükséges alkalmazói környezet használata.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Egyszerű, rajzos és személyhez kötődő dokumentumok készítése</i> <i>A rajzeszközök megfelelő használata</i> Képszerkesztő programok alkalmazása. Tantárgyakhoz kapcsolódó rajzok készítése, mentése segítségével. Rövid dokumentumok készítése. Tantárgyakhoz kapcsolódó szöveg begépelése, javítása. Meghívó, névjegy, képeslap, üdvözlő kártya, rajzos órarend készítése. A dokumentum mentése és nyomtatása segítségével.		<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés, szövegalkotás, szaknyelv használata, beszédkultúra, kommunikáció. <i>Vizuális kultúra, dráma és tánc:</i> mesék, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása.
<i>Egyszerű zenés alkalmazások, animációk elkészítése és használata.</i> Médialejátszó alkalmazása. Hangállományok lejátszása, hangfelvételek készítése, lejátszása. Animációk megtekintése, értelmezése, tervezése, készítése.		<i>Ének-zene:</i> népdalok meghallgatása.
<i>A feladat megoldásához szükséges alkalmazói környezet használata</i> Tantárgyakhoz kapcsolódó feladatok megoldása informatikai környezetben. Számítógépes multimédiás oktatójátékok, alkalmazások.		
Kulcsfogalmak/fogalmak	Adat, információ, képszerkesztő program, animáció, médialejátszó.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2.2. Adatkezelés, adatfeldolgozás, információmegjelenítés	
Előzetes tudás	A környezetünkben lévő személyek és tárgyak jellemzőinek kiválasztása, rögzítése. Adatok csoportosítása, elemzése. Néhány közhasznú információforrás ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az adat szemléltetését, értelmezését, vizsgálatát segítő eszközök megismerése. Adatok csoportosítása, értelmezése, táblázatba rendezése. Néhány közhasznú információforrás használata. Adatkeresés digitális tudásbázis-rendszerben. Térképhasználati ismeretek alapozása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Az adat szemléltetését, értelmezését, vizsgálatát segítő eszközök megismerése</i> Az adatrögzítési módok (például: táblázat, rajz, fénykép, szöveg, hangfelvétel, videofelvétel) összevetése. Az adat szemléltetését, értelmezését, vizsgálatát segítő eszközök használata.		<i>Matematika:</i> tárgyak, személyek, alakzatok, jelenségek, összességek összehasonlítása mennyiségi tulajdonságaik szerint; becslés; mennyiségek fogalmának alapozása; tárgyak tulajdonságainak kiemelése (analízis); összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés; tapasztalati függvények, sorozatok alkotása, értelmezése stb.; matematikai modell keresése változások leírására, rajzolt, illetve tárgyi jelek értelmezése tevékenységgel, történés kitalálásával, szavakban megfogalmazott helyzetről, történevről készült

	matematikai „szöveg” értelmezése. <i>Természetismeret:</i> az anyagok és testek érzékelhető tulajdonságainak megfigyelése, összehasonlítása; kísérletek végzése, a történet többszöri megfigyelése, adatok jegyzése, rendezése, ábrázolása; együttváltozó mennyiségek összetartozó adatpárjainak jegyzése.
<i>Adatok csoportosítása, értelmezése, táblázatba rendezése</i> Adatok rögzítése, csoportosítása és értelmezése táblázatban.	
<i>Néhány közhasznú információforrás használata</i> Keresés, adatgyűjtés közhasznú információforrásokban.	
<i>Adatkeresés digitális tudásbázis-rendszerben (SDT)</i> Adatkeresés digitális tantárgyi adatbázisokban, tudástárakban (például: Sulinet Digitális Tudásbázis).	
<i>Térképhasználati ismeretek alapozása</i> Tájékozódás, útvonaltervezés digitális térképen, digitális térképes keresők használata.	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a tanult helyek megkeresése a térképen; események, jelenségek leolvasása történelmi térképekről; távolságok becslése és számítása történelmi térképeken; tanult események, jelenségek topográfiai helyének megmutatása térképen.
Kulcsfogalmak/fogalmak	Információ, adat, információforrás, online tudástár, adatbázis, térkép, koordináta, útvonalterv.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel	Órakeret 14 óra
	3.1. A problémamegoldáshoz szükséges módszerek és eszközök kiválasztása	
Előzetes tudás	Információ felismerése, kifejezése. Információforrások ismerete. Algoritmus ismerete, megfogalmazása. A tevékenységek műveletekre osztása önállóan vagy tanári segítséggel.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Információ gyűjtése, feldolgozása és az információtartalom helyességéről való meggyőződés. A problémamegoldás lépéseinek ismerete. A megoldási folyamat lépéseinek ábrázolása. Az informatikai eszközök és módszerek alkalmazási lehetőségeinek ismerete. Csoporttevékenységben való részvétel.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Az információ jellemző felhasználási lehetőségeinek megismerése</i> A problémamegoldáshoz szükséges információk gyűjtése, felhasználása. Például saját titkosírás vagy az iskola szabályrendszeréhez illeszkedő jelképrendszer készítése. Az egyes képzési területeken használt, illetve a hétköznapi életben megfigyelhető kommunikációs jelrendszerek alapjainak ismerete. Az informatikai eszközökön használt jelek, ikonok információtartalmának értelmezése, ismerete. Adatok rendszerezése, táblázatokból történő kiolvasása.		Magyar nyelv és irodalom, idegen nyelvek, matematika, erkölcsstan, természetismeret, ének-zene, vizuális kultúra, technika, életvitel és gyakorlat, testnevelés és sport: a tantárgyak által

	használt jelölésrendszerek ismerete.
<i>Az algoritmus informatikai fogalmának megismerése</i> Informatikai eszközökkel megoldható problémák algoritmusainak megtervezése. A megoldás lépéseinek szöveges, rajzos megfogalmazása, értelmezése. Folyamatábrák készítése.	<i>Természetismeret, technika, életvitel és gyakorlat:</i> a tantárgyakban tanult tevékenységek szöveges, rajzos megfogalmazása, algoritmizálása, folyamatábrák készítése. <i>Matematika:</i> gondolkodás, értelmezésmodellek (pl. rajzos modellek, gráfok) megértése. Algoritmus követése, értelmezése, készítése. Alkotás és kreativitás – rendszeralkotás (elemek elrendezése különféle szempontok szerint; rendszerezést segítő eszközök – fadiagram, útdiagram, táblázatok – használata, készítése). Megalkotott rendszer átalakítása. A gráf szemléletes fogalma, egyszerű alkalmazásai.
<i>Problémák megoldása önállóan, illetve irányított csoportmunkában</i> Az algoritmuskészítés legfontosabb lépéseinek az ismerete: tervezés, különböző megoldási lehetőségek tanulmányozása, hibalehetőségek számbavétele, hatékonyság kérdése, döntés folyamata. A problémamegoldás különböző fázisaiban az informatikai eszközök és módszerek alkalmazási lehetőségeinek tanulmányozása.	<i>Magyar nyelv és irodalom, idegen nyelvek, matematika, erkölcsstan, történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek, természetismeret, ének-zene, vizuális kultúra, technika, életvitel és gyakorlat, testnevelés és sport:</i> a tantárgyak tananyagainak egyéni vagy csoportos feldolgozása, a produktum bemutatása multimédiás eszközökkel. Többféle megoldási mód keresése, az alternatív megoldások összevetése.
<i>A robotika alapjainak megismerése</i> Algoritmusok megvalósítására alkalmas programok használata. A folyamatos beavatkozást, vezérlést igénylő problémák megoldási módjának megismerése. Például a „teknőc” utasításokkal történő irányítása.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> a rendszeresen végrehajtandó tevékenységek alaputasításainak kidolgozása.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Probléma, információ, kód, utasítás, művelet, algoritmus, hiba, hatékonyság, döntés, folyamatábra, vezérlés, teknőc.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3.2. Algoritmizálás és adatmodellezés	
--	--	--

Előzetes tudás	Egyszerű felhasználói szoftverek gyakorlott, alapszintű kezelése. Utasítások leírásainak használata. Alapvető matematikai műveletek és összefüggések ismerete, alkalmazása. Síkgeometriai ismeretek.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Algoritmusok megvalósítása a számítógépen. Kész programok kipróbálása. Vezérlésszemléletű problémák megoldása.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	
<i>Adott feladat megoldásához tartozó algoritmusok megfogalmazása, megvalósítása számítógépen</i> Fejlesztőrendszerek alaputasításainak ismerete, alkalmazása. Egyszerűbb feladatok megoldási algoritmusának megvalósítása Logo vagy más automata elvű fejlesztői rendszer segítségével. Egyszerű programok írása közösen.	Kapcsolódási pontok <i>Matematika:</i> modellek (pl. rajzos modellek, gráfok) értelmezése, algoritmus követése, értelmezése, készítése. Rendszeralkotás, elemek elrendezése különféle szempontok szerint; rendszerezést segítő eszközök – fadiagram, útdiagram, táblázatok – használata, készítése; megalkotott rendszer átalakítása. A gráf szemléletes fogalma, egyszerű alkalmazásai.
<i>A problémamegoldás során az ismert adatokból az eredmények meghatározása</i> Adatbevitel, adatok és a végeredmények megjelenítése. Szöveggel és számokkal elvégezhető műveletek kódolása.	<i>Természeti ismeret:</i> műveletek, összefüggések kiszámolása. Válasz megfogalmazása szóban, később írásban is. <i>Matematika:</i> ismerethordozók használata – oktatási-tanulási technológiákkal való megismerkedés, azok interaktív használata. Az éppen programozni kívánt művelettel kapcsolatos alapvető ismeretek.
<i>Feladatok megoldása egyszerű, automata elvű fejlesztőrendszerrel</i> Az algoritmizálási készségek fejlesztésére alkalmas szoftverek tanulmányozása. Problémamegoldás folyamatának értelmezése. Grafika készítése teknőccel.	<i>Matematika:</i> tájékozódás a síkban (alapvető fogalmak és eljárások felidézése, alkalmazása). A tájékozódást segítő viszonzyszavak. Feltételeknek megfelelő alkotások elképzelése a megalkotásuk előtt. Szerkesztések különböző eszközökkel és eljárásokkal. Objektumok létrehozása adott feltételek szerint. Geometriai alakzatok tulajdonságai. Koordináta-rendszer, koordináták.
Kulcsfogalmak/fogalmak	Adatbevitel, adatkivitel, feltétel, elágazás, ismétlés, modularitás, paraméter, utasítás, algoritmus.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3.3. Egyszerűbb folyamatok modellezése	
Előzetes tudás	Legalább egy fejlesztői rendszer alapszintű ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Oktatóprogramok használata. A paraméterek módosító szerepének megismerése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>A szabályozó eszközök hatásának megfigyelése oktatóprogramokban</i> Interaktív oktatóprogramok használata. Beavatkozás a program folyamataiba. A beállítások, paraméterek módosító szerepének tanulmányozása. Az interaktív oktatóprogramok algoritmusainak, eljárásainak azonosítása.		<i>Matematika:</i> oktatási- tanulási technológiákkal való megismerkedés, azok interaktív használata.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Eljárás, beállítás, paraméter, interaktivitás, oktatóprogram.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Infokommunikáció	Órakeret 8 óra
	4.1. Információkeresés, információközlési rendszerek	
Előzetes tudás	Egyszerű alkalmazói programok indítása, használata. Keresőkérdések megfogalmazása tanári segítséggel.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Keresőkérdések alkotása, a keresés eredményének értelmezése, a keresés pontosítása. Információforrások kiválasztása, használata.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Keresőkérdések megfogalmazása</i> Böngészőprogram kezelése, webcímek beírása, linkek használata, portálok felkeresése. Kulcsszavas és tematikus keresés. Kereső operátorok ismerete. Keresőkérdések megfogalmazása, értelmezése, pontosítása.		
<i>Irányított információkeresés eredményének értelmezése</i> Találatok értelmezése. A találatok során kapott információk tanulmányozása. A keresés céljának leginkább megfelelő oldalak felkeresése.		<i>Biológia-egészségtan:</i> állatokról, növényekről képek, adatok gyűjtése.
<i>Információforrások irányított kiválasztása</i> Konkrét információforrások használata. Hírportálok felkeresése.		<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> kulturális hírportálon keresztül egy meglátogató színházi előadás műsorának keresése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Webhely, webcím, böngésző, link, keresés, keresőgép, tematikus keresés, kulcsszavas keresés, kereső operátorok, hivatkozásgyűjtemény.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4.2. Az információs technológián alapuló kommunikációs formák	
Előzetes tudás	Egyszerű alkalmazói programok indítása, használata. A számítógép alapvető használata, böngészőprogram ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Információ küldése, fogadása. Elektronikus levelezőrendszer használata. Saját e-mail cím készítése. Netikett ismerete.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Az információ küldésének és fogadásának megismerése</i> <i>Kapcsolatteremtés infokommunikációs eszközök útján</i>		<i>Idegen nyelvek:</i> levelezés külföldi diákokkal, partneriskolákkal.

Levelezőrendszer alapvető szolgáltatásainak ismerete és alkalmazása. Saját e-mail cím létrehozása. Üzenet küldése, fogadása, válasz a kapott üzenetre, levél továbbítása, mellékletek csatolása.		
<i>Felelős magatartás az online világban</i> Netikett ismerete. A kommunikáció írott és íratlan szabályai. Adatvédelem, az információk megosztásának etikai kérdései. Az online kommunikációban rejlő veszélyek elleni védekezés.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Levelezőrendszer, e-mail cím, elektronikus levél, regisztráció, címzett, másolat, rejtett másolat, tárgy, melléklet, csatolás, válasz, továbbítás, netikett.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4.3. Médiainformatika	
Előzetes tudás	Egyszerű alkalmazói programok indítása, használata. CD, DVD használata. Böngészőprogram használata, fontosabb portálok ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A hagyományos és az elektronikus média kezelése, internetes média elérése, információk letöltése a számítógépre, információk értelmezése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Internetes portálok, szöveges és képi információforrások használata</i> Weboldalak megtekintése, mentése. Szöveg, kép mentése weboldalról. Hang-, képanyagok elérése, videomegosztó rendszerek felkeresése. Elektronikus könyv keresése, olvasása. Médiatárak keresése, médiumok elérése, használata. Oktatási célú adatbázisok használata. Oktatóprogramok használata.		<i>Idegen nyelv:</i> nyelvi oktatóprogramok használata. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek, magyar nyelv és irodalom:</i> korabeli filmek megtekintése (Magyar Nemzeti Filmarchívum), közkönyvtárak felkeresése, elektronikus könyv olvasása.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Elektronikus média, videomegosztás, elektronikus könyv, médiatár, oktatóprogram.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Az információs társadalom	Órakeret 8 óra
	5.1. Az információkezelés jogi és etikai vonatkozásai	
Előzetes tudás	Az informatikai biztonsággal kapcsolatos tapasztalatok megfogalmazása. A számítógép vagy a programok használata során tapasztalt esetleges meghibásodások megfogalmazása. Infokommunikációs eszközök használata során tanúsított viselkedési módok megfigyelése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az informatikai biztonsággal kapcsolatos ismeretek megértése. Az adatvédelem érdekében alkalmazható lehetőségek megértése. Az informatikai eszközök etikus használatára vonatkozó szabályok megértése. Az információforrások feltüntetése a dokumentumokban.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Az informatikai biztonság kérdései</i> Az informatikai biztonsággal kapcsolatos ismeretek.		<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> a tevékenység

A számítógép és a számítógépen tárolt adatok védelme.	elvégzéséhez és eredményéhez kapcsolódó biztonságos eszközhasználat.
Az adatokat – különösen a személyes információkat – érintő visszaélések, veszélyek és következmények megismerése Adatvédelemmel kapcsolatos fogalmak. Adatkezeléssel kapcsolatos eljárások megismerése. A személyes adatok védelme.	Technika, életvitel és gyakorlat: a személyes életvitel tevékenységei, eljárásai.
Az infokommunikációs viselkedési szabályok megismerése Az informatikai eszközök etikus használatára vonatkozó szabályok megismerése. A hálózat használatára vonatkozó szabályok megismerése, értelmezése.	Technika, életvitel és gyakorlat: közreműködés a közösségi normák kialakításában.
Az információforrások megkülönböztetése a saját dokumentumban Információforrások gyűjtése. A felhasznált információforrások feltüntetése a saját dokumentumban.	Fizika, kémia, biológia-egészségtan: az információ gyűjtéséhez és feldolgozáshoz szükséges kommunikációs készségek megalapozása. Magyar nyelv és irodalom: az információs-kommunikációs társadalom műfajainak megfelelő olvasási szokások gyakorlása, az ezekhez kapcsolódó tipikus hibák és veszélyek felismerése, kiküszöbölése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Informatikai biztonság, adat, személyes adat, adatvédelem, adatkezelés, netikett, információ, információforrás, hivatkozás.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5.2. Az e-szolgáltatások szerepe és használata	
Előzetes tudás	Elektronikus szolgáltatásokkal kapcsolatos tapasztalatok, vélemények megfogalmazása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az elektronikus szolgáltatások hétköznapi életben betöltött szerepének felismerése. A szolgáltatások céljainak azonosítása, működésének megfigyelése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Az e-szolgáltatások hétköznapi életben betöltött szerepének megismerése A globális információs társadalom jellemzői. Elektronikus szolgáltatások szerepe és használata a hétköznapi életben.		Biológia-egészségtan: egészséges életmód. Technika, életvitel és gyakorlat: a környezetben megismerhető munkatevékenységek.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Információs társadalom, elektronikus szolgáltatás, regisztráció, leiratkozás, azonosító, jelszó.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	6. Könyvtári informatika	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	A könyvtári terek, alapszolgáltatások, elterjedtebb dokumentumtípusok jellemzőinek és a könyv bibliográfiai azonosító adatainak ismerete. Betűrendezés.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A könyvtár forrásainak és eszközeinek tanári segítséggel való alkotó és etikus felhasználása a tanulmányi feladatok során.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<i>Könyvtártípusok megkülönböztetése. Az iskolai könyvtár eszköztárának készségi szintű használata</i> Tájékozódás az iskolai könyvtár tér- és állományszerkezetében. Az iskolai könyvtár eszköztárának készségi szintű használata a könyvtári terek funkciói és a könyvtári abc ismeretében. Könyvtárlátogatás a települési könyvtárban.	<i>Matematika:</i> ismeretek rendszerezése.
<i>Könyvtári szolgáltatások</i> <i>A hagyományos és új információs eszközökön alapuló könyvtári szolgáltatások megismerése.</i> A könyvtár alapszolgáltatásainak használata. A könyvtári katalógus funkciójának megértése. Katalógusrekord (-cédula) adatainak értelmezése.	<i>Minden tantárgy keretében:</i> ajánlott olvasmányokkal kapcsolatos feladatok. Csoportos könyvtárlátogatás, könyvtári óra. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> az önálló feladatvégzés egyes lépéseinek elkülönítése és gyakorlása (könyvtárlátogatás, könyvkölcsönzés, gyermeklexikon).
<i>Információkeresés</i> Megadott művek keresése a könyvtár szabadpolcos állományában a feliratok és a raktári jelzet segítségével. Keresőkérdések megfogalmazása tanári segítséggel.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> írás, szövegalkotás. Rövidebb beszámolók anyagának összegyűjtése, rendezése különböző nyomtatott (lexikonok, kézikönyvek) és elektronikus forrásokból.
<i>Dokumentumtípusok, kézikönyvek</i> Hagyományos és nem hagyományos dokumentumok formai, tartalmi, használati jellemzőinek megállapítása; csoportosításuk. A korosztálynak készült tájékoztató források, segédkönyvek biztos használata.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> ismerkedés különböző információhordozók természetével, kommunikációs funkcióival és kultúrájával. A média kifejező eszközei. Az újság tartalmi és formai jellemzése, a nyomtatott és az online felületek összehasonlítása. Sajtóműfajok. A nyomtatott és az elektronikus szövegek jellemzői. Szövegek műfaji különbségének érzékelése. Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről. Helyesírási kézikönyvek. A média különféle funkcióinak felismerése. Adott szöveg fikciós vagy dokumentum-jellegének megfigyelése, felismerése. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> segédkönyvek, kézikönyvek, atlaszok, lexikonok használata.

	Tanult események, jelenségek topográfiai helyének megmutatása térképen. <i>Természetismeret:</i> tájékozódás a hazai földrajzi, környezeti folyamatokról – információgyűjtés tanári irányítással (földrajzi helyek, térképek keresése, digitális lexikonhasználat). Térképfajták. Térkép és földgömb használata. <i>Matematika:</i> ismerethordozók használata (pl. matematikai zsebkönyvek, szakkönyvek, ismeretterjesztő könyvek, lexikonok, feladatgyűjtemények, táblázatok, képletgyűjtemények).
<i>Forráskiválasztás</i> A megadott problémának megfelelő nyomtatott és elektronikus források irányított kiválasztása. A könyvtárhasználati és informatikai alapokra építő információgyűjtést igénylő feladatok.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> feladatvégzés könyvekkel, gyermeklapokkal (válogatás, csoportosítás, tematikus tájékozódás). Anyaggyűjtés nyomtatott és elektronikus források segítségével. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> információk gyűjtése adott témához segítséggel könyvtárban, médiatárban, múzeumokban. <i>Vizuális kultúra:</i> tárgyakkal, jelenségekkel, műalkotásokkal kapcsolatos információk gyűjtése. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> a tevékenység információforrásainak használata, az egyéni tevékenységhez, tervekhez kapcsolódó szöveges, képi, hang alapú információk célzott keresése tapasztalati, valamint nyomtatott és elektronikus forrásokban.

	<i>Természetismeret:</i> tájékozódás a környezet anyagairól. Válogatás információs anyagokban és gyűjteményekben (könyv- és médiatár, kiállítási- múzeumi anyagok).
<i>Bibliográfiai hivatkozás, forrásfelhasználás</i> A forrásmegjelölés etikai vonatkozásainak megértése. Saját és mások gondolatainak elkülönítése. A felhasznált források önálló azonosítása a dokumentumok főbb adatainak (szerző, cím, hely, kiadó, év) megnevezésével.	<i>Minden tantárgy, feladat esetében:</i> a forrásfelhasználás jelölése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Könyvtár, kézikönyvtár, katalógus, hivatkozás, forrás, könyv, időszaki kiadvány, honlap, CD, DVD, lexikon, enciklopédia, szótár, atlasz.

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	<i>A tanuló az informatikai eszközök használata témakör végére</i> ismerje a számítógép részeinek és alapvető perifériáinak funkcióit, tudja azokat önállóan használni; legyen képes kezelni a billentyűzetet és az egeret; ismerje a mappaszerkezetben való tájékozódás alapfogalmait; tudjon a könyvtárszerkezetben tájékozódni, mozogni, könyvtárat váltani, fájlt keresni; tudjon mappát másolni, mozgatni, létrehozni és törölni; ismerje az informatikai környezetben való munkavégzés alapszabályait; tudjon önállóan kommunikálni ismert programokkal; segítséggel tudjon használni multimédiás oktatóprogramokat; tudjon az iskolai hálózatra belépni, onnan kilépni, ismerje és tartsa be a hálózat használatának szabályait; ismerjen a számítógép előtt végzett munka káros hatásait csökkentő szabályokat és mozgásgyakorlatokat; ismerjen alapvető adatvédelmi szabályokat. <i>A tanuló az alkalmazói ismeretek témakör végére</i> tudjon egyszerű rajzos-szöveges dokumentumot elkészíteni, módosítani, háttértárra menteni; tudjon különböző dokumentumokból származó részleteket saját munkájában elhelyezni; ismerje a szövegszerkesztés alapfogalmait, legyen képes önállóan elvégezni karakter- és bekezdésmázásokat; használja a szövegszerkesztő nyelvi segédeszközeit; ismerje egy bemutatókészítő-program egyszerű lehetőségeit, tudjon rövid bemutatót készíteni; ismerje fel az összetartozó adatok közötti egyszerű összefüggéseket; tudjon adatokat táblázatba rendezni; segítséggel tudjon használni tantárgyi, könyvtári, hálózati adatbázisokat, tudjon különféle adatbázisokban keresni; ismerje legalább egy digitális térképes alkalmazás szolgáltatásait. <i>A tanuló a problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel témakör végére</i> legyen képes összegyűjteni a problémamegoldáshoz szükséges információt; ismerje a problémamegoldás alapvető lépéseit; képes legyen önállóan vagy segítséggel algoritmust készíteni; tudjon egyszerű programot készíteni; legyen képes egy fejlesztőrendszer alapszintű használatára; a problémamegoldás során legyen képes együttműködni társaival. <i>A tanuló az infokommunikáció témakör végére</i> legyen képes a böngészőprogram főbb funkcióinak használatára; legyen képes tanári segítséggel, megadott szempontok szerint információt keresni;
---	--

	legyen képes a találatok értelmezésére; legyen képes az elektronikus levelezőrendszer önálló kezelésére; legyen képes elektronikus és internetes médiumok használatára; legyen képes az interneten talált információk mentésére; ismerje a netikett szabályait. <i>A tanuló az információs társadalom témakör végére</i> ismerje az informatikai biztonsággal kapcsolatos fogalmakat; ismerje az adatvédelemmel kapcsolatos fogalmakat; ismerje az adatvédelem érdekében alkalmazható lehetőségeket; ismerje az informatikai eszközök etikus használatára vonatkozó szabályokat; szerezzen gyakorlatot az információforrások saját dokumentumokban való feltüntetésében. <i>A tanuló a könyvtári informatika témakör végére</i> a különböző konkrét tantárgyi feladataihoz képes az iskolai könyvtárban a megadott forrásokat megtalálni, és további releváns forrásokat keresni; konkrét nyomtatott és elektronikus forrásokban képes megkeresni a megoldáshoz szükséges információkat; el tudja dönteni, mikor vegye igénybe az iskolai vagy a lakóhelyi könyvtár szolgáltatásait.
--	---

Korai idegen nyelvi nevelés, *Német nyelv* helyi tanterv 1-3. évfolyam

A Nemzeti alaptanterv (Nat) értelmében az első idegen nyelv oktatása legkésőbb az általános iskola 4. évfolyamán kezdődik, de amennyiben az 1–3. évfolyam idegennyelv-oktatásában képzett pedagógus alkalmazása megoldható, és az iskola pedagógiai programja erre lehetőséget ad, az első idegen nyelv oktatása ezen évfolyamokon is megkezdhető.

Az idegen nyelvvel való korai ismerkedés középpontjában a hallott szöveg értése és a szóbeli interakció együttes fejlesztése áll. A készségfejlesztés során a tanulók megismerkednek az alapvető nyelvtanulási stratégiákkal, amelyek elengedhetetlenek ahhoz, hogy a későbbiekben önálló nyelvtanulóvá váljanak. A Nat és a Kerettanterv 4. évfolyamtól biztosít kötelező óraszámot az idegennyelv-oktatásra, de az 1-3. évfolyamon felhasználható erre a célra a szabadon tervezhető órakeret. Mivel a Nat és Kerettanterv az 1-3. évfolyam számára idegen nyelvből nem határoz meg külön fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat, ezért ennél a célcsoportnál a 2004-ben a Világ-Nyelv program keretében elkészült Ajánlást (*Idegen nyelvi program az 1-3. évfolyam számára. Ajánlás a 6-9 éves korosztály idegennyelv-tanításához*) vettük figyelembe.

A tantervjavaslat öt nagy részre tagolódik:

1. A *német nyelv* tantárgy általános céljai és feladatai
2. A *német nyelv* tantárgy óraszámai
3. A helyi tanterv tartalma
- 4. A továbbhaladás feltételei**
- 5. A tankönyvek, taneszközök kiválasztásának elvei**

1. A német nyelv tantárgy általános céljai és feladatai

Az idegen nyelv műveltségi terület, ezen belül pedig a német nyelv tantárgy céljai és tartalma összhangban állnak a Nemzeti alaptanterv (Nat) (2012) többi műveltségi területének céljaival, tartalmával, és az Európa Tanács ajánlásaival. A nyelvtanulás folyamata a Nat bevezetőjében megfogalmazott kulcskompetenciákra épül. Az idegen nyelv tanulásának és tanításának alapvető célja a kommunikatív idegen nyelvi kompetencia kialakítása és fejlesztése. A fejlesztési feladatok minden nyelvelsajátítási szinten (A1, A2, B1, B2, C1, C2) a következő receptív és produktív készségek fejlesztését foglalják magukba: beszédértés, olvasásértés, beszédkészség, írás.

Az általános iskola végére a Nat (2012) minden diák számára előírja legalább egy élő idegen nyelvből az A2-es, azaz az európai alapszint elérését.

A nyelvvoktatáson belül különbséget kell tennünk a kisgyermekkorai/korai, illetve a későbbi nyelvvoktatás között: A legkésőbb a 4. évfolyamon kezdődő idegennyelv-tanítás elsődleges célja a tanulók idegen nyelvi kommunikatív kompetenciájának megalapozása, illetve a tanulók érdeklődésének felkeltése a nyelvek tanulása és a más nyelveket beszélő emberek és kultúrájuk megismerése iránt.

Gyermekkorban a nyelvtanulás a természetes nyelvelsajátítás folyamataira épül, ezért az idegen nyelv elsajátítása is minden esetben kontextusba ágyazva, konkrét beszédhelyzetek során történik, amelyekben a verbális és a nonverbális elemek természetes egységet alkotnak. Utóbbiak a nyelvtanulás kezdetén különösen fontosak, hiszen a megfelelő nyelvi eszközök hiányában segítik a beszédhelyzet értelmezését, illetve a beszédszándék megvalósítását. A nyelvtanulás kezdő szakaszában a tanulók tanórai beszédének természetes része a magyar nyelvű kérdés és válasz is, amelyet visszajelzésként, megerősítésként használnak a tanár következetes célnyelv-használatával párhuzamosan. A gyerekek számukra érdekes, értelmes, önmagukban motiváló és kognitív szintjüknek megfelelő kihívást jelentő tevékenységekben vesznek részt. Ezek során a célnyelvet hallva, a szituációt, kontextust értve haladnak előre a nyelv elsajátításában. Ez a folyamat lassú, az idősebb korosztályra jellemző látványos nyelvi eredményt nem várhatunk. Egyik tipikus jellemzője a csendes szakasz, melynek során egyes diákok akár hónapokig nemigen szólnak meg, de a játékos tevékenységekbe szívesen bekapcsolódnak.

Az idegen nyelvi órákon a gyerekek az ismeretlen nyelven hallottakat a világról kialakult ismereteik alapján értelmezik, ezért elengedhetetlen, hogy a tananyag általuk ismert tartalmakra épüljön. Ez egyrészt a konkrét helyzet kihasználásával, szemléltetéssel, másrészt már ismert tantárgyak anyagának integrálásával érhető el. Így válik az ismeretlen célnyelvi tanári beszéd érthetővé a diákok számára.

Az idegen nyelvvel való korai ismerkedés középpontjában, ebben a szakaszban, a hallott szöveg értése és a szóbeli interakció együttes fejlesztése áll. A hallott szöveg értésének fejlődését az órai utasítások és a cselekvésre épülő játékos feladatok teljesítéséből követhetjük nyomon. A beszéd az egyszavas válaszoktól (igen, nem, név, szín, szám stb.), a memorizált, elemezetlen nagyobb egységek használatáig terjed (köszönés, mondóka, körjáték, dal). Természetes része a gyerekek órai beszédének

a magyar nyelvű kérdés és válasz, melyet visszajelzésként, megerősítésként használnak a tanár célnyelvhasználatával párhuzamosan.

A követelmények a természetes nyelvelsajátítás folyamatát tükrözve a szó és az egyszerű mondat szintjén mozognak. Az olvasás és írás bevezetésével célszerű várni, míg a gyerekekben felmerül erre az igény. A tanulók a kezdő szakasz végére elért nyelvi szintje KER szintben nem adható meg.

A kötelező nyelvtanulást megelőző fejlesztés területei megegyeznek a 4. évfolyam számára megfogalmazott fejlesztési területekkel, így a korai nyelvtanulás jó alapot ad a tantervi követelményeknek megfelelő nyelvoktatáshoz. A 4. évfolyamnál meghatározott továbbhaladási feltételek könnyebben teljesíthetők, akár túlhaladhatók, ha a kisiskolások alsó tagozatos éveik alatt két vagy három tanévet fordítanak idegennyelv-tanulásra. A kötelező nyelvoktatás előtt kezdődő nyelvtanulásnak azonban nem a követelmények előrehozott teljesítése a célja, hanem a készségfejlesztés és a témakörök koncentrikusan bővülő, egyre gazdagabb nyelvi megfogalmazást igénylő feldolgozása.

Hallott szöveg értése

A tanuló megérti

- az ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott rövid kérést, utasítást és arra cselekvéssel válaszol;
- az ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott rövid kérdést.

Beszédképesség

A tanuló

- egy szóval, vagy hiányos, egyszerű mondatban válaszol az ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésre;
- ismert dolgokat megnevez;
- néhány mondókát, verset, dalt reprodukál;
- természetes beszédhelyzetben kezdeményez az ismert nyelvi eszközökkel.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- felismeri a tanult szavak írott alakját;
- képes megkeresni a fontos információt az ismert nyelvi elemekből álló egymondatos szövegben;
- megért ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatot.

Írásképesség

A tanuló

- helyesen lemásol ismert szavakat.

A készségfejlesztés során a tanulók megismerkednek az alapvető nyelvtanulási stratégiákkal, amelyek elengedhetetlenek ahhoz, hogy a későbbiekben önálló nyelvtanulóvá váljanak. A tanulási

folyamat során a tanuló egész személyisége formálódik, így alapvető fontosságú, hogy a kisgyermekkorú idegennyelv-tanítást áthassa a holisztikus pedagógiai szemlélet.

2. A német nyelv tantárgy óraszámai 1-3. évfolyamon

Évfolyam	1.	2.	3.
Kötelező tanórai foglalkozás óraszám	1	1	1
A változat			

3. A helyi tanterv tartalma

Helyi tantervünkben nem az egyes témakörökhöz tartozó, hanem az éves óraszámot tüntettük fel, mert az aktuális tantárgypedagógiai szemlélettel harmonizálva azon a véleményen vagyunk, hogy a haladás ütemének (új anyag, gyakorlás mennyisége, óraszám) mindig a mindenkori csoport adottságainak, készségeinek megfelelően kell differenciálni. Javaslatunk tartalmazza

- az adott évfolyamon feldolgozandó témaköröket és tartalmakat
- az éves óraszámot
- az ajánlott tevékenységformákat
- a követelményeket és
- az ellenőrzéssel, értékeléssel kapcsolatos javaslatokat.

1. évfolyam

<i>Témakörök, tartalmak</i>	<i>Éves óraszám</i>	<i>Tevékenységszámok</i>	<i>Ellenőrzés, értékelés</i>
Témalista • <i>Család</i> ▪ Én és a családom. ▪ Családtagok bemutatása. • <i>Otthon</i> ▪ Otthonom, szűkebb környezetem. ▪ Kedvenc játékaim. ▪ Lakóhelyem, tágabb környezetem. • <i>Étkezés</i> ▪ Kedvenc ételeim, italaim. ▪ Egészséges táplálkozás. • <i>Idő, időjárás</i> ▪ Évszakok és hónapok. • <i>Iskola, barátok</i> ▪ Iskolám. ▪ Tanszerek. ▪ Osztálytársaim, barátaim. • <i>Ünnepek és hagyományok</i> ▪ Az én ünnepeim. ▪ Ünnepek itthon és a célnyelvi kultúrában. • <i>Fantázia és valóság</i> ▪ Képzeletem világa.	36	egyéni munka pármunka kooperatív technikák frontális osztálymunka drámajáték szóbeli utasításra adott testi válasz autentikus dalok, versek, kiszámolók, játékok, mesék, történetek feldolgozása, eljátszása keresztntanternvi kapcsolatokhoz fűződő tevékenységek (rajzolás, színezés, hajtogatás, daltanulás, mérés, csoportosítás, mozgásos játékok)	Ebben az életkorban első sorban a primer készségek fejlesztése a legfontosabb, ezért az ellenőrzés, értékelés középpontjában is a <i>hallott szöveg értéke</i> áll. Fejlődését az órai utasítások és a cselekvésre épülő játékos feladatok teljesítéséből követhetjük nyomon. A <i>beszéd</i> az egyszavas válaszoktól (igen, nem, név, szín, szám stb.), a memorizált, elemezetlen nagyobb egységek használatáig terjed (köszönés, mondóka, körjáték, dal). <i>A szóbeli értékelés és ellenőrzés formái:</i> • Rövidebb tanulói megnyilvánulások, hozzászólások értékelése Félévkor és évvégén szöveges értékelést kapnak a tanulók, ami kiegészíthető önértékeléssel. 91% - 100% → 5 76% - 90% → 4 51% - 75% → 3 31% - 50% → 2 0% - 30% → 1

2. évfolyam

<i>Témakörök, tartalmak</i>	<i>Éves óraszám</i>	<i>Tevékenységformák</i>	<i>Ellenőrzés, értékelés</i>
Témalista • <i>Család</i> ▪ Én és a családom. • <i>Otthon</i> ▪ Kedvenc játékaim. ▪ Lakóhelyem, tágabb környezetem. • <i>Étkezés</i> ▪ Napi étkezések. ▪ Kedvenc ételeim, italaim. ▪ Egészséges táplálkozás. • <i>Idő, időjárás</i> ▪ Évszakok és hónapok. ▪ A hét napjai. ▪ Időjárás. • <i>Öltözködés</i> ▪ Ruhadarabok, farsangi jelmezek • <i>Sport</i> ▪ Kedvenc sportom. • <i>Iskola, barátok</i> ▪ Osztálytársaim, barátaim. • <i>Szabadidő</i> ▪ Szabadidős tevékenységek. ▪ Kedvenc időtöltésem. • <i>Természet, állatok</i> ▪ Kisállatok. ▪ Kedvenc állataim. ▪ Állatok a ház körül. ▪ Vadon élő és állatkerti állatok.	36	egyéni munka pármunka kooperatív technikák csoportmunka frontális osztálymunka drámajáték szóbeli utasításra adott testi válasz autentikus dalok, versek, kiszámolók, játékok, mesék, történetek feldolgozása, eljátszása keresztntanervi kapcsolatokhoz fűződő tevékenységek (rajzolás, színezés, hajtogatás, daltanulás, mérés, csoportosítás, mozgásos játékok)	Ebben az életkorban első sorban a primer készségek fejlesztése a legfontosabb, ezért az ellenőrzés, értékelés középpontjában is a <i>hallott szöveg értéke</i> áll. Fejlődését az órai utasítások és a cselekvésre épülő játékos feladatok teljesítéséből követhetjük nyomon. A <i>beszéd</i> az egyszavas válaszoktól (igen, nem, név, szín, szám stb.), a memorizált, elemezetlen nagyobb egységek használatáig terjed (köszönés, mondóka, körjáték, dal). Az <i>olvasás és az írás</i> bevezetése fokozatosan történik. Az értékelésnél az olvasási technika és a másolás helyességét vizsgáljuk. A <i>szóbeli értékelés és ellenőrzés formái</i>: • Rövidebb tanulói megnyilvánulások, hozzászólások értékelése Az <i>írásbeli értékelés és ellenőrzés formái</i>: • írásbeli házi feladat, • önellenőrző feladatlap, • feladatlap.

• <i>Ünnepek és hagyományok</i> ▪ Az én ünnepeim. ▪ Ünnepek itthon és a célnyelvi kultúrában. • <i>Fantázia és valóság</i> ▪ Kedvenc meséim, könyveim. ▪ Képzeletem világa.			Félévkor szöveges értékelést, évvégén érdemjegyet kapnak a tanulók, ami kiegészíthető önértékeléssel. 91% - 100% → 5 76% - 90% → 4 51% - 75% → 3 31% - 50% → 2 0% - 30% → 1
--	--	--	---

3. évfolyam

<i>Témakörök, tartalmak</i>	<i>Éves óraszám</i>	<i>Tevékenységformák</i>	<i>Ellenőrzés, értékelés</i>
Témalista • <i>Otthon</i> ▪ Otthonom, szűkebb környezetem. ▪ Lakóhelyem, tágabb környezetem. • <i>Étkezés</i> ▪ Kedvenc ételeim, italaim. • <i>Idő, időjárás</i> ▪ Időjárás. • <i>Öltözködés</i> ▪ Évszakok és ruhadarabok. ▪ Kedvenc ruháim. • <i>Sport</i> ▪ Testrészek, mozgás. • <i>Szabadidő</i> ▪ Szabadidős tevékenységek. ▪ Kedvenc időtöltésem. • <i>Természet, állatok</i> ▪ Kedvenc állataim. ▪ Vadon élő és állatkerti állatok. • <i>Ünnepek és hagyományok</i> ▪ Az én ünnepeim. ▪ Ünnepek itthon és a célnyelvi kultúrában. • <i>Fantázia és valóság</i> ▪ Kedvenc mesém, könyvem. ▪ Képzeletem világa.	36	egyéni munka pármunka kooperatív technikák csoportmunka frontális osztálymunka miniprojektek szóbeli utasításra adott testi válasz autentikus dalok, versek, kiszámolók, játékok, mesék keresztntanervi kapcsolatokhoz fűződő tevékenységek (rajzolás, színezés, hajtogatás, daltanulás, mérés, csoportosítás, mozgásos játékok)	Ebben az életkorban első sorban a primer készségek fejlesztése a legfontosabb, ezért az ellenőrzés, értékelés középpontjában is a <i>hallott szöveg értéke</i> áll. Fejlődését az órai utasítások és a cselekvésre épülő játékos feladatok teljesítéséből követhetjük nyomon. A <i>beszéd</i> az egyszavas válaszoktól (igen, nem, név, szín, szám stb.), a memorizált, elemezetlen nagyobb egységek használatáig terjed (köszönés, mondóka, körjáték, dal). Az <i>olvasás és az írás</i> bevezetése fokozatosan történik. Az értékelésnél az olvasási technika és a másolás helyességét vizsgáljuk. A <i>szóbeli értékelés és ellenőrzés formái</i>: • Rövidebb tanulói megnyilvánulások, hozzászólások értékelése Az <i>írásbeli értékelés és ellenőrzés formái</i>: • írásbeli házi feladat, • önellenőrző feladatlap, • feladatlap.

			Félévkor és évvégén érdemjegyet kapnak a tanulók, ami önértékeléssel kiegészíthető. 91% - 100% → 5 76% - 90% → 4 51% - 75% → 3 31% - 50% → 2 0% - 30% → 1
--	--	--	---

4. A továbbhaladás feltételei

<i>évfolyam</i>	<i>Hallott szöveg értése</i>	<i>Beszédképesség</i>	<i>Olvasott szöveg értése</i>	<i>Írásképesség</i>
1. évfolyam	A tanuló • követi a nonverbális elemekkel támogatott és egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott célnyelvi óravezetést. • megérti az osztálytermi tevékenységekre vonatkozó, nonverbális eszközökkel támogatott, rövid és egyszerű tanári utasításokat. • megérti az ismert témákhoz kapcsolódó, egy-egy szóból, rövid mondatból álló kérdéseket és kijelentéseket.	Szóbeli interakció A tanuló • aktívan és örömmel vesz részt az interakciót igénylő tevékenységekben. • beszédszándékát egyszerű nyelvi eszközökkel fejezi ki, szükség szerint nonverbális elemekkel támogatva. • részt vesz rövid, egyszerű szövegek közös előadásában. • törekszik a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó elsajátítására. Összefüggő beszéd A tanuló • elmond rövid, egyszerű szövegeket. • társaival közösen előad egyszerű szöveget, párbeszédet, tanári segítséggel. • törekszik a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó elsajátítására.		

<i>évfolyam</i>	<i>Hallott szöveg értése</i>	<i>Beszédképesség</i>	<i>Olvasott szöveg értése</i>	<i>Írásképesség</i>
2. évfolyam	A tanuló • követi a nonverbális elemekkel támogatott és egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott célnyelvi óravezetést. • megérti az osztálytermi tevékenységekre vonatkozó, nonverbális eszközökkel támogatott, rövid és egyszerű tanári utasításokat. • megérti az ismert témákhoz kapcsolódó, egy-egy szóból, rövid mondatból álló kérdéseket és kijelentéseket. • felismeri rövid, egyszerű szövegekben az ismerős szavakat, fordulatokat, és képes ezekből a lehetséges tartalomra következtetni.	Szóbeli interakció A tanuló • aktívan és örömmel vesz részt az interakciót igénylő tevékenységekben. • beszédszándékát egyszerű nyelvi eszközökkel fejezi ki, szükség szerint nonverbális elemekkel támogatva. • tud a számára ismert témákról egyszerű kérdéseket feltenni, illetve a hozzá intézett kérdésekre egyszerű nyelvi eszközökkel reagálni. • minta alapján rövid párbeszédeket folytat társaival a tanult témákról. • részt vesz rövid, egyszerű szövegek közös előadásában. • törekszik a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó elsajátítására. Összefüggő beszéd A tanuló • elmond rövid, egyszerű szövegeket. • társaival közösen előad egyszerű szöveget, párbeszédet, tanári segítséggel. • számára ismert témákról, a környezetében előforduló tárgyokról, élőlényekről, eseményekről beszél	A tanuló • észreveszi az anyanyelven, illetve a tanult idegen nyelven történő olvasás közötti különbségeket. • képes ismert szavak néma olvasására és megértésére, valamint tanári minta után a szavak helyes felolvasására. • bekapcsolódik olvasást igénylő játékos nyelvi tevékenységekbe. • követi az ismert témákról elhangzó szöveg írott változatát.	A tanuló • észreveszi az anyanyelvén, illetve a tanult idegen nyelven történő írás közötti különbségeket. • ismeri az adott nyelv ábécéjét. • bekapcsolódik írást igénylő játékos nyelvi tevékenységekbe.

		röviden, összefüggően, nonverbális elemekkel támogatva. • törekszik a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó elsajátítására.		
--	--	--	--	--

<i>évfolyam</i>	<i>Hallott szöveg értése</i>	<i>Beszédképesség</i>	<i>Olvasott szöveg értése</i>	<i>Írásképesség</i>
3. évfolyam	A tanuló • követi a nonverbális elemekkel támogatott és egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott célnyelvi óravezetést. • megérti az osztálytermi tevékenységekre vonatkozó, nonverbális eszközökkel támogatott, rövid és egyszerű tanári utasításokat. • megérti az ismert témákhoz kapcsolódó, egy-egy szóból, rövid mondatból álló kérdéseket és kijelentéseket. • felismeri rövid, egyszerű szövegekben az ismerős szavakat, fordulatokat, és képes ezekből a lehetséges tartalomra következtetni.	Szóbeli interakció A tanuló • aktívan és örömmel vesz részt az interakciót igénylő tevékenységekben. • beszédszándékát egyszerű nyelvi eszközökkel fejezi ki, szükség szerint nonverbális elemekkel támogatva. • tud a számára ismert témákról egyszerű kérdéseket feltenni, illetve a hozzá intézett kérdésekre egyszerű nyelvi eszközökkel reagálni. • minta alapján rövid párbeszédet folytat társaival a tanult témákról. • részt vesz rövid, egyszerű szövegek közös előadásában. • törekszik a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó elsajátítására. Összefüggő beszéd A tanuló • elmond rövid, egyszerű szövegeket. • társaival közösen előad egyszerű szöveget, párbeszédet, tanári segítséggel. • számára ismert témákról, a környezetében előforduló tárgyokról, élőlényekről, eseményekről beszél	A tanuló • észreveszi az anyanyelven, illetve a tanult idegen nyelven történő olvasás közötti különbségeket. • képes ismert szavak néma olvasására és megértésére, valamint tanári minta után a szavak helyes felolvasására. • képes rövid szöveg közös megismerése és feldolgozása után az önálló olvasására. • bekapcsolódik olvasást igénylő játékos nyelvi tevékenységekbe. • követi az ismert témákról elhangzó szöveg írott változatát. • felfedezi az ismert szavakat és kifejezéseket idegen forrásban. • megtapasztalja az önálló célnyelvi olvasás élményét.	A tanuló • észreveszi az anyanyelvén, illetve a tanult idegen nyelven történő írás közötti különbségeket. • ismeri az adott nyelv ábécéjét. • különböző nyelvi tevékenységek során lemásol, illetve leír rövid szavakat, mondatokat. • bekapcsolódik írást igénylő játékos nyelvi tevékenységekbe.

		röviden, összefüggően, nonverbális elemekkel támogatva. • bemutatja munkáját egyszerű nyelvi eszközökkel. • törekszik a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó elsajátítására.		
--	--	---	--	--

